DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTÍCIES I ANUNCIS

Preus de subscripció

Barcelona	(Edició vespre	2 ptes	mes
	(Edició matí	2 »	»
Península		7'50	trimes.
América		8'50	»
Unió postal		25 »	»

La Veu de Catalunya

10 cèntims

REDACCIÓ I IMPREMTA
Carrer de Fernandina 7 9 i 11
(Prop de la Plaça dels Àngels)
Telèfon núm. 5329 A

ADMINISTRACIÓ
Escudellers, 10 bis, entresol
Telèfon 184 A

Anuncis, esquelles comunicats i reclams a preus de tarifa. Per l'edició del vespre s'admeten esquelles mortuòries fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí fins a les tres de la matinada a l'impremta.

Any XXXIII- N.º 8.561 — Barcelona: Divendres, 9 de novembre de 1923 — Edició del vespre

Fàbrica de panyos i novetats de Valentí Soler

Immens assortit en gèneres per vestits i abrics de senyora i senyor. Vendes per major i detall. **Avinyó, 7,** entresol (cantonada Fernando).

D. Jaume Arau Puntí

morí el dia 29 d'octubre proppassat
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els que el ploren: vídua Dolors Gatuellas, fills Maria del Carme i Jaume, germanes Ramona, Josepa i Rosa, ge mans polítics Joan Revull i Joan Antoja, nebots, cosins i parents tots, en recordar tan irreparable pèrdua als amics i coneguts, els preguen que l'encomanin a Déu en llurs oracions i se serveixin assistir a alguna de les misses que es diran demà, dissabte, dia 10 del corrent, de deu a dotze del matí, a l'església dels RR. PP. Franciscans (C. Calaf, 16, S. G.), i els en quedaran sumament agraïts.

EL DOL ES DONA PER ACOMIADAT — **NO ES CONVIDA PARTICULARMENT**

Nota: El dilluns, dia 12 del corrent, es diran misses de set a dotze, a l'altar de N. D. de Roca-prevera, de l'església parroquial de Sant Feliu de Torelló

Els Il·lms. i Rvdms. Senyors Bisbes de Barcelona i Vich s'han dignat concedir les indulgències de costum.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica: MARSANSBANK
Apartat de Correus núm. 1
Telèfons números... 4530 A. 4531 A. 4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

MOSAICS ESCOFET & C.ia
Ronda Universitat 20.

Dr. G. Moragas Metge de l'Hospital de Santa Creu.—Portaferrissa, 18, entri. —De 4 a 6 i de 8 a 9

Dr. CAMPS PUNTAS Ha reprès la seva consulta de Vies Urinàries. Ronda Universitat, 14, pral. De 3 a 5. Econòmica: de 7 a 8.

SI SUFRÍS DEL ESTÓMAGO

Si os quejáis de acidez, regurgitaciones, debilidad general, sometéos al régimen del delicioso

PHOSCAO

El más exquisito de los desayunos, el más potente de los reconstituyentes, el único alimento vegetal aconsejado por todos los médicos a los anémicos, a los convalecientes, a los ancianos

Venta en farmacias, ultramarinos y droguerías
Depósito: FORTUNY H.ª-32, Hospital-Barcelona

PELIGRO

MOLT DE COMPTE AMB ELS MALS DE PEUS

o desatengueu aquesta advertència i no sofriu més de mals de peus, que us fan suportar vergonyables suplicis, essent tan fàcil el remei per a evitar-los. Els peus inflats, ardents i capolats per la fatiga i la pressió del calçat, així com els irritats per una transpiració abundant, els ulls de poll, durícies i altres callositats dolorosos, tots aquests mals s'alleugen i guareixen aviat amb senzills banys de peus amb aigua calenta, si s'hi afegeix un grapadet de Saltrats Rodell.

N'hi ha prou amb bayar els peus durant uns deu minuts, perquè els pitjors sofriments desapareguin com per encant; els ulls de poll i durícies s'estoven fins al punt que podeu fàcilment extirpar-los sense navaja ni estisores, operació sempre perillosa. Aquests banys saltratats, medicinals i a l'ensems oxigenats, refan els peus i els conserven en un estat perfecte, de manera que el calçat més estret us semblarà molt confortable i com si fos usat de molt temps.

NOTA: Tots els farmacèutics venen els Saltrats Rodell. Si us ofereixen imitacions, rebutgeu-les, ja que no tenen cap valor curatiu. Exigiu sempre els veritables Saltrats.

El Raioconcert que, emès expressament per una llunyana estació de T. S. F. es rebrà en alta veu durant la sessió, és altament interessant i un atractiu més a tan important manifestació científica.

Havent de procedir-se per la Secció femenina del «Deganat de mestres» d'aquesta capital a la proposta en terna de vocal de la Junta municipal de primera ensenyança, en concepte de mare de família, la degana prega a les seves companyes de servir-se concórrer a la reunió que amb el referit objecte, se celebrarà demà, a les cinc de la tarda, en el local de la seva escola (Alta de Sant Pere, 39, segon).

MAJESTIC HOTEL INGLATERRA

Diumenge, dia 11, de dos quarts de sis a dos quarts de nou
THE DANÇANT amb **Presents** Orquestrina Wat-Kingor. Noves exhibicions pel profesor **Pastrat**

La Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia d'aquesta ciutat, celebrarà sessió científica pública el pròxim dissabte, dia 10 de l'actual, a dos quarts de set de la tarda, en la qual el doctor don F. Botella Donoso-Cortés, de Madrid, presentarà una comunicació sobre «L'acció terapèutica de les aigües medicinals termals de Caldes de Malavella», i el doctor Roig Raventós dissertarà sobre de «Acondroplasia infantil».

— **Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.**

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Demà es veurà en la secció segona d'aquesta Audiència el judici per homicidi seguit contra el sometentista Josep Gómez Martínez, que disparà la seva pistola contra un grup d'homes que movien xivarri al carrer de Consell de Cent, prop d'Hostafranchs, una nit del passat mes de gener, tenint la desgràcia de matar a un d'ells.

El fiscal, senyor Peña, demana per al processat la pena de catorze anys de presó i l'acusador privat senyor Garcia de Haro, la de cadena perpètua, per considerar-ho com a assassinat en agreujament.

El sorteig que s'efectuarà a l'Exposició del Moble en combinació amb les entrades expedeses del 8 al 15 d'aquest mes, consta de 25 grans lots d'habitacions completes de les millors cases

El Centre Excursionista «Rafel Casanova», fa avinent a totes les entitats excursionistes el seu nou domicili, Salmerón, 56, principal primera.

Es prega als senyors que han estat premiats en l'últim concurs de fotografies que va organitzar aquest Centre, que passin a recollir els seus treballs, per tot el dia 15 d'aquest mes, de 8 a 9 de la vella, entenent-se que de no fer-ho així renuncien a favor del Centre.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 31

-JOIES VILANOVA Unió, 6

— **ALMENDROLINA BELLEZA** Es la REINA de les CREMES. Rejoveneix, embelleix i conserva el cutis. No conté grasses. Inofensiva. Preu 5 ptes. Venda en perfumeries.

La Junta Directiva de l'Acadèmia Calasància, després de celebrades les eleccions reglamentàries del curs actual, ha quedat constituïda de la següent manera:

President, Manuel Tomàs; vicepresident, Alexandre de Mendoza; secretari, Pere Esmandia; vice-secretari, Miquel Coll; bibliotecari, Francesc Pañella; president de la Secció de Culte Catòlic, Joan Clavell; president de la Secció de Publicacions, Rafel Sardona; president d'Acció Social, Joan A. Parpal; president de Vida Externa, Jesús Salvador, director, deverend pare Josep Soler; administrador, reverend pare Pompili Pagès.

-Sangrá Pelayo, 11 Escalfadors

— En época de malalties infeccioses molts metges recomanen beure l'aigua mineral natural VICHY CATALA que surt del manantial a 60 graus de temperatura i està lliure dels microbis.

Concorent a l'Exposició del Moble del 8 al 15 d'aquest mes, per una pesseta que val l'entrada tindrà vostè opció a un dels mobiliaris que se sortegen.

Anant en un tramvia de la línia 29, de circumval·lació, en ésser davant del carrer de Ponent, Josep Joan Joan, de 49 anys, a 'anar a baixar va caure i es causà ferida contusa a la regió occipital i contusions a diverses parts del cos.

A la sessió privada que l'Acadèmia Calasància, celebrarà demà, dissabte, a les set del vespre, l'acadèmic numerari N'Antoni Ribelles, donarà una conferència sobre el tema «El règim provisional del subsidi de maternitat».

Al carrer de Galileu, davant del de la Rabassada, l'auto-camió 10.459, B, va atropellar la nena Clemència Ce, de 5 anys, i li causà una ferida contusa a la regió parietal esquerra, amb liniment de l'os i commoció cerebral.

En tractar, Felip Llovet Civil, de 38 anys, xofer, de posar en marxa l'auto, es va torçar la munyeca.

Un home va encarregar a Antoni Carabias Carrera, que a dos quarts de dotze, anés al moll d'Espanya amb un carretó. Allí va carregar-hi deu paquets, ordenant-li que els portés cap al Poble Nou, on es trobarien. En Carabias complí la comanda i en ésser al Poble Nou no trobà al que li havia encarregat el transport i portà els deu paquets a la comandància de la guàrdia urbana.

Treballant Lluís Pérez Arias, de 17 anys, junt amb un altre operari, adobant l'ascensor d'una casa de la Rambla de Catalunya, es va fracturar el «codilo» intern de l'húmer de l'articulació del colze dret.

Anant a la plataforma d'un tramvia del carrer del Bruch, Jaume Casamitjana Piqué, de 19 anys, li va agafar un accident.

Al carrer de Parlament, Rosa Fornos -Cortada, de 64 anys, va caure casualment i es causà una ferida a la barba.

Al carrer de Carretes, un gos mossegà al noi Rafel Martín Serra, de 11 anys, i li causà erosions a la cama dreta.

Anava a la plataforma del tramvia de la línia 27, Lluïssa Amigó, de 60 anys, de Lloret de Mar, dues noies Pilar Fort Fuertes, de 25 anys i Llutgarda Ballester Martínez, de 13 anys, li robaren el maletí, en el qual portava 475 pessetes. Les lladremaneres foren portades a la Delegació.

Demà passat, diumenge, a l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona se celebraran els actes que a continuació s'esmenten:

Secció Permanent d'Educació i Instrucció: A les dotze, lliçó de lectura artística. A dos quarts de cinc de la tarda, rifa de figurins, i, tot seguit, conversa instructiva.

Secció Permanent de Biblioteca circulant i pública: A les onze, sessió mensual de lectura explicada: «La vida en la natura».

Secció Permanent de Religió i Culte: A les vuit del matí, missa cantada de Comunió de la Confraria de Nostra Senyora de Montserrat. Es recomana l'assistència a totes les associades, i especialment a les que saben els cants de la missa.

Secció permanent de cerimonial i festes: A les sis de la tarda, lliçó de dansa popular catalana, a la qual poden pendre part totes les associades.

Dilluns, dia 12, tindrà lloc una visita collectiva a l'Exposició del Moble. Les associades que hi vulguin concórrer podran recollir les contrasenyes a la secretaria de la Secció permanent d'organització i propaganda. Punt de reunió: Sala de conferències de l'Exposició del Moble, entrant per la porta de les columnes. Hora: a tres quarts de deu.

Bronquitis, Tos, Asma, Catarros, Tuberculosis

La cura vegetal núm. 15 del Abate Hamon, cura estas dolencias ejerciendo una poderosa acción descongestiva sobre el aparato respiratorio y fortaleciendo el organismo. Pida folleto gratis.

Dirigirse: Laboratorios Botánicos, Ronda San Pedro, 11. Teléfono 3950 A. — BARCELONA

— Crida l'atenció l'exposició de productes Biològics i Sueroteràpics «Universus» que té exposada al públic la farmàcia del Dr. Ferrer.

A més dels productes Opoteràpics i Sèrums que els Laboratoris Universus han creat i han tingut gran acceptació científica per l'originalitat i per les garanties de llur elaboració acurada són dignes de menció els Sèrums SAT, destinats a combatre la infecció tan generalitzada com greu de les diferents formes de tuberculosis.

L'Hematògen i el Sèrum SAT, número 1, són utilitzats per la classe medica, per ésser uns poderosos elements terapèutics, tònics generals i reconstituents dels elements que constitueixen la sang i reguladors dels òrgans hematopoètics que l'engendren.

Els productes «Universus» representen un gran esforç i constitueixen un nou progrés de la ciència espanyola.

Es troben a la venda a totes les bones farmàcies del món, i són analitzats i autoritzats per la Direcció general de Sanitat.

El ministeri d'Estat ha comunicat a aquest Govern civil que el cònsol espanyol a Caracas ha tramès la certificació de la defunció de Josep A. Arnau, ocorreguda a Cajigal (Venezuela).

També ha tramès el cònsol el certificat dels béns de l'Arnau i comprovants d'haver pagat amb ells la malaltia i l'enterrament.

Alguna de les habitacions que haureu admirat en el concurs de la Casa Modesta, la podeu posseir per una pesseta, visitant l'Exposició des del 8 al 15 d'aquest mes.

Treballant al Métropolità del carrer de Corts, davant del carrer Villarroel, Josep López, de 28 anys, va causar-se una ferida incisa al dors de la mà esquerra.

El manobra Francesc Gausí Argüello, de 33 anys, treballant en una obra del carrer de Coello, li va caure a sobre una viga de fusta i li causà una forta contusió al peu esquerre.

Al carrer Comte de l'Asalto un gos mossegà a Eduard Prats Atienza, de 8 anys, i li causà erosions a la cuixa dreta.

Passant pel carrer de Jerusalem, a Josep Vicente, de 50 anys, li va agafar una basca.

Un home, Policarp Guas Atulà, de 53 anys, filipí, estava ajagut a la placeta del moll de Pescadors. Portat al dispensari, el metge ha dit que patia d'infecció intestinal i pneumonia del polmó esquerre. Fou conduit a l'hospital d'infecciosos.

En passar per la Rambla del Centre, Isabel Memlulla, de 50 anys, li agafà un atac d'histerisme.

Al mercat de Sant Josep, avui a la matinada, s'han encès diversos cables elèctrics i la caixa d'escomeses. Els bombers, manats per l'oficial senyor Jordan, ho han apagat de seguida.

Vida religiosa

Avui, Sant Teodor, màrtir. La Dedicació de la Basílica del Salvador a Roma. — Demà, Sants Andreu Avelí, confessor, i Modest, màrtir.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Santa Maria del Pi. Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

La missa de demà: Sant Andreu Avelí, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de l'Ajuda, a la seva església, privilegiada, o de la Bona Nova, a Sant Agustí.

Adoració nocturna: Avui, Torn del Beat Salvador d'Horta (a l'església parroquial de Santa Maria de Jesús de Gràcia). — Demà, Torn de Sant Josep Oriol.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn dels Sants Angels i Sant Vicens de Paül, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia).—Demà, Torn e Jesús Crucificat, a la mateixa capella.

—Solemne Triduum que, a honor del Beat Cardenal Robert Belarmiro de la Companyia de Jesús, amb motiu de la seva beatificació, es celebrarà a l'església del Sagrat Cor (carrer de Casp), es dies 9, 10 i 11 de novembre.

Dies 9 i 10.—A les sis de la tarda, exposició de S. D. M., trisagi, sermó pel reverend P. Isla, S. J., i reserva.

Dia 11.—A les vuit, missa de Comunió general que celebrarà el doctor don Ramon Guillamet, bisbe de la diòcesi. A les deu, missa solemne amb sermó pel doctor don Josep Portolés, canonge magistral.

A la tarda. — A les sis, exposició de S. D. M., trisagi, sermó pel P. Isla, S. J., solemne Tedèum, i reserva. Acabada aquesta s'adorarà la relíquia del nou Beat.

Nota.—Tots els fidels que hagen confessat i combregat assistiran al Triduum guanyaran en qualsevol dels dies indulgència plenària, aplicable a les ànimes del purgatori, pregant per les intencions del Papa.

Així mateix, tots aquells que contrits de llurs pecats visitin aquesta església, pregant per les intencions del Romà pontífex, podran guanyar 100 dies d'indulgència, aplicable, també, a les ànimes del purgatori.

—Santuari de la Verge del Carme (PP. Carmelites) Granvia Diagonal xamfrà Lluria.—Solemne Novenari d'Animes. Començarà el dia 10. Tots els dies a les sis de la tarda, després de Sant Rosari, es practicaran els exercicis de la Novena d'Animes amb càntics i sermó, acabant-se amb una solemne absolta cantada per la Rda. Comunitat.

Predicaran els sermons de Novenari els PP. d'aquesta Comunitat amb el següent ordre: del dia 10 al 14, R. P. fra Anicet de la S. F. Els dies 15 i 16, R. P. fra Guillem de la Santíssima Trinitat, Definidor Provincial. Els altres dies el R. P. fra Rafel de l'Infant Jesús, prior de la Comunitat.

Bisbat

—L'alcalde de Barcelona ha complimentat el nostre Prelat.

—El doctor Guillamet segueix practicant la Santa visita Pastoral a la parròquia de Sant Martí de Provensals.

—Dimenge predicarà a la Catedral el canonge doctor Cendra.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Segimon Casadejust i Sellent. Demà al matí, a Sant Feliu de Codines.

FUNERALS

N'Albert Camps i Armet. Morí el dia 25 d'octubre. Demà, misses a la Catedral, Santa Anna, Sant Saver, Roser, Dominics, Agonitzants i a les parròquies de Sant Llorenç de la Muga, Monells, Albanyà, Darnius, Corsà, Banyoles, Llofriu, Peratallada, Sant Sadurní i Arenys de Mar.

En Pere Brossa i Camprubí. Morí ahir. Demà, a les nou, a la parròquia de Sampedor.

En Jaume Aran i Puntí. Morí el dia 29 d'octubre. Demà, de les deu a les dotze, misses als Franciscans.

En Ricard Cabré i Navarro, vidu de Na Dolors A. Arnavat i Casas. Morí ahir. Demà, a dos quarts d'onze, a la parròquia de Sant Francesc de Tarragona.

ANIVERSARIS

Na Dolors Bartra i Cortés, vídua del doctor Manuel Parés i Bonafós. Morí el dia primer de novembre de 1922. Demà, a dos quarts d'onze, a Betlem.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Josep Pallarés i Oliver. Enterrat aquesta tarda.

Na Rosa Cirera i Solé, vídua d'En Josep Vilaseca. Enterrada avui al Cementiri d'Igualada.

En Pere Brossa i Camprubí. Enterrat aquesta tarda a Sampedor.

En Joan Fuster i Guell. Enterrat al Cementiri de Vendrell.

Na Dolors Vidal i Gomez, vídua d'En Joan Francesc i Florit. Enterrada aquesta tarda al Cementiri Nou.

Na Maria Rombau i Dencàs. Enterrada aquest matí.

En Josep Vendrell i Bertran. Enterrat aquesta tarda.

En Ricard Cabré i Navarro. Enterrat aquesta tarda a Tarragona.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

CLASSE DE CUINA POPULAR

Dies feiners, de vuit a nou del matí

Llista de la setmana

Dilluns: Bordures d'arròs a la Piemontesa.

Dimarts: Filet de llucets a la «Choron».

Dimecres: Peu de porc amb naps.

Dijous: Bledes a la Poulette i patates «soufflées».

Divendres: Conserva de peres i de perdiu.

Dissabte: Crema a la italiana.

Nota: Poden assistir a aquestes lliçons totes les que els interessi, tant si són com no sòcies de l'Institut, pagant 25 cèntims per un tiquet que se'ls remetrà abans d'entrar a classe.

Necrològica

Aquest matí, a l'església de Pomeia, han estat celebrades misses pel repòs de l'ànima de la malaguanyada Maria Agulló Sibils, filla del nostre benvolgut company Ferran Agulló.

Nombrosa concurrència acudí al temple a testimoniar, en el segon aniversari de la seva mort, el sentiment de tal pèrdua i a oferir una pregaria devota.

A. C. S.

És requisit indispensable que les notes que ens siguin trameses per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

Curiositats mundials

ENGINYS DE LA BUROCRACIA

La burocràcia francesa, com la de tots els països, és molt enginyosa i els diaris oficials en donen mostres molt sovint. No fa gaire que al «Journal officiel» apareixia una nova forma d'indemnització per despeses de viatge.

Els representants francesos a la conferència de Lausana han d'haver sofert un xic d'angoixa davant la parsimònia de les negociacions i els crèdits limitats que tenien assignats. Havent-se fet un xic més de despeses de les quantitats consignades, calia trobar un capítol en el qual incloure aquestes despeses. I l'enginyositat de la burocràcia ha estat a l'alçada de la seva reputació decidint que cada delegat francès participés d'una indemnització de «beguda» establerta a tres francs suïssos per dia i consumidor, la qual cosa ha permès anivellar els ingressos amb les despeses.

EL QUE POT LA PERSISTENCIA

Fa cinquanta anys que un jove de 17 anys, de la regió de l'Oest dels Estats Units, va decidir fer-se ordenar dins l'església presbiteriana, però un revés de fortuna li ho va impedir.

Aleshores va emprendre un ofici, guanyà diners, i quan va voler realitzar novament el seu propòsit li ho impediren disserts de família.

Així i tot, no va perdre la confiança i seguí ferm en arribar allí on volia, podent començar els estudis als 60 anys. I heu's aquí que n's 67 anys l'home persistent s'ha vist vestit de pastor.

LLADRES QUE DORMEN DAMUNT LA GLORIA

Un parell de jovincels parisencs dedicats a fer-se propietaris de coses d'altri, aconseguiren apoderar-se en un dia de dues maletes, el contingut de les quals els havia de deixar convençuts que la missió llur era emprendre un viatge. I per tal de realitzar-lo ben còmodament, agafaren un luxós automòbil que estava aturat prop de l'estació i feren camí cap al bosc de Vincennes, on, curulls de tanta felicitat, es sentiren presos per la son i quedaren adormits damunt del plonjós automòbil.

Però el matí següent tingueren la mala fortuna que uns agents que es passejaven per aquell lloc senyorial vegessin aquells dos «gentleman's» dormint i sense compassió els despertaren i els dugueren camí de la comissaria.

LA VIDA A ALEMANYA

La vida ha d'esser ben difícil a Alemanya. Els anuncis dels diaris donen llum sobre els entrebancs que pot portar als alemanys la depreciació de la moneda.

Trobem, per exemple, aquest anunci: «Ulleres (vidres amb montura de conxa) perdudes. Cent milions al qui les retorni».

Ningú no es donaria, aquí a Barcelona, la molèstia de publicar un anunci per tal de recuperar un parell de vidres amb montura de conxa.

Aquest altre: «Necessitem una senyoreta ordenada i apta en mecanografia i comptes. Sou en relació amb els temps presents». Si aquest salari segueix les dificultats dels «temps presents», ha d'alimentar cada dia.

L'adob d'un parell de sabates, apareix anunciat com una ganga a 1.0 milions de marcs, solament.

UN PRETENDENT

S'ha parlat, dies enrera, d'una restauració monàrquica a Baviera, a profit del príncep Ruprecht.

Se sap, escrivia sobre això l'«Opinion», que anglesos seriosos veuen en ell l'hereu legítim del tron de la Gran Bretanya.

Es, en efecte, el descendent de Carles I per la filla gran d'aquest: Enriqueta Anna, mentre que el rei Jordi descendeix de la germana de Carles I, Elisabet.

Apressem-nos d'afegir que el príncep Ruprecht, si cova alguna esperança d'asseure's novament al tron de Baviera, no té, certament, cap intent d'entaular un conflicte a Sa Majestat britànica reclamant-li la seva corona.

FORCES PERDUDES

Els nostres savis volen saber-ho tot i posar les forces més grans de la naturalesa a l'abast de la nostra vida corrent.

Així, un físic brasileny ha estudiat la potència de claror proporcionada pels llamps. Després de molts experiments i de molts càlculs ha arribat a la conclusió que un llamp mitjà, si pogués ésser aprofitat per a les nostres necessitats, donaria la quantitat de llum que cal per alimentar una trentena de làmpares durant deu anys.

Quan tempesteja, quanta de llum no es perd!...

La campanya del Marroc

PADRINA DE GUERRA

El caporal Pau Valentín, del grup de Regulars d'Alhucemes núm. 5, tercera companyia, primer tabor, destacat a Segangan (Melilla), sol·licita padrina de guerra.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 8 de novembre de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les vuit.

Baròmetre a 0º i al nivell de la mar: 761'7, 759'0, 758'1.

Termòmetre sec: 7'5, 12'0, 9'0.

Termòmetre humit: 5'3, 9'0, 7'4.

Humitat (centèsimes de saturació): 69, 65, 88.

Direcció del vent: ONO., O., O.

Velocitat del vent en metres per segon: 3, 4, 4.

Estat del cel: Quasi tapat. Nuvolós.

Classe de núvols: C.C.St., Al St., St.K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 12'4; mínima, 5'0; mínima prop del sòl: 4'7.

Oscil·lació termomètrica: 7'4.

Temperatura mitja: 8'7.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 154 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé

A la Societat «Grup Tranquils» (Còrsega, 363), se celebrarà demà a la nit, un gran ball extraordinari, dedicat a tots els clubs de futbol de Barcelona, al qual assistiran alguns «asos» del futbolisme. La festa, que promet veure's molt animada, començarà a dos quarts d'onze en punt de la vetlla.

No perdi aquesta ocasió de visitar l'Exposició del Moble, puix li pot tocar en sort un magnífic mobiliari.

Ha estat cursat a Madrid el següent telegrama:

«President del Directori Militar. Profundament agraït per l'alta distinció amb que acaba V. E. d'honrar l'entitat «Magatzems de dipòsit de productes agrícoles» rebi amb el nostre lleial i sincer reconeixement la meva millor i efusiva salutació. — El president, J. Miquel i Cuscó.»

— CINES per a FAMILIES i APARELLS de PENDRE VISTES. **Preus econòmics.** CUYÀS: Portal de l'Angel, 11. Barcelona.

Demà, a dos quarts de deu de la nit, tindrà lloc al Centre Moral Instructiu de Gràcia, Ros de Olano, 7 i 9), l'anunciada primera Conferència de Radiocomunicació a Gràcia pel doctor don Enric Calvet, i organitzada per la Secció d'Esports.

Pàgina literaria de "LA VEU"

POEMES

Nit de vent

O la més fera de les nits!
El vent empeny, o, vertical, xiula de fúria:
com d'un vaixell la sina brandant en la fosc'úria,
ma casa és plena de cruixits.

Oh, calla, vent despiadat!
En nostra blanca alcova hi ha una més greu frisança.
Iahvè, que mai no oblida sos rèdits de venjança,
en la dolor d'un sí que per fruitar combat
hi esternella el primer pecat.

Oh, calla, vent! Al veïnat
hi borda un gos, veient tot el seu món irat:
la font, retorta, fuig enllà de sa cadolla,
i els brancs es fuetegen... De sobte a mon costat
crida una dona, els braços alçats, els ulls de folla.
Oh, crida, vent! mon fill és nat.

En les noces de C.-M.

El pit-roig vora els rosês
diu sos cants més encisès;
com si anar-se'n li raqués,
esponjat, el fum reposa;
una sola fulla cau
tota molla de cel blau,
tan gentil i tan en pau
que hom la pren per una rosa.
Passes lleus vénen del fons
més serè dels horitzons.
Per escletxes, per recons,
mil ullets el so congria:
són follets de curt domeny
i l'un crida i l'altre empeny;
són follets: tenen poc seny
però gran tafaneria.
Amb daler veuen passâ
l'Amoret que a joc se'n va
i no pas com ell usà,
pellucant tot el que esguarda.
Ha tingut qui-sap-lo lluc:
mig content i mig poruc,
per la orella, benastruc,
el du un Angel de la Guarda.

JOSEP CARNER

La poesia de Costa i Llobera

VI

La seva amor a les arts no era solament per Horaci i l'estol dels poetes, sinó també per Rafael i Miquel Angel, per la música, la història i l'arqueologia. Per això Itàlia, on residí cinc anys seguits i que visità més d'un cop fou per ell una segona pàtria, i la literatura italiana (que imità meravellosament en un volumet de *Liricas* castellanes) la mirava com a pròpia, havent-ne compartit l'afició amb el seu amic de jovenesa Joan Lluís Estelrich. La *Pentecoste* de Manzoni és imitada en *Las Catacumbas*, no sols per la forma sinó per aquella Església naixent i escondida, gràvida de la victòria esdeventora. També deu ésser italià el sonet *Villa*, perfecta expressió del gust del poeta que es trobava a pler en els jardins, vora els cignes, veient al lluny alguna ruïna en la planura romana:

plau-me sovint complir la quietud obscura
de mon cor amb la triple majestat
de la història, de l'art i la natura.

Esperit equilibradíssim, tot ho mirava no sols amb amor sinó també amb estudi: amarat dels clàssics, no era un devorador de llibres, però posava gran estudi en les obres escollides; evitava també errors d'observació, com haguera evitada escrupolosament una errada històrica. Moltes vegades no sabeu si les observacions de la natura les havia apreses en llibres i confrontades a ple camp, o si les havia descobertes directament. Per donar la sensació de la posta de sol, fa com Mistral o Virgili:

L'oumbro dis aubo s'alounguavo
et sol crescentes decedens duplicat umbras.
Plaume vagar per un jardi desert
quan creix l'ombra del arbres gegantina.

Com en Virgili, com en els grans clàssics, mai no hi trobareu errades d'observació. «En Costa no ha mentit jamais» diu l'Esteirich, i això pot dir-se de tota la seva obra com es podia dir de tota la seva vida.

Aquella amor a la història i a l'arqueologia, que en ell era una forma d'amor a la veritat i a la bellesa, havia de traslluir en coses mallorquines i, efectivament, cantà el museu de Raixa, els clapers i les ruïnes del teatre romà de Pollença. Quina convivència amb el món antic, quina naturalitat afectuosa davant de la col·lecció de Raixa, com de nét que contempla records dels avis i es conté gentilment l'entusiasme; hi veu

nimfes i deus gentils, serenes muses,
savis, guerrers, emperadors, atletes,
airoses daines, monstres i Meduses,
traçam d'obres desfetes;

grans urnes d'alabastre i de porfiri
on brinda somniadora recordança,
i objectes casolans on par que espiri
domèstica enyorança...

I quina evocació més sòbria i viva aquella del teatre de Pollentia! Elegia pariona de la castellana *A las ruinas de Itálica*, poesia impregnada de la naturalesa pollensina escalent a la colònia romana que floría en l'èstime de dos ports airós—com aquella amuralllada Corint «de dues mars», «bimaris Corinthi moenia».

Molt més trobem l'home, el poeta i Mallorca en aquestes líriques que no en aquelles tradicions, en què la vaguetat que exigien es malavenia amb el temperament clar i precís del poeta. Així i tot, de vegades ell trobà uns epítets fins, subtils en una narració misteriosa, que l'agermanen amb Leconte de Lisle.

Millor encara que aquelles tradicions és la visió mística de *La deixa del geni grec*. De seguida que fou premiada als Jocs de Barcelona En Maragall en veié tota la importància: «*La deixa del geni grec*, digué, en proporció magnífica és alta, ampla i fonda: és lo èpic. En ella hi ha un sentiment gran, reposat en els segles: un repòs ple de sentit.

»La grandiositat és allò que caracteritza aquest poema. La seva forma austera i dolça és com l'encarnació del seu assumpte: és a dir, la vida de l'esperit grec en l'ànima catalana: Homer deixant el germen del seu cant a Noredduna, la vèrge druídica mallorquina, sota les voltes fantàstiques de les coves d'Artà i vora del mar balear. I l'èxtasi de Noredduna és el simbòlic gressentiment de l'evolució de l'esperit grec en el món català català» (1).

L'acabament del poema és precipitat i no té el desplegament tràgic que caldria; ben mirat acaba amb la mort de Noredduna. En mig de la concepció original i tan pròpia del poeta—el sentiment cristià d'humanitat volent rompre a través de les convencions bàrbares dels segles—hi trobem, com observà l'Oliver, l'assimilació i sovint la imitació de Leconte de Lisle (2). La Noredduna mallorquina té alguna cosa de la Uhéldeda del poema bàrbar *Le massacre de Mona*:

Sous d'épais cheveux noirs ruisselant d'un [bandeau
de verveine enlacée aux blanches primevères,
près de lui, le front haut, grande, les yeux [sévères,
voici dans sa tunique ouverte sur le sein
la pâle Uhéldéda prophétesse de Sein.
Agrafée à son flanc de vierge, nue, et telle
qu'un éclair, resplendit la Faucille immortelle.

Però el poeta, damunt de la tragèdia (que mai no sabé ben exprimir en els poemes *De l'agre de la terra*, dels quals sols resta ferma a la memòria alguna escena rústica com *La Tosa* i el candor de *La Maina*) fa planar-hi una pau augusta la qual troba sa expressió més pura en el cant de les columnes alabastrines de la cova, formades pels degotims, mentre en mig d'elles moria la verge druídica:

Reposa entre nosaltres, repossa, verge humana,
enfora de les vides que el temporal s'endú.
Dins la fondària pura que el teu gran cor [demana
alabastrines verges te volen dir germana
intactes dones d'aigua volem plorar amb tu.

Es la calma absoluta que després d'una tempestat voldria el cor humà. Però també del fons de la mateixa calma neix la palpitació nova:

pren de l'altar, que és teva, pren la deixada [lira...
Per un batec de l'ànsia d'aquelx cor teu que [espira
darfem les centúries de calma que tenim.

Abans d'aquelxes estances hi ha una narració amplia i serena: la sortida de Melesigeni amb Noredduna de la cova, quan van a la mar cercant la barca dels companys, quan ell els conta allò que li havia esdevingut a l'Illa i ells escolten: *dintentique ora tenebant*»; tot és narrat amb una lentitud serena i majestuosa i una objectivitat perfecta. No ens adonem que parli el poeta, sembla que parlin les coses.

JOSEP MARIA CAPDEVILA

(1) Maragall. «Jocs Florals» de 1901. Obres completes. Articles. Tom IV.
(2) La literatura en Mallorca».

ENCICLOPEDIA CATALANA

El Municipi modern

per

F. CULI VERDAGUER

Enquadernat en tela
Preu 2 Ptes.

Tres poetes quasi inèdits

Rosend Llatas.
C. Fages de Climent.
Melcior Font.

II

I. Com és bella, per una ànima triada, la vida a totes les edats! Les coses profundes i les somes, les falagueres i les pesants, les alades i les greus —com eleganment muden de lloc mentall! I, en insensible gradació, mútuament permuten la intensitat de la valor en principi acordada,—sense perdre'n gota. I amb el temps,—que és com el camí de la noble austeritat, a través de l'aristocratització de la delicadesa, les tenues coses importantíssimes semblen, i les grans, tot just mereixen el dolç somrís irònic vol de l'assenyat. Llavors, una benèvola paraula apar un bell discurs;—magnífic poema, quatre formosos versos.

Una cosa només roman inexpugnable; la bellesa,—haver fixat l'ombra feliç d'aquell moment diví que és bellesa. La facultat de fixar-la és un do i una inefable gràcia. Aquesta gràcia espontània, natural, impossible d'obtenir mitjançant cultura, el mateix és en el jove que en l'home ja madur. Vint anys o quaranta anys, en aquest sector de la pensa, no presuposen res, manquen de sentit pensable, no representen cap argument favorable o contrari. L'important, és néixer elet, amat d'aquesta inefable gràcia. I posseir-la prou, per a ésser capaç de fixar aquella ombra feliç del moment diví que és bellesa.—Hi ha qui és posseit del venturós desfici d'aquesta gràcia rara, en el matí de la seva vida; altre, devers el seu migdia; un tercer, quan ja comença la davallada. Heu's aquí com davant d'aquesta màgica apel·lació a l'eternitat, davant de vera bellesa,—no hi ha joves, ni vells: hi ha només el poeta o l'artista a qui escau la insòlita fortuna d'ésser un escollit de la gràcia creadora. I, sortosament pels homes, aquesta gràca, no és un privilegi d'edat, d'estudi, ni d'estament. Els nostres joves poetes quasi inèdits, per catalana joia nostra, són possessos d'aquesta pura gràcia creadora.

II. L'estructuració psíquica de Rosend Llatas, C. Fages de Climent i Melcior Font, és fortament diferenciada, quasi distanciada de la dels seus predecessors. Les influències ambials han deixat en ells molt poc de sediment. El minsíssim sediment que amb tota una extraordinària atenció s'hi trobaria, és en curs d'eliminació. Essent com són naturalment fidels al tradicional esperit ràcic, prescindeixen, amb jovençana llibertat, de perspectivacions temàtiques bo i obligades en els poetes anteriors. Les tradicions afectaran, en C. Fages de Climent per exemple, una forma crítica i descriptiva, seran un motiu, un peu per a l'espandiment d'una noble alegria o d'un íntim encís. Es a dir, seran un escambell per a la descripció de coses pairals, de records, de tota una roladuria d'imatges que neixen, no de la tradició, no de la llegenda, sinó de la falsó actual i senyorívola, greument somrisent de sentir el poeta aquestes antigues deus de poesia. En canvi, en l'estre de Rosend Llatas, la tradició queda reduïda a rítme, a música i mesura dels versos. Les velles nostrades coses, abassegades per la inspiració acuradíssima de Rosend Llatas, esdevenen delicats madrigals, tallats a la manera de les grans, perfectes literatures. Amb Rosend Llatas, per primera volta, un poeta català, viu de temes universals, sense que aquests temes, per dolça fortuna, calguin en el sentimentalisme industrial, obrer o de salvació social.

III. Què hi ha, doncs, en la poesia de Rosend Llatas? Una aristocràcia mental profunda. Dos versos d'aquest poeta són inconfusibles. I Rosend Llatas és encara, com C. Fages de Climent i Melcior Font, en ple treball de formació. Nosaltres ens atreviríem a dir que aquests tres poetes han vençut ja l'onerós període làrvic i són ja en el trenc d'esmenyir-se del propi temps de crisàlide. Moltes poesies ja són absolutament completes: tant, que més univoques o fidels amb ells mateixos, més armòniques amb la seva vera personalitat distinta i original, d'ací endavant ja no les podran produir. En termes generals, formació equival a «deformació», o el que és pitjor, «reformació». Per als nostres quasi inèdits poetes, formació és «revelació», autodescobriment, retorn a llurs veritables personals valors. La cultura cada cop més fonda dels nous poetes, els enriquetx d'experiments propis, els mostra noves verges pròpies terres que ells mateixos inconeixien. I així hom pot observar que, com més cultiven el seu esperit, menys punts de contacte tenen amb els seus predecessors nacionals o estrangers. Bona prova del que diem són les fresques traduccions gregues realitzades per Rosend Llatas. Semblen originalment escrites en català. Semblen naturalment trobades, sense el més feble esforç. Remembra per ventura el lector aquelles riques traduccions gregues de Leopardi? — Dit sia amb el respecte i amor que ens mereix caldament el gran poeta italià — amb sinceritat trobem que les traduccions gregues de Rosend Llatas gaudeixen d'aquella bella simplicitat natural, d'aquella «aissance» que dirien amb justesa els ultra-civilitzats francesos. Sentim només que poder reprodiur la traducció de l'epigrama de Dionis el Sofista — o el mateix de Lucili.

IP. Rosend Llatas, ja en els seus primers assaigs, és lliure de la tirania de l'encís dels mestres. Aquest inevitable encís, que exerceixen els mestres qu més s'adivinen i congenien amb el propi temperament, és bellament superat per Rosend Llatas. Aquesta superació, l'ha conduït a un domini precoç. I aquest domini li ha descobert naturalment la pròpia via. I nous accents, d'un equilibri màgic i d'una elegància profunda, universal pentèlica — gosaríem o dir — apareixen en la poesia catalana. — ¡Què en som de lluny del provincialisme cultural i del decadentisme! ¡Com apar projectat en un ahir reculadíssim aquell popularisme comarcal! De quina tan aligera manera ens veiem, sortosament, desembarassats de l'afluxe verbal exuberant, instintiu, tot paisatge petit, erm d'idees, joc de nines només, de tanta de passada poesia catalana! Amb això, altre avantatge, comú als tres joves poetes: ni ombra de conceptisme.

V — El conreu dels clàssics grecs, ha concedit a Rosend Llatas la trobalia d'una simplicitat, d'una economia d'expressió quasi lapidàries, que ennobleixen la majoria de les seves estrofes. El propòsit sembla ésser: molt, en molt poc. Les quatre poesies, «Eulàlia vora el mar», «Aubada», «Glossa» i «Estances a una donzella», són una mostra de la serena delicadesa, gens sentimental, amb què el poeta Rosend Llatas tracta els temes que més s'acosten al tarannà normal dels poetes de la terra. «Eulàlia vora el mar», diu així:

Eulàlia, cosa vincladissa,
vora, voreta el mar.
Eulàlia, fina corredissa,
quan vas ficant-te en mar.
Eulàlia, xiscle imperceptible,
l'aigua no et besa encar.
Eulàlia, nom que besa i fibla,
sirena de la mar.

* * *

La platja és una llenca estreta
que va de part a part;
el cel amunt, a esquerra, a dreta;
de cel a terra, el mar.
I el sol arreu arreu s'escampa,
l'aire es fa eixut i rar.
La sorra és foc. Belluga i llampa
fent mirallets, el mar.

* * *

I l'esma em fuig, se m'evapora,
com tot, al sol, i encar,
ull-clòs, el veig, encisadora,
quan vas ficant-te en mar.
Eulàlia, xiscle imperceptible,
que em surt del cor avar.
Eulàlia, nom que besa i fibla,
sirena de la mar.

Aquest senyoratge de visió i expressió,—que ingènuament i lleials convenim que encara ens recorda alguna cosa — assoleix ràpida i insospitable mestria, és definitiva amb el magnífic sonet «Retrat», que és senzillament un dels millors sonets i de més acabada elegància per sempre més, que s'hagin mai escrit en català.

Jutgi el mateix lector:

RETRAT

Rostre pulquèrrim; ulls de la claror serena
del raïm; nas petit; badiu voluptuós;
boca tendral; escot, flor d'humides lluòs;
cabell onat, oc bru que penja en doble trena;
tija del cos, suau; sina punyent que alena;
cintura breu, vinclant l'esbelt flanc graciós;
peu xic, àgil turmell... Què més diré de vós?
—Lloaré vostres mans, immaculada ofrena.
Dessota llur blancor, la vena marca un blau
llengerissim. Gentils, menudes, ovalades,
elles donen al cor o la guerra o la pau
movent un gest—O mans més que l'amor [alaçades!
Ungles lluents, fibló nocre i rosa. Amor,
menysprea ja el dardell agut de vol sonor.

VI — Si no temèssim alarmar la bonanta naturalitat de l'autor — que amb goig comptem entre nostres amics,—diríiem que aquest sonet és una petita obra mestra com aquella «Cançó de l'Estudiant» de C. Fages de Climent i la bella glossa «L'hora de les randes», de Melcior Font—que més avall transcriurem. Al dir petita obra mestra, no pensem incórrer en exageracions, no crejem pas caure en pecat de fanatisme: sentim que són joiells *ne varietur* i fites de la poesia catalana verament nouncentista.

Aquest mestrívol cenyir la forma de Rosend Llatas; aquesta àgil i ensems dominadorament reposada seguretat, són al servei de pensaments triats, al servei d'un profund cant intern que evita tot contacte amb la més lleu de les concessions. I això fet espontàniament, sense deliberat propòsit de romandre en l'encantada torre de voora dels preciosistes. Vegi el lector la distició de pensament de la poesia «A un estel»:

Ignores viure, i vius encès;
tot nu, banyant-se en el no-res.
Ets un esguard de llum i foc
que, eternament, no mira enlloc.
Immòbil, fas els teus camins,
i el teu destí, no te destins.
—L'home és tenebra i pensament,
i, alhora, fulla i buf de vent.

No havem transcrit a posta les millors poesies del llibre «Assaig» que aviat ha d'aparèixer. Els lectors del primer llibre de Rosend Llatas ens ho estimaran. I havem també ajornat uns anàlisis, que s'escauran en propícia ocasió que esperem trobar. Tant el poeta de «Retrat», com C. Fages de Climent, com Melcior Font, som de parer que han d'estudiar-se en els primers llibres que publiquin. La importància dels primers llibres d'aquests joves poetes verament nouncentistes, no solament resideix en la valor intrínseca de l'obra, en el tresor que aporten al cabal de la poesia catalana, sinó que és com un signe indicatiu de la nova orientació seguida per la jovenissima intel·lectualitat.

VII. — Amb Rosend Llatas, C. Fages de Climent i Melcior Font, s'obren uns nous horitzonts a la poesia catalana. El retorn a la terra de C. Fages de Climent, és ben altra cosa que un retorn al poble, al popularisme. Aquest retorn és tan impossible, com que tot d'una s'operi el miracle que aquest poble català, avui tan complex, tan lluny de la menestrália, s'apassioni pels poetes que reaccionen contra els vuitcentistes. Els poetes menestrals han desaparegut per a no tornar més. Els mateixos menestrals, la psicologia menestral per tant—ja no són. La mateixa ànima popular pagesívola, és la dissolució. Això ho sent i ho veu el poeta C. Fages de Climent, que no cantarà melangiosament aquestes pèrdues. L'amplia vitalitat harmònica, equilibrada i senyorívola del poeta, objectivarà aquestes populars coses altrament. Hi haurà en ell una indefinible ironia cordial o bé depurarà les coses populars amb una puixança trasmudadora de sa flama lírica. — Però el lirisme de C. Fages de Climent, exigeix interrompre el present, per estudiar-lo en altre article.

CRISTÒFOR DE LLOMENEC

Octubre, 1923.

BIBLIOTECA LITERARIA

Tres anglesos s'esbargeixen

per

JEROME K. JEROME

Traducció de

M. Ferrando i J. M. Mustieles

Preu: 2'50 pessetes

Cròniques d'Art

Entorn de l'Exposició del Moble

III

L'ESPERIT NOU

Les formes de l'arquitectura i del mobiliari modern, tenen un apiom definitiu quan responen a la lògica de la utilitat, sense les filigranes d'una retòrica inflada pels anomenats *estils*. Res tan bell com l'utillatge modern, mecànic, que respon a una llei estructural primera i única en la qual la retòrica juga sòbriament sense pleonasmes. Juga, aquesta *retòrica curta*, en la llei dels ossos i l'ornamentació hi és elemental, (dòrica, usant nomenclatura cara al projectista).

Pal com l'automòvil, l'aeroplà i les màquines de tren exprés, responen en totes llurs línies a la llei d'utilitat, així les installacions d'higiene i les caixes de cabals exhibides en la Exposició de Barcelona són la cosa més bella de l'Exposició del Moble, perquè no tenen *pretensions oratòries*.

Algunes installacions d'utillatge modern, són fetes amb aquest *to comercial*, que és l'únic que ha inventat el nostre segle:

Una gran sageta vermella damunt un fons obscur assenyalant una màquina de cosir.

IV

ATMOSFERA ORIENTAL

Al costat d'aquesta arquitectura robusta, el projectista modern ha compost una mixtura oriental per moblar les llars. Aquest *cocktail* oriental és compost d'ingredients de la Pèrsia i la India musulmanes i d'ingredients del més llunyà Orient. Tot això, ben remenat a Occident, perquè no es coneguin les procedències.

—Qui ha tingut cura de remenar aquest *cocktail*?

—Els ilustradors de *magazine* i els ballets russos.

Síntesi oriental per ésser degustada per cervells emmalaltits per la cuzalna o per ésser invertits.

Aquests *boudoirs*, apoteòsics, plens de coixins i teles mig caiguts, amb sofàs i taules baixes i amb llàmpares misterioses que emplenen la nostra Exposició del Moble, són realment un símtoma alarmant des dels punts de vista de la moral i de l'estètica.

Aquesta síntesi oriental és exessivament escenogràfica, excessivament poètica: moles sense arquitectura, moles i decoració i tot talment amb atmosfra, i, àdhuc, atmosfera viciada

V

LA LLAR HUMIL

Hem de confesar que aquest títol no ens plau gens. Ens recorda massa allò de la *decoració de caso pobra*, dels teatres d'aficionats.

Potser hi ha moments que no hi ha més remei que recòrrer a l'eufemisme: na hauria estat millor en tot cas, ja que de l'amoblament de les cases barates es tracta, buscar un eufemisme menys humiliant, dir-ne p. e.· *La llar popular*.

Encara que el nom no fa la cosa creiem que en aquest cas s'haurien evitat algunes installacions de les que figuren al redós de *la llar humil*; installacions que nosaltres hem batejat amb els noms de: «*Saleta de la mitja-senyora*», «*Dormitori de la cocote humil*», «*Menjador de l'aspirant a noble*», etc. etc.

Creiem sinceramente que les úniques installacions de la llar popular són en algunes fotografies d'interiors de masies catalanes, que presenta en la seva secció la *Catalogació de Monuments*, dirigida pel senyor Jeroni Martorell.

RAFEL BENET

Noticiari

En Josep Drudis i Biada, obrirà el dia 10, una exposició d'olis i aquarelles en el Saló Parés, exposició que restarà oberta fins el dia 25 del corrent.

—Hem rebut «Las *Majestats* catalanas y su filiación iconográfica» de Mossen Manuel Trens, professor d'Arqueologia Cristiana, en el Seminari Conciliar de Barcelona. Parlarem degudament d'aquest documentat estudi

Problemes de la Llar

LA FAMILIA

Hem parlat, en successius articles, de les condicions externes amb les quals es manifesta la llar, però no hem dit res encara sobre el que és clau i nirvi d'ella: «la família».

La família no és un home sol, ni una dona isolada, ni tan sols un agrupament d'homes o dones. Amb aquests elements hom podrà tenir una dispesa, un hotel, un asili, un quarter, una comunitat religiosa, però no una llar. Perquè hi sigui una llar és precis que s'ajuntin l'home i la dona, en associació lliure, voluntària i sagrada, per a complir dins del matrimoni els altíssims fins que la Providència els destina. Totes les altres agrupacions humanes, per dignes i respectables que siguin, són unilaterals i mancades totes d'aquest sentit substantiu i global d'humanitat que caracteritza la primera cèl·lula social, que coneixem amb el dolç nom de la família.

Som, doncs, en l'entranya de la vida, al centre mateix de la humanitat; si et pares, vinarant, i escoltes un moment, sentiràs aquí dins, fresc i vibrant, el glatir de tota la humanitat, el bategar febrosenc del cor de tots els homes: tots els amors, tots els dolors, els anhels més profunds, les aspiracions més fortes, els entusiasmes, el cremor de l'ira, l'odi, les venjances, les quimeres i follies insadollables; tot el que mou i remou el cor de l'home, té iniciació aquí, en aquest petit cercle tancat, d'or o de llot, de vida o de mort, que en diem Llar.

Per això tot el que sigui afermar i sanejar aquest petit clos de la llar, serà fer obra beneficiosa per a tots, i llatzecar-lo, ferir-lo, enrunar-lo, es colpir despiadadament, amb terre anàrquic, la sina prolífica de tota la humanitat, com etre un crim contra natura, plural, de gravíssimes conseqüències, que ningú podrà mai justipreciar, és, en un mot, desnaturalitzar i perdre l'obra de Déu.

Sense la família, l'«individu» no ateny la plenitud dels seus poders, i sense ella, la mateixa «collectivitat» no es continua. Institució de dret natural, anterior a totes les altres agrupacions humanes, hé mereix de particulars i estadístes totes les deferències i estimacions.

El motiu primordial és produir la vida, modelar ànimes, «plasmar homes». El pare, per la sola raó de «genitor», és ja el protector natural, viluntari i necessari del fill, i la mare, per una llei escrita, en ses entranyes amb lletres de sang i foc, és la seva vida i defensa i consol i alegria alhora; nutriu, mestra, sacerdotessa, angel tutelar visible del seu infant, la imatge provident de Déu en carn viva sobre la terra.

Qualsevol llei de separació, qualsevol mesura de divorci que imaginem és un acte atemptatori a la vida i viabilitat d'un tercer indefens, l'infant, «la humanitat».

IVON L'ESCOP

Les primícies d'una nova òpera catalana

El poeta Ventura Gassol i el músic Antoni Marquès, reuniren íntimament junt amb les seves amistats, els crítics musicals dels diaris d'aquesta ciutat, el dimecres nit en l'aristocràtic Círcol del Liceu, per a donar-los una audició íntima de la música que, sobre un llibre de Maurice Masterlinck, traduit i adaptat a l'escena lírica pel poeta Gassol, ha compost el jove i distingit pianista i compositor N'Antoni Marpquès.

Es tracta de l'obra «Sor Beatriu», l'assumpte de la qual es desenrotlla tot ell en un ambient de misticisme i de miracle. Sor Beatriu, monja jove i formosa és seduïda i emportada del claustre pel cavaller Bellidor. La vergè d'una antiga capella del convent, en l'absència de Beatriu, pren el seu lloc i es veleix amb els seus hàbits, repartint, com feia ella, almoines i vestidures als pobres. La verge, en sa aparièncía de Sor Beatriu, és amonestada per la mare abadessa per tal com no ha tocat la senyal de «maitinès» aquell matí; després, en notar l'absència de la imatge de la Verge dins la capella, és encara amonestada amb més rigor per tal comella, que exercia les funcions de guardiana, ha permès que aquella imatge, un dels principals tressors del convent, fos robada; finalment en descobrir sota els seus hàbits de monja els daurats del vestit de la verge, és acusada de sacrilegi i condemnada als assots, càstig que no arriba a complir-se, perquè ans del primer assot, davalla del cel una pluja de roses i s'ouen els àngels com canten l'«ave maris Stella». Compreses les monges proclamen Santa a Sor Beatriu.

La veritable Sor Beatriu, la culpable del pecat d'amor, abandonada del cavaller Bellidor i menyprenda pel món, torna al convent i en voler acusarse i confessar els seus greus pecats, no és creguda i mor rodejada de les germanes que la tenen en concepte de Santa, escoltant-se veus celestials que proclamen el seu perdó.

Sobre aquest argument, explicat a grans ratlles, que es divideix en tres actes, N'Antoni Marquès, ha escrit una partitura que no deixa de revelar la seva gran força de voluntat i les seves excellents condicions de música que sent la escena.

Es difícil formar-se un concepte just de l'obra, fora del seu marc del teatre i sense l'orquestra que és, sens dubte, un dels principals elements en obres d'altal naturalesa.

El propi autor, executà al piano, sencers els dos primers actes de l'obra i uns importants fragments del terç, essent admirablement secundat per les artistes Sres. Mercè Plantada i Concepció Callao i Srta. Raventós, així com també pels Srs. Planas, que'ns revelà un excellent tenor, Gil-Rey i Baqué i un petit grup de senyoretes orfeonistes de l'«Orfeó Núria, que dirigeix el Mtre Lozano, a les quals fou confiada una part dels chorals.

Hi ha en tota l'obra, evidentment un fort interés dramàtic i una marcada influència de la moderna escola francesa.

El primer acte fou el que ens aparegué més ben ben construit i més arrodonit. Hi ha en tot ell un accentnat i apassionat lirisme i son discretament glossats els temes d'algunes de les nostres més belles melodies populars. El segón acte, ens donà la impressió de decaure en interés i el trobarem menys inspirat i menys determinat de forma. Ens causaren, però, certa emoció els chors finals que tenen un lleu caràcter arcaic. Creiem que'l Sr. Marqués haurà de fer una revisió d'aquest acte.

Del darrer acte, escoltarem dos bells fragments, cantats per la Sra Plantada, expressertint sobretot la romança del començ.

En general peca la música del Sr Marquès, d'una igualtat i monotonia l'ambient i procediments que la perjudica en extrèm. Així mateix, tot el desenrotllament melòdic, és sempre molt semblant i la trama harmònica no ens semblà pas d'una gran riquesa i novetat. Repetim, que caldria sentir aquesta obra amb l'orquestra, per a poder apreciar tot el joc dels instruments, la varietat del color i la riquesa dels timbres, coses impossibles de poder resumir i transcriure-les en el piano.

L'obra, fou molt ben rebuda per tothom, i tant el compositor Sr. Marqués, com l'autor del llibret, Sr. Gassol, qui ans de l'audició ens explicà gentilment l'acció de l'obra, foren per tothom molt felicitats.

Les Sres. Plantada i Callao, com la Srta. Raventós i els Srs. Planas, Gil-Rey i Baqué, posaren tot l'amor en l'estudi de les seves respectives i difícils parts, que cantaren de faisó admirable. Les senyoretes de l'Orfeó Núria, també hi posaren la major bona voluntat.

La Junta del Círcol del Liceu, obsequià galantment a les artistes, amb riquíssimes totes de flors, i als autors i altres concurrents amb pastes i champany.

Tothom sortí molt complagut de l'agradable interessant sessió, fent vots per a que l'empresa del gran Teatre del Liceu, patrocini aquesta obra del nostre jove compositor i la posi e escena en una de les vinents temporades. Es aquesta l'única manera eficaç de fomentar el nostre teatre líric.

J. LL.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

Els Reis a Barcelona

Segons noticies oficioses el Rei Alfons i la seva muller arribaran a Barcelona el dia 26, com s'anunciava.

Hom parla del programa següent:

Dilluns, dia 26, a les deu del matí desembarcaran del creuer «Reina Victoria Eugenia» al moll de la Pau, on seran rebuts els Reis per l'alcalde En Ferran Alvarez de la Campa i per l'element oficial.

En el cotxe de la ciutat l'alcalde acompanyarà els Reis a les Cases Consistorials, on es celebrarà una recepció al Saló de Cent

Les tropes de la guarnició que cobriran la carrera des del port a la plaça de la Constitució, desfilaran en columna d'honor davant dels sobirans, els quals aniran després a la catedral, on es cantarà un «Te Deum».

Des de la basílica es dirigiran a l'Hotel Ritz, on s'estatjaran, celebrant-se, al migdia, un esmorzar íntim.

A la tarda visitaran les obres de l'Exposició del Moble, que probablement clausurarà Don Alfons XIII.

Al vespre hi haurà banquet oficial al Ritz.

Després del banquet es celebrarà una funció règia al Liceu, cantant-se l'òpera «El barber de Sevilla», pels cantants el baríton Stracciari i Elvira Hidalgo.

El programa del dia 27 no està encara ultimat, però, segons noticies, hi figuraran els següents actes:

Al matí, el Rei revistarà els sometents d'aquesta capital i d'altres punts de Catalunya. En aquest acte el general Primo de Rivera imposarà a Don Alfons la medalla de Constància, oferta per la comissió organitzadora de l'Institut.

La Reina visitarà l'Hospital de la Creu Roja, en el qual hi haurà recepció de senyores, imposant-se alguns braçals.

Al migdia esmorzaran al Ritz

A la tarda faran diverses visites a societats, que encara no s'ha determinat quines seran, i a la nit, tornaran a Madrid.

Entre les visites figura la del Palau Reial en construcció, la qual segurament es farà després de l'esmorzar i la del rei a l'Aeròdrom del Prat.

NOTÍC[illegible]ES DE LA PENÍNSULA

(Conferències i telefonemes de LA VEU DE CATALUNYA)

C[illegible]RIS DE «EL DEBATE»

Madrid, 8, 5'15 tarda.

«El Debate» diu el següent:

«Concedim gran importància a la designació de la Verge de Montserrat per a Patrona del Sometent espanyol.

En sa aparent modèstia, és potser el decret que estableix el Patronat de la Verge catalana, una de les iniciatives de Govern més positivament patriòtiques i més eficaçment anti-separatistes.

El sentit patriòtic s'alimenta d'ideals i d'afectes comuns; contribuir a crear-los, sobre la base de les tradicions i en especial de les tradicions religioses, que són les més arrelades al cor del nostre poble, és laborar per l'engrandiment d'Espanya.

L'esperit religiós fou el fonament de les diverses nacionalitats espanyoles en la magnífica unitat dels Reis Catòlics, però no perque la unitat nacional estigui realitzada fa segles ha deixat la religió d'actuar per a fortificar-la.

Ningú que visiti el temple del Pilar deixarà de sentir-se fortament impressionat davant l'homenatge que rendeixen tots els pobles de raça hispana, personificada en la seva bandera, a la Verge espanyola per antonomàsia, a la qual invoquen els que parlen la llengua peninsular, en aquest i l'altre hemisferi.

No fa un any que passaren per davant del sepulcre de Sant Isidre agraris de totes les regions espanyoles: de Catalunya, de Galícia, de les Bascongades, de València, de Navarra, de Castella.

També el sentiment religiós va establir entre ells estrets llaços de solidaritat moral i patriòtica.

Si el Sometent espanyol arriba a ésser el que desitja el general Primo de Rivera, arribarà dia en que un formós acte d'afirmació nacional tindrà per sublim escenari les imponents muntanyes en que té el seu tron la Moreneta, l'homenatge dels sometents de totes les regions d'Espanya a l'excelsa Patrona de Catalunya, i s'haurà creat un nou motiu d'aproximació espiritual entre els espanyols.»

CONCURS DE FLORS

Al Palau d'Exposicions d'el Retiro s'inaugurarà demà un concurs flonal d'Horticultura i Floricultura, que durarà tres dies.

Es proposen assistir-hi senyores de l'aristocràcia.

AMORTITZACIONS EN L'EXERCIT

Durant el mes d'octubre passat, s'han amortitzat en l'oficialitat de l'exèrcit 36 vacants, significant una economia anyal de 292.500 pessetes, d'acord al següent detall un tinent general, tres generals de brigada, quatre coronels, cinc tinents coroels, cinc comandants, set capitans, vuit tinents i tres alferes.

LES TAVERNES DE SEVILLA

Sevilla. — S'ha reunit la Junta local de Reformes Socials per a tractar de l'aplicació de la llei del descans dominical a les tavernes.

Acordaren que des de lpròxim diudiumenge tanquessin la totalitat.

L'EMPRESTIT DE SEVILLA

Sevilla. — Avui ha arribat a aquesta capital el banquer català senyor Vidal, representant del consorcci bancari el qual concerta amb l'Ajuntament d'aquesta capital un emprèstit de deu milions de pessetes.

El senyor Vidal ha estat portador d'un xec de dos milions de pessetes que ha remès a l'alcalde, recollint làmines municipals del Municipi per l'esmentada quantitat.

A LA PRESO

Sevilla. — Per informes particulars arribats de Cazalla de la Sierr s'assegura que el delegat governatiu, senyor Bustillo, ha ordenat l'ingrés a la presó de l'ex-comptador de cabals municipals senyor Palacios

SIMULACIO DE SEXE

Sevilla. — Dues dones anomenades Beatriu Fernàndez i Reis Cubero, compareguéren davant del jutge disputant la la posessió d'un mantó de Manila.

Com a testimoni fou presentat per una de les litigants un jove els modals i manera de parlar del qual infongueren sospites.

Fetes les indagacions correponents resultà que el testimoni era una dona, coneguda per La Perico, que des de petita li agraden més les robes masculines i valent-se d'elles prestava servei com a cambrer a diversos bars de la població.

AJORNAMENT

Melilla. — S'ha rebut un avís telegràfic anunciant que ha estat ajornada fins el dia 14 la imposició de la creu de Sant Ferran al cadàver del tinent coronel senyoor Primo de Rivera.

LES FESTES DE TETUAN

Tetuan. — La comissió organitzadora de les festes que se celebraran a Tetuan amb motiu de la remesa de la bandera als regulars ha invitat als caps i oficials de les diferents armes que resultaren ferits.

Acudiran també les famílies dels morts.

LA PROTECCIO DE LES MINORIES NACIONALS

Opuscle contenint tota la documentació de la Societat de les Nacions

per

Jaume Carrera

Preu: UNA pesseta

Dipòsit: «Editorial Catalana» Escudellers, 10 bis

L'ARRIBADA DELS REIS A CARTAGENA

Cartagena. — El tren reial ha arribat a les deu del matí.

Des de les primeres hores el públic es trobava als carrers i estacionat als voltants de l'estació.

El temps és esplèndid.

En arribar el tren, una companyia amb bandera i música del regiment de Sevilla ha fet els honors d'ordenança.

El públic ha ovacionat els sobirans.

El Rei vestia uniforme d'almirall; la Reina, vestit gris perla, i el general Primo de Rivera vestit de diari.

Amb els Reis venia l'ambaixador dels Estats Units, el capità general de l'Armada, general Lapuente, i altres personalitats.

Es trobaven a l'estació l'almirall Rivera, el capità general de la regió, els ex-diputats Maestre i Zapata, comissions de l'Ajuntament i organismes oficials, comissió de l'homenatge nacional, amb el seu president marquès d'Altamira, molts caps i oficials, secció d'Exploradors, el president de la Creu Roja, autoritats, etc.

Les ovacions als Reis i al president del Directori se succeïen.

Als voltants de l'estació, enorme públic esperava el pas del Reis.

Els carrers que havia de recórrer la comitiva, estaven ornamentats.

La comitiva s'organitzà marxant el Rei en automòbil descobert amb l'alcalde; el president del Directori, en un altre automòbil, acompanyat del marquès de la Torrecilla; la Reina, amb les seves dames d'honor.

Es dirigiren primerament a l'església de la Caritat, on es cantà un Tèdeum.

El públic ovacionava i donava visques entusiastes als Reis i al «general valiente».

Després marxaren a bord del cuirassat «Jaime».

Es tracta d'aconseguir que el rei inauguri la Biblioteca del Soldat, establerta on s'allotja el 33 regiment de línia.

El cònsol del Perú ha rebut un telegrama del contralmirall Gareto, perquè el represènti en la cerimònia de la inauguració del monument. Es troba a Niza i per això no pot venir a commemorar aquest acte.

El president de la comissió del monument, marquès d'Altamira, ha rebut una carta de don Antoni Maura en la qual excusa la seva assistència per deures inexcusables que l'obliguen a romandre a Madrid. En la carta afegeix: «Al costat de vostè estic, d'esperit, en aquest dia solemne, amb cordial reverència patriòtica, davant del record de la legió gloriosa sacrificada en ares de la pàtria»

El marquès de Comillas també ha tramès una carta dient: «Sento molt que el meu estat de salut m'impedeixi de tenir el gust d'assistir a la inauguració del monument, però delego en l'agent de la Transatlàntica, senyor Bosch, puix de cap manera vull que la companyia que m'honre de presidir careixi de representació en la cerimònia solemne, a la qual, de tot cor m'associo, retent tribut d'admiració a les glòries de la nostra marina de guerra, que considero com a pròpies, essent el meu més patriòtic desig compartir-les sempre.»

REUNIO DEL DIRECTORI

Madrid, 8, 6'15 tarda.

A les sis de la tarda ha arribat a la Presidència el general Vallespinosa, manifestant als periodistes que el Directori es reunirà per a despatxar assumptes de tràmit, presidit pel contralmirall Magaz.

En dies successius es reunirà igualment el Directori.

ENTERRAMENT

A les onze del matí ha tingut lloc l'enterament de don Josep Millan Astray.

Han presidit els generals Luque i Marina i nebots del finat.

Al fúnebre acte hi han concorregut representacions de totes les classes socials, militars, polítics, periodistes i molts oficials del Terç.

HOMENATGE

A la Presidència han facilitat aquesta tarda una nota donant compte del l'homenatge que es tributarà al súbdit equatorià don Francesc Suàrez, mort gloriosament en operacions realitzades al Marroc.

LES FORCES INDIGENES

S'ha restablert el càrrec de general en cap de l'exèrcit d'Espanya a l'Africa.

Queden derogades, per tant, les disposicions que concedien als comandants generals de Ceuta i Melilla atribucions referents als destins de caps i oficials de les forces indígenes.

UNA EXPOSICIO

Madrid, 8, 8'30 nit.

A les dotze del matí s'ha inaugurat en el ministeri d'Instrucció pública l'exposició de bancs ornamentals de jardí, presentada en el concurs nacional d'escultura de 1923-24, quedant oberta al públic fins el diumenge dia 11 del corrent.

El Jurat, compost pels senyors don Miguel Lau, president; don Josep Francès, secretari; don Mateu Inurria, don Victorià Macho i don Josep Samper, vocals, emetran el seu veredicte dintre dels cinc dies següents el de l'obertura de l'exposició.

NOTA BURSATIL

Madrid, 8, 9'15 nit.

Els cabals públics estan ferms, a excepció de l'Exterior, que baixa de 0'85 a 1'30 per 100, segons les sèries.

L'Interior i els Amortitzables acusen fermesa, millorant la partida del Deute regulador 10 cèntims, al quedar a 75'05.

Segueix l'ofe[illegible]ta dels valors sucrers i del Rin de la Plata, que cedeix fins a 207.

Els francs pugen 20 cèntims, a 43'35; les lliures baixen 4 cèntims, a 33'58, i els dòlars passan de 7'52 a 7'57.

EXCEDENCIA

Ha demanat excedència el secretari general de la Direcció general de Seguretat, don Eugeni Montero i Reguera.

LA CONTRIBUCIO D'UTILITATS

La «Gaceta» publica la següent Reial ordre:

«Iltm. senyor:

Disposat per l'article 20 de la llei reguladora de la contribució sobre utilitats de la riquesa mobiliària, text refós de 22 de setembre de 1922, que els contribuents de l'Epígraf E del número segon de la tarifa primera, han de portar llibres-registres que permetin a l'administració conèixer amb tota certesa l'import dels seus ingressos professionals, i publicats en la «Gaceta de Madrid» els models corresponents.

S. M. el Rei (q. D. g.) s'ha servit disposar el següent:

Primer. — Des del primer del corrent mes, es declara obligatori per als advocats, metges, enginyers, arquitectes, agents de canvi i Borsa i corredors oficials de comerç, compresos en l'epígraf E, del número segon de la tarifa primera de l'article quart de la llei reguladora de la contribució sobre les utilitats de la riquesa mobiliària, l'ús dels llibres-registres a que es refereix l'article 20 del dit text i amb les formalitats determinades per a cada professió en els models establerts pels Reials decrets d'aquest Ministeri, de dates 23 de juliol, 14 i 31 d'agost, 7 de setembre i 28 d'octubre proppassat i publicats en la «Gaceta de Madrid» els dies 31 de juliol, 19 d'agost, 2 i 15 de setembre i 28 d'octubre.

En els dits registres es farà constar pels contribuents interessats els ingressos que cada dia percebeixen o hagin percebut per l'exercici de la seva professió, cuidant que figurin tots els detalls requerits pels models respectius, i essent d'alta conveniència per a la major facilitat i exactitud en les liquidacions corresponents, consignar les operacions realitzades des del corrent de l'actual exercici econòmic.

Els notaris que no exerceixen altra professió que la pròpia de la seva notaria, estan exceptuats de portar llibre-registre d'ingressos, per estar especialment regulada la seva forma de tributació en virtut del paràgraf segon de l'esmentat article 20 i Reial ordre de 7 de novembre de 1922. Aquells que demés de la professió notarial es dediquen a alguna altra de les compreses en l'esmentat epígraf E de la tarifa primera, estan obligats a portar els llibres-registres que corresponguin a les altres professions que exerceixin.

Segon. — Dintre d'l mes actual els contribuents de referència hauran de presentar els seus llibres [illegible] dernats i foliats en l'A[illegible] de contribucions de la «província» de sa residència, per a la seva legalització en forma reglamentària.

NOTA REFERENT A UN HOMENATGE

Madrid, 8, 10'30 nit.

A la Presidència han facilitat la següent nota:

«En el dia d'ahir i presidida pel general cap de la Secció de Cavalleria, fou rebuda en audiència per Sa Majestat la comissió de l'Arma encarregada de l'homenatge costejat per subscripció entre els generals i oficialitat d'aquella a la memòria de l'alferes honorari don Francesc Suàrez Ventinilla, súbdit de la República de l'Equador, mort gloriosament a les operacions de guerra al Marroc en les forces regulars indígenes, al qual s'ha concedit el càrrec pòstum de tinent.

El present, que ha de remetre's a la família del malaguanyat oficial, consisteix en un artístic àlbum de pergamí contenint tota la documentació reial despatx i vicissituds oficials del finat, escrites en caràcters gòtics amb orles policromades i enquadernació de cuiro i damasc. El tot, amb una coberta en la qual es destaquen els escuts i banderes d'Espanya i Equador i al·legòries guerreres, va tancat en una caixa tallada en gòtic amb panys antics d'un pur estil espanyol.

Aquesta obra, de veritable mèrit artístic, ha estat realitzada per la col·laboració dels senyors Escudero i Cabo, del dipòsit de la Guerra, en l'escriptura i ornamentació de pergamins, Quintanilla, en la portada, Cano, autors de la caixa tallada i la casa Loewe en l'enquadernació i ornamentació.

L'acompanya la Creu del Mèrit Militar.

Aquests objectes estaran exposats durant alguns dies a la Secretaria de Cavalleria del Ministeri de la Guerra».

PARTIT DE FUTBOL

Al camp de la Ciutat Lineal s'ha jugat aquesta tarda el partit entre el Celta de Vigo, i el Madrid F. C.

Els equips s'han alinîat en la següent forma:

Celta: Isidre, Hermida, Juanito, Queralt, Torres, Bienvenido, Roigant, Gerard, Correa, Polo i Pinilla.

Madrid: Martínez, Escobar, Quesada, Calleja, Caballero, Mejía, Muñagorri, Valderrama, Monjardín, Fèlix, Pérez i De Campo.

Ha arbitrat Contreras.

Ha guanyat el partit el Madrid per tres goals contra dos.

El primer punt a favor del Celta l'ha fet Martínez i el segon Escobar.

Els punts a favor del Madrid els han marcat Monjardín, Fèlix, Pérez i Valderrama.

ADQUISICIO DE LOCOMOTORES

«La Gaceta» publica un reial decret assenyalant les condicions en que es remeti la concessió per al subministre de sis locomotores Tender, amb destinacció a la línia de Salamanca a la frontera de Portugal, a l S. A. La Maquinista Terrestre i Marítima, domiciliada a Barcelona, amb estricta subjecció al plec de condicions generals i tècniques aprovat amb data 15 de desembre de 1922 per la comissió tècnica nomenada per reial decret de 13 d'octubre de 1920.

El preu assenyalat serà el de 14'05 pessetes per cada quilo de locomotora Tender amb buit comprès i peces de recanvi que es detallen en l'article 4 de l'esmentat plec de condicions.

El pes en buit de cada locomotora Tender serà de 49.000 quilos i el de les peces de recanvi de 22.590 quilos.

ELS JUDICIS DE REVISIO

Madrid, 9, 12'30 matinada.

Per real ordre de Gràcia i Justícia s'ha disposat que els tribunals de dret que hagin d'entendre en tots els judicis pendents de revisió per nou jurat, es constitueixin amb magistrats diferents dels que acordaren la revisió del judici.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Nota oficial de Guerra:

«Al sector de Tafersit es portà un comboi de queviures a les posicions Principal i Benítez, havent-se també efectuat una marxa de reconeixement per la columna mixta, des de Tafersit fins a Bufaroub.

Per l'esquadreta del servei d'aviació fou reconegut el front, tirant 23 bombes damunt del Jemmis de Tensaman, Yebel Cudia i Bigasen.

Al fort de Maria Cristina morí anit passada, sembla que de mort natural, el comandant d'infanteria don Manuel Lamas, condemnat recentment.

A la zona occidental no hi ha novetat.»

LA REUNIO DEL DIRECTORI

La reunió del Directori, que presidida pel marquès de Magaz, ha començat a les sis de la tarda, ha acabat a les 7'40.

En sortir ha dit el general Vallespinosa que ha començat a preparar la tasca per a facilitar la seva aprovació quan torni el president del Directori.

A LA PRESIDENCIA

Per la Presidència han desfilat aquesta tarda algunes persones per a visitar alguns generals del Directori.

El general Corréa, cap del Gabinet militar de l'Alt Comissari, ha visitat el general Gómez Jordana; el fiscal del Tribunal Suprem, el general Vallespinosa; la comissió d'hullers ha celebrat una entrevista amb el tinent coronel senyor Gil de Clemente, incorporat als ponents del Directori, per a cercar una solució al problema miner. Prèviament citats pel general Mayendia, han conferenciat també amb l'esmentat tinent coronel, diversos enginyers segons caps de la divisió de ferrocarrils, que segons han dit, havien anat a rebre ordres. El director de la Biblioteca Nacional, senyor Rodríguez Marín, ha visitat el general Navarro.

LES CAMBRES DE COMERÇ I LA LLEI DE FUNCIONARIS

El Consell Superior de les Cambres de Comerç ha dirigit un informe al Directori sobre de reorganització dels serveis públics, exposant el següent:

Primer. — Consignar una vegada més el principi constantment cantingut pels nostres organismes, de què tot funcionari que estigui al servei de l'Estat ha de sentir la satisfacció interna que es veurà respectat i emparat en el seu dret, premiant la seva competència i esforç, i ben retribuït el rendiment del seu treball.

Segon. — Per la raó apuntada en l'anterior extrem, no es formarà definitivament la plantilla del personal adscrit als serveis de l'administració central fins després d'haver-se organitzat els serveis provincials i fixades les plantilles del personal necessari al seu exercici.

Tercer. — Una vegada ordenats metòdicament i agrupats els serveis, es determinaran i clasificaran en ordinaris o permanents i en extraordinaris o temporals.

Quart. — En aquesta fixació del personal necessari per a l'exercici de cada un dels serveis permanents i en la formació de les plantilles definitives, s'haurà de tenir en compte l'especialitat del treball i la competència dels funcionaris adscrits.

L'exercici dels treballs o serveis de caràcter temporal, serà objecte de canvi en cada cas.

Cinquè. — Supressió entre els distints departaments ministerials de tota agregació que no respongui a la realització d'un servei d'excepcional importància i de caràcter temporal.

El personal que per la seva competència especial sigui designat a realitzar-lo quedarà en situació d'excedència forçosa immediatament després d'haver complert la missió de l'agregació.

Sisè. — Legislar clar i breument sobre la incompatibilitat de destins i la simultaneïtat de sous.

Sèptim. — Decretar la incompatibilitat d'ocupar destins a Madrid mentre que no s'hagi servit a provincies un període mínim de sis anys.

Octau. — La nova llei definirà amb tota claredat cada una de les remuneracions, gratificacions i classes d'havers que podran ésser compatibles amb els sous.

Novè. — Per tal que desaparegui l'equívoc i es doni satisfacció deguda a les reiterades manifestacions del Tribunal de Comptes del Regne, en l'articulat de la nova llei s'evitarà l'abusiva interpretació que els governants han vingut donant a l'aplicació de la llei de 9 de juliol de 1883, l'article sisè de la qual, vertader causant de la indeguda simultaneïtat de sous, diu així:

«Seran així mateix compatibles amb el sou dels empleats els premis, remuneracions o indemnitzacions que en determinats casos els concedeixen les lleis de pressupostos o amb que el govern estimi just retribuir-los per serveis especials, extraordinaris, que prestessin».

LA U. G. T.

En la reunió celebrada per la Unió General de Treballadors es tractà de diverses comunicacions de la Federació Sindical Internacional. Una d'elles parla de la conveniència d'establir una quota extraordinària per tal de fer cara a les urgents atencions de la Internacional. Altre demana informes sobre el desenrotllament de l'organització a Espanya. Altre comunica l'ordre de la pròxima reunió del Comitè director d'Amsterdam. Altre sol·licita noves publicacions i documents i altre dóna compte d'haver-se obert una subscripció internacional a favor dels obrers japonesos víctimes dels terratrèmols.

S'acordà que l'ex-diputat senyor Largo Caballero assisteixi a les sessions que celebrarà a Amsterdam el Comitè Director.

ELS TRAMVIES DE MADRID

Avui han començat a regir les disposicions de l'alcalde per tal d'evitar l'aglomeració als tramvies.

Com que mancava material s'ha produït una gran confusió i han estat molts els incidents.

La manca de paral·leles en determinats llocs on l'afluència de públic, és gran ha donat lloc que es formessin cues d'una sola fila en les quals esperaven els viatgers els cotxes de les línies.

Per aquesta causa s'ha perdut molt temps en l'ocupació dels vehicles, ocasionant-se el conseguent retràs.

Han estat detinguts per contravenir les ordres de l'autoritat uns 20 viatgers.

El governador civil ha manifestat als periodistes que es posarà amb contacte amb el director de l'empresa dels tramvies per tal que intensifiqui el servei, bé sigui amb remolcs o amb més cotxes a determinades hores, com les d'entrada dels empleats a les oficines o dels obrers als tallers.

MEDALLA

Aquest matí l'alcalde ha imposat la medalla de salvament o de nàufrags al noi de 12 anys, Julià Cano Péred, que amb heròic comportament salvà en el riu Manzanares a un nen de cinc anys que es trobava a punt de morir.

EL PAS DELS REIS PER MURCIA

Múrcia. — A dos quarts de vuit arribà el tren reial.

Els reis descansaven.

El general Primo de Rivera saludà les autoritats. Parlà amb el director de la fàbrica de pòlvora, interessant-se.

Foren victorejats els reis i Primo de Rivera.

Es destacà un sacerdot que damunt l'estrep del cotxe reial donava visques entusiastes.

El governador acompanyà els Reis a Cartagena.

«El Liberal», de Múrcia, publica un article recordant que el rei portarà a efecte les obres dels pantans, tan necessàries per aquesta capital.

Afirma que els polítics han vingut prenent-li al monarca el convenciment d'aquestes obres que seran de gran interès per a la regió.

ELS ACTES DE CARTAGENA

Cartagena. — Terminat el «Te Deum» la reina acompanyada de l'alcalde i de la duquessa de San Carlos es dirigí a peu a l'Hospital de la Caritat.

El Rei, amb En Primo de Rivera i el capità general, en automòbil, anaren a l'Hospital Militar.

Després visità les bateries de la costa i les del castell presenciant les maniobres de l'artilleria.

En sortir de l'Hospital de la Caritat la Reina fou ovacionada pel públic.

Després ha visitat l'Hospital de la Marina, conversant amb alguns malalts entre ells el tinent de navili senyor Contreras, que està greu.

A la capella de l'Hospital estigué resant uns moments.

En la visita a les bateries de la costa complimentà el Rei una comissió de l'Ajuntament.

El Rei va estrènyer la mà dels reidors i al·ludint a la distància que havien hagut de recórrer en automòbil per arribar al castell, els va dir: —Són vostès coratjosos per haver arribat fins aquí.

El Rei, acompanyat del President del Directori, es dirigí després al moll pel carrer Major, com ho havia fet moments abans la Reina Victòria, en mig de constants ovacions.

Al migdia estigueren els Reis al Club de Regates, i des d'allí en una gasolinera al «Jaime I», on s'estatgen.

A les tres de la tarda arribaren els Reis i el President del Directori a la plaça de braus, essent aclamats per la multitud.

La plaça estava guarnida.

En començar la «lidia» del sisè brau, abandonaren els Reis la plaça essent acomiadats amb grans ovacions.

Des de la plaça de braus es traslladaren al «Jaime I», sortint seguidament per a visitar la base naval dels submarins.

Després acudiren a la «garden-party» organitzada a l'Arsenal en honor dels monarques.

El Rei vestia de marí, la Reina portava abric negre amb agenços de pell blanca, i Primo de Rivera de diari.

L'Arsenal estava brillantment il·luminat, havent-se fet combinacions de llum que semblaven banderes.

SS. MM. foren rebudes als acords de la Marxa Reial, passant tot seguit a pendre seient en sillons col·locats sota dosser, servint-se immediatament el te.

Entre els convidats, figuraven l'ambaixador dels Estats Units, el general Fernàndez Lapuente, els ex-ministres Maestre i Aznar, el capità general, les autoritats, el senyor Altamira amb la comissió nacional i caps i oficials de l'exèrcit i armada. Les senyores eren molt nombroses.

En acabar de pendre el te, els Reis passaran entre els invitats, detenint-se a parlar amb molts d'ells.

L'ex-ministre senyor Maestre sostingué una extensa conversació amb el Rei.

Com sia que s'al·ludia en ella al nou règim, don Alfons exclamà: — No hi ha nou ni vell règimen; no hi ha més que servir a la Pàtria i èsser-li lleials.

El senyor Maestre contestà dient: —Nosaltres sempre hem estat lleials a la Pàtria, i en aquest recó del Mediterrani té la Monarquia fidels servidors.

La conversació continuà en termes cordialíssims.

Durant la festa la senyoreta d'Altamira fou presentada pel president del Directori a SS. MM.

El monument als herois de Santiago i Cavite, que inaugurarran els Reis és el construït en una de les esplanades del moll, davant de l'Ajuntament i enfront a l'entrada del port.

Es obra de l'escultor senyor Pasqual Pola, i consisteix en una columna de quatre costats sobre un cos voltat d'una escalinata.

Al davant i a l'altra costat, damunt les lloses de la base, hi han grups al·legòrics.

Un d'ells representa a la pàtria.

En el grup del costat oposat es veu un soldat que s'apressa a la defensa d'un canó.

Altres dos servidors es fan forts.

En els costats dels grups alegòrics el monument termina en uns petits fars.

En els altres ros costats i a l'alçada de la base, baixos relleus amb figures simbòliques.

El monument està acabat des de fi d'agost, havent estat laboriosa la seva cimentació.

L'almirall Eulate ha rebut un telegrama dels capitans de corbeta senyors Delgado i Navia, que estan embarcats prop de les costes d'Africa, manifestant que els actes de servei no els permet assistir a la inauguració del monument, recordant que són els únics guàrdies marins combatents que presten servei allí.

DESGRACIA

Zamora. — En un poble proper d'aquesta capital s'ha enfonsat una fàbrica de mantes l'edifici de la qual estava en construcció, resultant morts dos obrers i molts ferits greus.

El fet ha causat consternació entre les famílies.

ATROPELL

Mèrida. — A la línia fèrria de Mèrida a Sevilla un tren mixte topà anit passad amb un automòbil del servei públic resultant morts dos viatgers i greument ferits altres diversos.

TEMPORAL

Granada. — Al poble de Sorba ha descarregat una tempestat d'aigua.

Les aigües desbordades per un barranc inundaren 23 cases.

Sense desgràcies.

Les pèrdues són considerables.

NOTES D'ALACANT

Madrid, 9, 2 matinada.

Alacant. — El governador civil ha cridat avui a conferència l'enginyer don Lluís Sànchez Guerra, autor del projecte de construcció del ferrocarril d'Alacant a Alcoy, interessant-li el prompte despatx, per tal que pugui immediatament començar la construcció de la línia.

En vista de les denúncies formulades contra l'administració de l'Ajuntament d'Orihuela, el governador ordenà una inspecció i sembla que han estat detinguts, ingressant en el castell de Santa Bàrbara diversos regidors.

El governador trametrà també delegats militars a altres pobles dels quals s'han rebut denúncies greus.

En el Govern civil s'ha rebut una instància del veïnat d'Elche, que encapçalen els banquers i comerciants demanant que es resposi el destacament del cos de seguretat que fou retirat en començar l'actuació del Directori.

INCENDI

Saragossa. — S'a declarat un incendi en un magatzem de fustes d'una ebenisteria situada al carrer de Miquel Servet, 40.

El foc es propagà a la fàbrica de don Esteve Urruela.

Els bombers, després de grans treballs, aconseguiren localitzar el foc.

Les pèrdues es calculen en 40.000 duros.

El sinistre ha estat casual.

L'ALCALDE DE CORDOVA

Còrdova. — L'Ajuntament s'ha reunit en sessió extraordinària, sota la presidència del governador, elegint alcalde er unanimitat, mitjançant votació, a don Antoni Poveda.

El governador i el senyor Poveda han pronunciat breus discursos.

DILIGENCIES. — FECUNDITAT

León. — El Jutjat d'instrucció continua les diligències sobre l'assumpte del contingent provincial.

Al poble de Población la muller d'un pagès ha donat a llum feliçment tres nens. La mare i els fills es troben en estat satisfactori.

SECRETARI EMPRESONAT

Logronyo. — Ha estat portat a la presó de Logronyo el secretari de l'Ajuntament de Juvera, presumpte autor de la col·locació d'una bomba al domicili del metge del poble i robatori de l'arxiu municipal.

Comitè per la llengua catalana

ELS PROFESSORS

Són en nombre important els patriotes inscrits a la llista de professors oberta per a donar els cursets de llengua i literatura catalanes organitzats per aquest Comitè. No gens menys, essent convenient que llur nombre depassi el centenar, el Comitè prega als amics de tot Catalunya aptes per donar aquestes lliçons amb subjecció al programa que ha redactat En Pompeu Fabra, que prestin llur col·laboració a aquesta empresa patriòtica trametent llur nom i adreça a l'Ateneu Barcelonès, apartat, 97.

Entre els primers inscrits a aquesta llista figuren els senyors Pompeu Fabra, Carles Riba, L. Nicolau d'Olwer, J. M. López-Picó, J. V. Foix, Tomàs Garcés, J. M. Capdevila, Martí Esteve, J. M. Junoy, Carles Soldevila, Pau Romeva, Josep Maria de Sagarra, Domènec Pallerola, Ventura Gassol, Josep Planuc, Ricard Piqué, J. Vidal Salvó, J. Bovira Ermengol, T. Roig i Lop, J. Civera i Sormaní, Tomàs Iduarte, etc.

D'espectacles

Tívoli

Debut de la Companyia Velasco

Dimecres passat a la nit començà a actuar al Tívoli la Companyia Velasco. L'obra escollida per inaugurar la temporada era la revista «Arco Iris» un poc estantissa ja per haver-se representat a Eldorado i a Novetats temps enrera. A desgrat d'això el públic acudí al reclam de l'empresa i omplenà el teatre, sens dubte convençut que tant en la presentació com en el treball dels artistes no s'hi planyia res.

En certa manera no restaren defraudades les esperances dels espectadors. El «Arco Iris» del Tívoli és remarcable per una relativa sumptuositat del vestuari i de l'element femení que hi intervé. Es repetiren alguns números en els quals les cantants de la Companyia Velasco fan gala de llur gràcia i de llur plasticitat més que llurs veus. Igualment foren molt aplaudides algunes escenes coreogràfiques, una càlida «machicha», la «rumba» de consuetud i unes «pataites» a trio. No cal dir que l'entusiasme de la concurrència obligà també a bisar-les.

Les modificacions que anuncien els cartells són insignificants i no afecten per res la insubstancialitat i monotonia capitals de l'obra. — P. B.

Per al dia 25 del corrent, la companyia catalana d'art dramàtic Claramunt-Adrià, que amb el millor èxit segueix actuant al teatre de la Comèdia, anuncia l'estrena del drama d'En Garcilius «La cançó de don Joan» inaugurant així la sèrie d'estrenes extraordinàries anunciades per a la temporada 1923-24.

La nova producció de l'aplaudit autor de «els nostres fills», ha despertat extraordinari interès. Preparen el decorat els celebrats escenògrafs Batlle i Amigó.

Amb èxit extraordinari s'inaugurarren ahir a la tarda els dijous infantils del Coliseum, a la qual funció assistí nombrós públic infantil i no poques senyores que passaren unes hores agradables.

Totes les pel·lícules que es projectaren mereixeren l'aprovació general, en particular les francament còmiques, les escenes més de broma de les quals foren subratllades per les rialles dels nens.

ENCICLOPEDIA CATALANA

El Règim Jurídic de Catalunya

PER MARTÍ ESTEVE

Enquadernat en tela

Preu 2 Ptes.

Les converses de Washington

Mr. Jusserand ambaixador de França als Estat Units, el qual havia tingut una conversa de varies hores amb el secretari d'Estat Mr. Hughes, fou rebut dimarts, pel president Coolidge, al qual va exposar, com ja ho havia fet la vigilia, el punt de vista del govern francès sobre el mandat del comitè d'experts, que ha de procedir a una enquesta sobre la capacitat de pagament d'Alemanya i les modalitats del compliment de les reparacions.

Segons les noticies arribades a París, les dues entrevistes tingueren un caràcter dels més cordials.

L'ambaixador de França, ha desenrotllat, segons les instruccions rebudes de Mr. Poincaré, les tres observacions del Govern francès sobre l'enquesta dels experts. Primer, els experts no revisaràn el total de la suma deguda per Alemanya a títol de reparacions, unànimement fixada per la comissió de reparacions, el 28 d'abril de 1921, e 132.000 millons de marcs or; segón, la questió de la legalitat de l'ocupació del Ruhr no serà tractada, ni els arranjaments convinguts o en estudi entre les autoritats d'ocupació i els industrials alemanys del Ruhr; tercer, l'enquesta, sols deurà referir-se a la capacitat «actual» d'Alemanya, definint-se aixi el mot «actual»: «Capacitat en aquest moment i per un curt espai de temps a determinar raonablement.

Els seus dos interlocutors han demanat a Mr. Jusserand precisions solament sobre el darrer punt, això és sobre el que cal entendre sobre «la capacitat actual d pagament d'Alemanya», el qual vol Mr. Poincaré que es limiti el treball dels experts i Mr. Poincaré ha enviat instruccions immediatament al seu ambaixador.

Les informacions de font anglo-americana sobre les entrevistes, són les següents, les quals deuen acceptar-se amb la reserva habitual: El govern americà no ha estat encar informat del tot del que enten Poincaré per capacitat «actual» de pagament d'Alemanya.

Les entrevistes alludides, foren quasi del tot dedicades a precisar això. Tal com ha estat traduida a Londres la frase francesa «La capacitat de pagar al moment present i durant un periode limitat de l'avenir».

Sembla que ambaixador no ha pogut donar suficients explicacions i ha degut cablegrafiar al seu govern demanant una explicació detallada que els funcionaris americans esperen amb molt d'interès.

També ha estat demanat a Mr. Poincaré, el motiu de l'insistència sobre l'abstenció dels experts d'examinar res que es relacioni a l'ocupació del Ruhr.

El govern maericà, està disposat a convenir que els experts s'abstinguin de pronunciar-se sobre la legalitat de l'ocupació o de procedir d'alguna manera a l'examen critic dels principis politics damunt del quals s'apoia.

No obstant, el govern americà no veu el mitjà de que els experts s'abstinguin d'ocupar-se de l'estat econòmic resultant de l'ocupació, si es vol que el comitè redacti un plan pràctic, qualsevol que sigui capaç d'estimular la producció d'Alemanya i per tant la capacitat de pagament.

Els diaris anglesos reprodueixen els següent telegrama de Washington, que té data del 6 de novembre:

Hom creu, que la conversa de Jusserand i Hughes, ha estat un pas endevant cap a l'acord, però ara toca fer l'altre pas a Poincaré.

Es diu que passaràn aalguns dies abans que sigui decidida la sort de la reunió d'experts proposada. Per altra part, es diu que és possible que, a qualsevol hora, els Estats Units creguin que és fútil donar curs al projecte de reparacions.»

Un altre telegrama de Washington dona les impressions següents:

«Hom assegura que al departament d'Estat posseeixen ja els criteris de tots els governs europeus, a propòsit de la participació americana a la comissió de reparacions. Res sembla justificar els rumors que alludeixen un compromís o bé a un carreró sense sortida. Pel contrari, diuen de font autoritzada que res ha passat que faci perdre l'esperança d'un arranjament definitiu. A més els canvis de impressions etre París i Washington podràn durar unes quants dies.

El president Coolidge, ha recomanat als periodistes paciencia, en interès del comú. Els Estats Units, s'atenen al que digué el mes passat Mr. Hughes, contestant a Lord Curzon. Si Europa rebutja llur criteri, els Estats Units no hi podràn fer res».

Pel seu cantó, el corresponsal del «New York Herald» a Washington, telegrafia amb data del dimarts:

«Es declarava avui a la Casa Blanca que els Estats Units no tenen cap intenció d'obligar a Europa a acceptar llur criteri i llur ajuda. Si a Europa no li interessa que els Estats Units li donguin son concurs en les presents dificils circumstàncies, ells creuràn que no hi ha res a fer. Però Amèrica desitja que les altres nacions sàpiguen que ha fet tot el que ha pogut per ajudar-les.

Aquesta declaració, es considerada com la preparació d'una declaració al poble americà, dient que els aliats no han pogut posar-se d'acord amb Mr. Hughes. En els centres oficials s'espera amb interès la resposta de Poincaré al telegrama de Jusserand, enviat després de sa entrevista del dilluns amb Hughes i sa curta visita del dimarts a Coolidge. S'espera tenir la resposta francesa el dijous, i fins llavors, estaràn a l'expectativa.

No obstant, es diu als centres oficials que els Estats Units no pendran part en l'enquesta, si Poincaré insisteix en la decisió dels deutes interaliats o si limita els poders dels experts econòmics a la facultat de poder fer un simple examen de les capacitats de pagament actual d'Alemanya.

Segons sembla despendre's dels discursos que ha pronunciat recentment, Poincare no podrà canviar el criteri manifestat i per altra part, no pot esperar-se que el govern dels Estats Units modifiqui l'actitud presa referent a l'acceptacio de les fórmules proposades per Hughes. Però, fins en el cas en que poguessin posar se d'acord, ni el govern americà ni el Congrés podrien autoritzar els experts a discutir la qüestió dels deutes de guerra.

El discurs pronunciat el diumenge darrer per Mr. Herrik, ambaixador dels Estats Units a França, continua donant peu a llargues discussions. Es diu de font autoritzada que el president Coolidge ha manifestat son disgust per les manifestacions de l'ambaixador».

No obstant, es diu als centres oficials que els Estats Units no pendran sisteix en la discisió dels deutes insisteix en la discisió dels deutes interaliats o si limita els poders dels experts econòmics i la facultat de poder fer un simple examen de les capacitats de pagament actual d'Alemanya.

Sembla despendre's dels discursos que ha pronunciat novellament, Poincarè no podrà canviar el criteri manifestat, i per altra part, no pot esperar-se que el Govern dels Estats Units modifiqui l'actitud presa referent a l'acceptació de les fórmules proposades per Hughes. Però, fins en el cas que es poguessin posar d'acord, ni el Govern ni el Congrés podrien autoritzar els experts a discutir la qüestió dels deutes de guerra.

El discurs pronunciat el darrer diumenge per, Mr. Herrik, ambaixador dels Estats Units a França, continua donant peu a llargues discussions. Es diu de font autoritzada, que el president Coolidge ha manifestat el seu disgust per les manifestacions de l'ambaixador.»

L'Agència Havas ha rebut els següents despatxos de Washington:

«Després de la visita de Jusserand a Coolidge, a la Casa Blanca, han declarat que l'actitud dels Estats Units a propòsit de les reparacions, ha estat a bastament exposada en la nota de Mr. Hughes, però no cal desesperar, perquè no es pot pas donar en vint-i-quatre hores una solució als difícils problemes europeus.

Una elta personalitat ha manifestat que els Estats Units estan disposats a ajudar Europa si aquest ajut és desitjat per l'Europa; si no, ells no hi podran fer res. Hom reitera que els Estats Units no es sentin moguts per l'interès; però que estan disposats a ajudar, mitjançant llurs consells, a l'obra comú per a arribar a una solució.

Referències oficioses diuen que al departament d'Estat són esperades amb impaciència les noves explicacions donades a París, les quals permetran fixar d'una manera precisa les restriccions que desitja Poincaré, i apreciar els efectes que podran assolir sobre l'enquesta projectada.

Els centres oficials diuen que no desitgen complicar la discussió del projecte d'enquesta, però confessen amb claredat que no veuen l'abast de les restriccions suggerides per Poincaré.

Pel que toca a la qüestió del Ruhr, l'opinió oficial és què els experts no haurien de creure necessari discutir la qüestió des del punt d'albir polític, però tampoc haurien d'ésser obligats a abstenir-se, si així ho creguessin convenient, d'examinar des del punt de vista econòmic, la connexió d'aquesta qüestió amb la productivitat d'Alemanya.

Hom declara oficialment que el criteri dels Estats Units, pel que toca a la qüestió dels deutes interaliats, no ha estat modificat, i que no hi cap discussió referent a això, després de la nota Hughes. La posició dels Estats Units, tal com l'ha definida la nota Hughes, és mantinguda, i no es pot tornar-se a discutir.

Política grega

NO HI HA AVINENÇA ENTRE ELS REPUBLICANS I ELS LLIBERALS

Atenes, 8. — Els periòdics diuen que han fracassat els esforços que es venien realitzant per a posar d'acord als republicans i liberals.

Aquest fracàs es deu a que els republicans insisteixen en exigir que es faci un plebiscit abans de les eleccions. — Havas.

El descompte del Banc suec

S'ELEVA AL CINC I MIG PER CENT

Stockolm, 8. — El Banc Nacional ha elevat el tipus de descompte al cinc i mig per cent, des de demà.— Havas.

Els soviets agressius

RECLAMACIO A POLONIA

Londres, 8. — Comuniquen des de Riga a l'Agència Reuter que els soviets exigeixen a Polònia explicacions satisfactòries sobre els actes d'hostilitat realitzats per les autoritats polaques de la frontera, l'assassinat del comissari roig Volhynie i l'expulsió de súbdits rojos de Polònia, amenaçant amb pendre represàlies en cas que no es donguin al Govern rus complides satisfaccions. — Havas.

INTRIGUES A ALEMANYA

Londres, 8. — Comuniquen de Riga al «Times» dient que els agents bolxevistes passen continuament a Alemanya amb el fi de fomentar la revolució.

Nombrosos generals de l'exèrcit roig es mantenen continuament disposats a tota eventualitat a Moscou. —Havas.

Explosió a Monteguano

LES PRIMERES NOTICIES

Gènova, 9.—En una explosió que s'ha produit al fort de Monteguano, hi ha hagut quatre morts i quatre ferits.

Les cases pròximes han hagut d'ésser evacuades ràpidament, per amenaçar enfonsar-se.—Havas.

NOU MORTS I NOU FERITS

Gènova, 9.—En l'explosió ocorreguda al fort de Monteguano resultaren nou morts i nou ferits. Algunes cases veines, que foren desallotjades per llurs habitants, han tornat a ésser habitades.—Havas.

La reacció imperialista d'Alemanya

El cop d'Estat de Baviera.-Von Seckt contra Ludendorf. Destitució del govern de Saxònia.

Han fracassat les converses de Washington

Washington, 9.— El corresponsal de l'Agència Havas en aquesta capital telegrafia dient el que segueix:

En les conversacions que acaben de celebrar el Secretari d'Estat nord-americà senyor Hughes i l'Ambaixador de França, sembla que no s'ha arribat a cap fórmula que harmonitzi els criteris dels dos governs.—Havas.

COP D'ESTAT A BAVIERA

Munic, 8. — El senyor Hitler ha fet caure el Govern de von Kahr.

El general Ludendorf substitueix von Kahr amb el senyor Hitler en qualitat de conseller polític.

El cap de policia Poehner ha estat nomenat administrador del país.

El general Lossow ha estat nomenat ministre de la Guerra.

Les tropes de Hitler ocupen Munic. — Havas.

LES ESQUERRES ALEMANYES I LA DEMOCRACIA FRANCESA

París, 8. — Diversos delegats de la Lliga alemanya dels Drets de l'Home que han visitat les regions devastades, han declarat que aquesta Lliga reconeix que Alemanya ha de reparar els perjudicis que ha causat i demana a la democràcia francesa que ajudi a la jove democràcia alemanya per a resistir a la reacció militar i capitalista. — Havas.

CONTRA L'EX-KRONPRINZ

París, 8. — La Conferència d'Ambaixadors ha acordat efectuar una gestió prop d'Holanda, i invitar-la a què no permeti que l'ex-Kronpdinz surti del territori holandès, i una altra gestió prop del Govern del Reich per a invitar-lo a què no deixi entrar a Alemanya l'ex-Kronprinz.

Totes dues gestions les fonamenta la Conferència en el següent motiu: L'ex-Kronprinz figura a la llista dels culpables reclamats pels aliats.

També ha acordat publicar, des d'avui, le sinstruccions dirigides amb data 3 d'octubre i 3 de novembre del corrent any al general Nollet, perquè aquest vetlli per la represa dels treballs de la Comissió interaliada de control militar. — Havas.

DESMENTIMENT

París, 8. — Ha estat terminantment desmentida una notícia de procedència anglesa, dient que els francesos havien desarmat i expulsat de Bomm dos mil separatistes que es diu havien saquejat els Hospicis i Hospitals d'aquella ciutat. — Havas.

LES CARTES DE POINCARE SOBRE EL CONTROL MILITAR

París, 8. — En una carta dirigida el dia 3 d'octubre passat en nom de la Conferència d'Ambaixadors a l'Encarregat de Negocis d'Alemanya a París, pel senyor Poincaré, es recordaven els obstacles posats per Alemanya a l'actuació de la Comissió de control militar interaliat, malgrat les reiterades peticions i advertències de la Conferència d'Ambaixadors, i més particularment la negativa d'Alemanya a acceptar el control exercit per oficials francesos i belgues.

Seguidament s'invitava per última vegada el Reich a pendre les mesures perquè pogués rependre's aqueix control i els fos possible als oficials francesos i belgues complir el seu comès en iguals cindicions que els seus collegues d'altres nacions.

Per últim cridava l'atenció del Reich sobre les greus conseqüències que podessin resultar de mantenir-se en la seva actitud, demanant una contesta afirmativa en termini breu.

En una altra carta de data 3 de novembre, dirigida també en nom de la Conferència d'Ambaixadors a l'Encarregat de Negocis alemany a París, el senyor Poincaré posa de manifest que la seva carta del 3 d'octubre havia quedat sense contesta, i declarava que la Conferència creia necessari que aqueixa contesta fos donada per tot el dia 10 a més trigar. — Havas.

SON DONADES A LA PUBLICITAT LES CARTES DE POINCARE

París, 8. — Les cartes del president senyor Poincaré referents al control interaliat han estat donades a la publicitat a demanda de l'Ambaixador de la Gran Bretanya en aquesta capital, amb motiu d'haver publicat un periòdic de París una informació inexacta que li havia remès el seu corresponsal a Berlín, en la qual es parlava de sancions previstes per al cas d'ésser impedit o destorbat el dit control pel Reich. — Havas.

LES COMUNICACIONS ENTRE BERLIN I MUNIC

Berlín, 9. — Han estat rompudes totes les comunicacions amb Munic.— Havas.

ELEMENTS HONGARESOS D'ACORD AMB HITLER

Budapest, 9. — La policia ha detingut el diputat Ulain, en el moment que es dirigia a Baviera, per tal de negociar un acor amb Hitler, el qual havia de donar-li ajut per a enderrocar el gabinet del comte Bethlem i canviar el règim hongarès. La policia s'ha incautat del text de l'acord que havia de passar-se amb Hitler. — Havas.

LUDENDORF VOL ESSER EL DICTADOR D'ALEMANYA. — EBERT CONFEREIX ELS PODERS SUPREMS A VON SECKT

Berlín, 9 (Urgent). — La dictadura conferia a Ludendorf pretén englobar tota Alemanya. El Govern del Reich ha publicat una proclama invitant, comminant amb les penes fixades a l'efecte en cas de desobediència a resistir al delicte d'alta traició.

El president de la República senyor Ebert ha tramès a von Seckt els poders suprems i el comandament de la totalitat de les forces de la Reichswehr. — Havas.

UNA PROCLAMA DE VON HITLER

París, 9.9 — Al «New York Herald» li telegrafien de Munic que en una proclama el senyor Hitler ha anunciat que el moviment no es limitaria a Baviera, sinó que, al contrari, el nou Govern aspira a ésser considerat com a tal en tot el Reich. — Havas.

NOTICIES CONTRADICTORIES DE MUNIC. — VON KAHR, DETINGUT O REGENT? — SEMBLA QUE ELS BAVERESOS MARXEN CAP A BERLIN.

París, 9. — Telegrafien de Berlín a «Le Petit Parisien» que sembla que von Kahr ha estat detingut. — Havas.

Berlín, 9. — Són bon xic contradictòries les not'cies subsegüents al cop d'Estat de Munic.

Segons una informació, von Kahr ha estat proclamat regent de Baviera.

Alguns contingents baveresos han travessat la frontera, dirigintse a Berlín. — Havas.

COMPLICACIONS AL RUHR. — UN MORT I MOLTS FERITS A WEUTEN.

Dusseldorf, 9. — Es va notant alguna millora en la regió de Weuten, ja que les principals mines han tornat a admetre els obrers al treball, però a la resta del Ruhr, llevat del consorci Krupp, segueixen acomiadant personal, amb el propòsit de no admetre després sinó els obrers que consentin a treballar deu hores.

Amb aquest motiu els ànims estan molt excitats, havent-se produit avalots en els quals han resultat un mort i nombrosos ferits. — Havas.

CRISI A SAXONIA. — LA REICHSWEHR DESTITUEIX EL GOVERN.

París, 9. — Telegrafien de Berlín a «Le Petit Parisien» que un destacament de la Reichswehr, manat pel general Haffe, ocupà els edificis de la Dieta i el ministeri de l'Interior de Weimar.

A la nit, el general Haffe anuncià la crisi ministerial per haver fet dimitir l'antic Govern. — Havas.

París, 9. — Comuniquen de Berlín a «Le Matin» que es confirma la detenció de Knilling i Schewyes, president i ministre de l'Interior, respectivament, del Govern saxó. — Havas.

ACLARIMENT OFICIOS SOBRE EL DISCURS DE NEVERS

París, 9. — En el recent discurs pronunciat a Nevers per M. Poincaré, féu notar aquest la necessitat d'establir una diferència entre els alemanys que s'han aprofitat de la desfeta financiera organitzada pel Reich, i aquells altres que, al contrari, han estat víctimes d'aquesta desfeta. Poincaré denuncià l'exitència a Alemanya d'un altre poder diferent de l'oficial, constituí per organitzacions secretes militars, i afirmà que França sabria reconèixer la bona fe d'aquells alemanys que ho haguessin demostrat.— Havas.

UN DISCURS DE MISTER BLYTHE BRANCH

París, 9 .9— El «New York Herald» reprodueix llargs paràgrafs del discurs pronunciat pel senyor Blythe Branch, president de la Cambra de Comerç americana de París, en un àpat celebrat per la Unió Interaliada.

Després d'haver fet ressaltar que la pau i la justicia no són ja un fet, perquè la bona fe dels aliats ha estat burlada, el senyor Branch afegí:

Després d'haver fracassat en son intent de dominar el món per la força bruta, Alemanya voldria ara eludir les conseqüències del seu fracàs.

El nus del problema és de poder aconseguir que es procedeixi de bona fe.

Només hi ha una resposta, digué l'orador, que cal donar al Reich, i és la següent:

«Res de Conferència, ara; cap examen de la vostra capacitat de pagament en el present ni en l'esdevenidor.

Estem convençuts que amb bona voluntat aconseguireu fer cara honrosament al pagament de les vostres obligacions amb sorprenent rapidesa.

L'estat de pagaments per sancions ha estat fixat i acceptat per tots.

No acceptem la vostra petició de moratòries; cesseu, si voleu, en els pagaments, però pel vostre compte i risc, perquè els vostres destins són a les nostres mans.» — Havas.

EL RETORN DE L'EX-KRONPRINZ

París, 9. — En la reunió de la Conferència d'Ambaixadors, celebrada avui, s'ha adoptat tan sols en principi la decisió referent a les gestions que han de portar-se a cap amb els Governs d'Holanda i Alemanya, encamonades a cridar l'atenció de les esmentades nacions sobre els greus inconvenients que es derivarien d'autoritzar l'ex-Kronprinz per a sortir dels Països Baixos i entrar en territori alemany, si es té en compte que l'ex-Kronprinz figura en les llistes de culpables de la guerra, reclamats pels aliats.

Tots els ambaixadors admeteren sense reserva la necessitat d'efectuar aquesta gestió en tal sentit, però no s'adoptarà cap decisió fins que l'acord sigui ratificat pels respectius Governs aliats.

Aquesta ratificació es considera segura per part especialment del «Foreing Office», que, com se sap, el dia 5 de l'actual va pendre la iniciativa de sollicitar a M. Poincaré que es procedís a una acció diplomàtica, encaminada a evitar la sortida de l'esmentat ex-Kronprinz d'Holanda. — Havas.

L'ACTITUD D'HOLANDA

La Haia, 9. — Una personalitat holandesa ha declarat al representant de l'Agència Havas que Holanda ignora que l'ex-Kronprinz vulgui sortir de Wieringen, però que les mesures que ha adoptat el Govern holandès impediran a l'ex-Kronprinz que surti de Wieringen sense el consentiment del Govern.

Amb tot, cas que el Reich autoritzés l'ex-hereu d'entrar a Alemanya, l'esmentada personalitat creu que res no podria oposarse legalment a la seva marxa. — Havas.

EL GOVERN DEL REICH I BAVIERA

Berlín, 9. — El Govern del Reich, ha interromput totes les relacions amb Baviera, a la qual no hi haurà cap prestació fins que es restableixi la normalitat constitucional. — Havas.

LA PROCLAMA DE HITLER

Berlín, 9. — Segons notícies de Munic, la proclama publicada pel nou Govern anuncia la detenció del cap del Govern enderrocat, la constitució a Munic d'un nou Govern del Reich i el nomenament del general Ludendorf com a generalíssim de l'exèrcit alemany.

La proclama exhorta tots els patriotes a defensar la unitat de l'Imperi i la llibertat, anunciant que combatrà els faciosos amb extrema energia. — Havas.

DETALLS DEL COP D'ESTAT

Munic, 9. — En el moment en què els elements republicans celebraven ahir una reunió, Hitler, davant de 600 homes entrà a la sala.

Hitler declarà que el Govern presidit per von Knilling, havia estat enderrocat per ell, qui assumia des d'aquell moment tots els poders.

Els partidaris d'Hitler, ocuparen immediatament diversos barris d'aquesta capital.

Circula el rumor que l'ex-comissari del Reich, von Kahr, ha entrat en negociacions amb el Govern enderrocat per a fer front a l'organització de Hitler. — Havas.

UNA PETICIO DE IUGOESLAVIA

Belgrad, 9. — El Govern iugoeslau ha sollicitat l'acció dels aliats prop d'Alemanya, per a aconseguir que siguin servides les comandes anteriors a l'onze d'agost últim, i que encara estiguin pendents d'execució. — Havas.

CRITICA SITUACIO DEL CANCELLER STRESEMANN

Berlín, 9. — La situació del canceller Stresemann, és cada vegada més difícil i precària. Es considera probable que es produeixi crisi ministerial.

Els nacionalistes es neguen a collaborar amb el Gabinet actual. — Havas.

DECLARACIONS DE HITLER

París, 9. — Al «New York Herald», li telegrafien de Munic, que el cap nacionalista Hitler, parlant a les seves tropes, declarà que Alemanya tornarà a ésser un Imperi altiu i intangible, tal com mai hauria tingut de deixar d'ésser. — Havas.

VOULDSSOW AL MINISTERI DE DEFENSA NACIONAL

París, 9. — Comuniquen de Munic al «New York Herald», que Vouldssow ha acceptat el lloc que se li oferia al Ministeri de la Defensa Nacional. — Havas.

LA POSICIO DELS ESTATS UNITS

París, 9. — Segons un telegrama rebut de Berlín per «Le Journal», sembla que l'ambaixador nord-americà a Berlín ha informat al Ministeri Imperial que, si les dretes fossin admeses per a assumir el poder, els Estats Units farien públic que es desentenen de tot el concernent a una solució del problema de les reparacions. — Havas.

GESTIONS DE FRANÇA

París, 9. — El «Matin» diu que el president M. Poincaré ha donat telegràcament instruccions a l'ambaixador de França a Berlín, sobre les gestions practicades pels republicans alemanys que sollicitaren de l'ambaixador de França que donés a conèixer la seva opinió sobre l'actitud de França en cas que es proclamés una dictadura militar. — Havas.

HITLER HA INICIAT L'OFENSIVA

París, 9. — Telegrafien de Berlín a l'«Echo de París», anunciant que les tropes baveresses de Hitler han començat l'acció ofensiva. — Havas.

L'assassinat Vorowski

ELS TESTIMONIS

Lausana, 9. — Vista de la causa seguida contra Conradi i Polunin, per la mort del delegat rus Vorowsky.

Ha cotinuat la desfilada de testimonis. El senyor Bel, membre del Comitè de la Lliga Nacional, declarà que l'actitud insolent de la Delegació russa vers les autoritats suïsses causava general indignació.

El periodista senyor Oraissier, qui va residir durat vint anys a Rússia, declarà que si en Conradi li hagués demanat diners per a matar a Vorowsky, els hi hauria remès a l'acte. — Havas.

Lausana, 9. — Procés contra Conradi, assassí de Vorowski.

Continua la desfilada de testimonis.

El doctor Lodigenski, en la seva declaració, fa un elogi de Polounine, i en una detallada relació explica els vandàlics actes de crueltat comesos pels bolxevistes, els quals no vacillaren a assassinar dèbils i indefenses dones i inocents criatures.

La mare de Conradi, que és cridada a declarar, descriu les horribles tortures que els bolxevistes imposaren a llurs enemics i elogia la conducta del seu fill.

L'advocat de la part civil, Sr. Dickers, presenta unes conclusions demanant que s'entauli acció penal contra el periodista Croizir, a causa de les seves polèmiques impreses, oposant-se a això el procurador general. El president del Tribunal intervé, ordenant que s'obri una informació referent a aquest assumpte, i pel que es refereix a les conclusions de Dickers, ordena que siguin sotmeses al procurador general de la Confederació Helvètica. — Havas.

La diplomàcia francesa

L'AMBAIXADA DE MADRID

París, 8. — (Urgent). — El senyor De Fontenay, ministre de França a Compenhague, ha estat nomenat ambaixador a Madrid. — Havas.

París, 9. — El senyor De France, ambaixador de França a Madrid, ha estat jubilat a petició seva.

El Govern li ha conferit la Gran Creu de la Legió d'Honor.—Havas.

LA LEGACIO DE BERNA

París, 9.—El senyor Armando Bernard, prefecte del Department dels Alps Marítims, ha estat nomenat ministre plenipotenciari a Suïssa, per a substituir el senyor De la Vaud, que ha estat jubilat a petició seva.— Havas.

Els anglesos a l'India

UN CAPITA ASSASSINAT

Gènova, 9.—En l'explosió que s'ha glès i la seva muller han estat assassinats a Paraschinar.—Havas.

La Conferència Imperial Britànica

AVANTATGES ALS DOMINIS

Londres, 8. — L'Agència Reuter publica la següent informació:

La conferència imperial i la conferència econòmica es clausuraren el dia 9 del present mes.

S'ha decidit modificar en benefici dels Dominis les tarifes duaneres actuals, que graven els vins que continguin determinat grau d'alcohol.

Els Dominis, des d'ara, es beneficiaran amb una rebaixa del 40 per 100 de les tarifes aranzelàries, en lloc del 33 i un terç per 100, que fins avui gaudien.

També sembla que es pensa en augmentar lleugerament el nombre de graus d'alcohol que s'autoritza per als vins que entren en la categoria denominada fl[illegible]. — Havas.

LES NOVES TARIFES

Londres, 9. — Per a afavorir el productes procedents dels dominis possessions britànics, el Govern anglès proposa que es limitin els drets de Duana a dos xelins per galó, sobre els vins que excedeixin de 30 graus, i que es rebaixi a sis xelins i tres penics per galó la sobretaxa imposada als vins escumosos que procedeixen dels esmentats dominis i possessions.

Quant als vins procedents de l'estranger, continuaran pagant sis xelins, i dotze xelins sis penics de sobretaxa, respectivament. — Havas.

ACABAMENT DE LA CONFERENCIA

Londres, 9. — Ha acabat la Conferència dels Dominis. — Havas.

Conspiració contra el feixisme

COMUNISTES DETINGUTS A MANTUA I ASSOLA

Roma, 9. — Notícies de Màntua donen compte del descobriment d'un complot antifeixista que han motivat la detenció d'onze comunistes a Màntua i 31 a Assola. — Havas.

La política exterior de Txecoeslovàquia

UN DISCURS INTERESSANTISSIM DEL SENYOR KRAMARCZ

Praga, 9.—La Cambra, després de llarga discussió, ha aprovat la política exterior del senyor Benes.

Abans el senyor Kramarcz contestà a alguns oradors de tendència alemanya que havien reprotxat al Govern haver fet una política massa francòfila. L'orador demostrà que, pel contrari, s'havia fet una política nacional.—Havas.

De Vallparadís estant

Notícies i impressions

Per les vacances de festes pàtries xilenes — que duren quinze dies — ha vingut a Vallparadís el visitador general d'escoles públiques de Xile, inspector de cants escolars alhora. I la seva estada ens ha sigut plaenta, puix, com a músic que és, N'Ortiz de Zàrate ha parlat de fundar un orfeó popular amb elements escollits entre el jovent treballador que existeix a les escoles nocturnes. A Santiago ja n'ha fundat un i a Talca un altre, i la cosa més interessant és que tant en llurs reglaments com en l'ensenyament dels choristes i en tot, copien del «Català» de Barcelona, de la tasca del qual és fervent admirador el mestre Ortiz de Zàrate.

Els catalans de Santiago, se l'estimen molt. L'any passat li oferiren la direcció de l'orfeó català del «Centre», i hagué de refusar-lo degut als quefers del seu càrrec, que no li deixen minut lliure.

Es bon amic del català Pau Vidalés — qui creà el primer orfeó xilè i ensenyà a cantar en català els seus orfeonistes xilens — i en fem recordança tot parlant de música i músics de la terra nostrada, que ell coneix a fons i li plau de demostrar-ho perquè vegem que no són ignorant els fills d'aquest recó d'Amèrica.

Els nostres articles a llaor de l'«Orfeó «Iber-Chileno», d'En Vidalés i del «Orfeó Català» de Barcelona, crec que hauran influit en l'ànima del músic xilè per a crear els orfeons populars de Santiago i Talca i el de Vallparadís, aquest darrer en formació.

El 22 de setembre a la nit, es donà un «Te literari» a l'Astur-Hotel, com homenatge dels intel·lectuals i artistes al vell poeta i escriptor En Lleonard Eliz que esretira de la presidència de l'Ateneu per motius de salut.

La nostra ploma fou la primera en dedicar un article en lloança del catalanòfil poeta, després en vingueren d'altres en el mateix diari «Mercurio» i a «La Unión», però cap li recordava, com el nostre, la seva tasca a l'extranger i les distincions rebudes. Mentre l'escriviem anavem pensant que Catalunya és la única que no li ha donat cap distinció ni nomenament honorific, quan ell amb tanta amor ha traduit poemes catalans al castellà — la llengua d'Amèrica llatina — per a fer-los conèixer a Xile.

La festa estigué lluida, llegint-se mantes poesies en honor de l'homenatjat, que fou acompanyat fins a la seva residència — un bonic i pintoresc xalet voltat de roserars i ginesteres ara en flor, per molts de's assistents a la festa.

Desitjariem que el venerable vellet amic de Catalunya rebés, abans de morir, qualque nomenament honorari d'institucions catalanes, perquè no s'emportés a la tomba la idea que els nostres són més ingrats.

30 de setembre de 1923.

CARLOTA GUTERAS

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha estat passat per la censura militar

BIBLIOTECA CATALANA

ÀNIMES ATUÏDES

de J. ROIG I RAVENTOS

Obra guanyadora del premi «Concepció Rabell» en els Jocs Florals de Barcelona de 1923.

De venda a EDITORIAL CATALANA, S. A. i a les bones llibreries

Preu: 2'50 ptes. l'exemplar

La Veu de Catalunya
DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES
Divendres, 9 novembre de 1923

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

Les crisis del catalanisme

AL diari ex-albí *La Libertad*, En Gabriel Alomar publica un article sobre *La crisis del catalanismo*. N'Alomar comença afirmant l'existència d'aquesta crisi. Tot seguit assegura que la causa d'aquesta crisi no és la persecució, car els efectes de les persecucions acostumen a ésser contraproduents.

Qui en té, doncs, la culpa, d'aquesta crisi del catalanisme, que En Gabriel Alomar proclama de *La Libertad* estant? El lector, segurament, ja ho haurà endevinat: la Lliga.

El catalanisme, segons En Gabriel Alomar, és una monstruosa i contubernial paradoxa, car s'hi barregen *una suposada causa d'alliberament collectiu i una notòria escola de regressió política i social*. Això és el catalanisme, segons En Gabriel Alomar.

L'assidu collaborador d'*El Imparcial* i *La Libertad* reconeix que la Lliga és la més poderosa concreció política del catalanisme. I combat la política realista, la política assenyada de la Lliga. En Gabriel Alomar voldria un catalanisme romàntic, un catalanisme temerari. Les altes valors ideals, la generosa amplitud de la política de la Lliga no li diuen res a En Gabriel Alomar, tancat en un sectarisme convencional i artificiós.

Aquestes acusacions, aquest anàlisi que intenta fer En Gabriel Alomar de l'actuació de la Lliga i dels homes de la Lliga, és absolutament indigne del gran escriptor. Si el seu sectarisme no li entelés els ulls ho veuria clarament, car té molts mòtius per a conèixer l'actuació veritable de la Lliga i no parlar-ne el mateix sentit, encara que amb lèxic diferent, dels polítics i els periodistes madrilenys més enemics del catalanisme.

Volent combatre la Lliga, En Gabriel Alomar palesa fins i tot la seva manca d'informació. Diu que reconeix la superioritat d'Acció Catalana sobre la Lliga, i afirma que Acció Catalana és una còpia d'Acció Francesa. Parlant del Cop d'Estat del dia 13 de setembre, al·ludeix a fantàstiques aliances contubernials que ni han existit ni l'articulista té cap motiu per a suposar que han existit. Assegura arbitràriament que: *Las estridencias del 11 de septiembre dieron ocasión al estallido*. I barreja les dates del 25 de novembre de 1905, de 1906, de 1909, de 1917, etc., amb una llibertat evidentment excessiva...

El nostre objectiu, però, no és pas discutir ara amb l'excellentíssim literat i fantàstic polític En Gabriel Alomar les excellències de la Lliga. La Lliga no necessita defensa. Els seus cinc lustres d'actuació són ben eloqüents i ben gloriosos. I són els fets que s'encarreguen a cada moment de vindicar la seva conducta, el seu seny, la seva previsió, el seu patriotisme actiu i conscient.

El nostre objectiu, en recollir aquest article d'En Gabriel Alomar, és assenyalar a l'atenció dels nostres amics que ja tornen a parlar els diaris madrilenys de *La crisis del catalanismo*. Fa vint anys que en parlen. I de cada *crisi* d'aquestes el catalanisme n'ha sortit més fort i més viu. Els diaris madrilenys i els derrotistes catalans n'han parlat molt sovint, d'aquestes crisis. Amb els articles que a Madrid i a Barcelona s'han escrit amb aquest mateix títol de l'article d'En Gabriel Alomar, *La crisis del catalanismo*, es podrien omplir qualques volums. Fins i tot llibres, en català i en castellà, s'han escrit amb aquest tema. I el catalanisme ha anat seguint la seva marxa, superant totes les crisis, caminant envers l'esdevenidor i la plenitud.

De Lima estant

La reelecció presidencial.- Controvèrsies

Quan l'any 1919 es va produir la revolució, el 4 de juliol, donant el poder al senyor Leguía, una de les reformes que més aviat es portaren a terme fou la reforma de la Constitució, i entre altres novetats hi ha la d'allargar el període presidencial a cinc anys, en compte dels quatre d'abans.

Segons la Consitució anterior, el senyor Leguía hauria hagut de cessar en el poder aquest any que prompte acabarà; però, per la nova Constitució, té un altre any el poder.

La nova Constitució, com la vella, preveu que els presidents no poden ésser reelegits, disposició, aquesta, que regeix gairebé en totes les repúbliques d'aquest Continent.

Alguns addictes al règim del senyor Leguía llançaren als vents la idea que el president pogués ésser reelegit, PER UNA SOLA VEGADA, i continuar en el poder un altre quinquenni, i la moció presentada en aquest sentit fou aprovada en ambdues Cambres legislatives, autoritzant la reelecció.

Ja ho va dir en Campoamor, si no ens equivoquem, en els seus versos populars:

«Todo es según el color
del cristal con que se mira.»

Els puritans, que així com a tot arreu del món hi sobren, i principalment els que veuen, amb la reelecció, l'apartament per un llarg període de la menjadora, han fet gala de llurs argumentacions, per a «provar» la immoralitat de la reelecció, dient que si en altres Repúbliques, com a Mèxic i Estats Units i França, és permesa la realecció, i es practica, allà és allà, allà ho fan bé, i així ho farien malament, i s'entronitzaria una mena de «dinastia republicana», per paradoxal que sembli.

Ja tenim, doncs, fortes controvèrsies polítiques que en la pràctica es traduiexen en intranquil·litat, venint a aclaparar més la postura i situació del comerç que clama i gemega en va.

Pel moment, s'han fet una pila de detencions polítiques, i el més greu és que, entre els compromesos en la revolució fracassada aquests dies, hi figuren persones que fins ara havien fet veure que eren addictes al règim, com és ara el coronel Bustamante, cap de la gendarmeria, el qual devia tres graus, obtinguts en poc temps, a l'amistat del senyor Leguía, qui es va proposar ascendir-lo, fins comptant amb l'oposició de molts, que reconeixien la manca de mèrits, a un mal militar, que ja havia fet traició al president anterior, senyor Pardo.

El leader dels «anti-reeleccionistes» és el senyor Germà Leguía i Martínez, cosí carnal del president, i expresident de ministres, durant més de dos anys, d'aquest règim. Aquest home crida en contra dels empresonaments d'ara, però tothom se'n riu de les seves protestes, recordant-li les moltes persones que ell empresonà, malgrat les moltes protestes d'uns i altres.

Portada la lluita a aquests extrems, ja poden els benvolguts llegidors entreveure quins dies ens esperen, si Déu no il·lumina els homes, fent que obrin amb seny i prudència.

LLUÍS G. FÁBREGA I AMAT.

Lima (Perú), 7 d'octubre de 1923.

L'Exposició del Moble

PER AL VINENT DIUMENGE

El gran festival popular que es celebrarà el vinent diumenge, dia 11, a la tarda al recinte de l'Exposició del Moble, revestirà extraordinària importància per figurar en el seu programa diversos números d'atracció que constituiexen una veritable novetat per al públic de Barcelona

A més a més de les acostumades representacions de Teatre Guignol s'efectuarà l'aviada de nombrosos globus aerostàtics i dels grans zepelins. Així mateix es dispararan grans quantitats de joguines de tamany superior a l'usual en aquesta classe d'espectacles per mitjà de focs japonesos. El «clou» de la festa el constituirà la soperba truca xinesa que per primera vegada es dispararà a Espanya. La novetat d'aquesta traca consisteix en una pluja de joguines i en el formós espectacle produït pel simulacre de banderes que en finalitzar la traca queden guarnint el trajecte de la mateixa.

A les cinc de la tarda, la Banda Municipal, dirigida pel mestre En Lamote de Grignon, executarà un concert baix el següent magnífic programa:

I.—Cèsar Franck: Sinfonia en re menor. 1 Lento. Allegro; 2 Allegretto; 3 Allegro con brio.

II. — Paul Dukas, «L'Aprenent de bruixot», scherzo (1). Juli Garreta, «Pastora enamorada», sardana (1). Tomàs Bretón, Jota de l'òpera «La Dolores» (1) Wagner, «Els mestres Cantors», selecció de l'acte tercer.

(1) Transcripcions per a Banda pel mestre Lamote de Grignon.

Les minories lingüístiques i la Societat de les Nacions

L'examen de la qüestió a la Quarta Assemblea

Essent la qüestió de les minories un dels negociats de la Societat de les Nacions el report presentat per aquesta a la quarta Assemblea que es reuní durant tot el mes de setembre passat, sobre l'obra del Consell durant l'any, donava compte de la tasca realitzada per aquest negociat en compliment de les resolucions preses per la tercera Assemblea. En virtud d'aquestes resolucions el personal de la Secció de les minories del Secretariat fou augmentat de dos membres i en el curs d'aquest any en seran nomenats altres dos per tal de poder tractar la qüestió amb l'atenció que la seva importància requereix. La Secció ha emprès estudis sobre el problema de les minories en diversos països i alguns dels seus membres s'han dirigit als països interessats per establir relacions oficioses amb els governs.

Un assumpte d'interès que s'ha suscitat sobre la protecció de les minories és el de la qüestió del procediment promogut pel representant de Polònia a la Societat de les Nacions en una memòria presentada el 16 de gener de 1923 i pel govern txecoeslovac mitjançant una nota tramesa al Consell el 5 d'abril de 1923 pel senyor Benes, ministre de Negocis estrangers.

Aquestes notes foren examinades i estudiades pel Consell en la reunió del 5 de setembre de 1923, introduint algunes precisions i modificacions al procediment que s'havia usat. L'acord del Consell fou examinat per la comissió de la quarta Assemblea i aquesta, en la sessió del 26 de setembre adoptà la següent resolució:

«Segons la resolució del Consell del 5 de setembre de 1923, la comunicació de les peticions de minories serà restringida als membres del Consell. De totes maneres, en virtud del paràgraf V de la resolució de l'Assemblea del 21 de setembre de 1922, tot govern membre de la Societat pot presentar una demanda al Secretariat, a fi que les peticions (junt amb les observacions del govern interessat), que hagin estat comunicades al Consell ho siguin també a aquest govern.»

* * *

En la discussió que s'entaulà aquest any a l'Assemblea de la Societat de les Nacions sobre l'obra realitzada pel Consell, diversos oradors parlaren de la qüestió de les minories. Així per exemple el senyor Kalfoff, delegat de Bulgària, va dir:

«La protecció de les minories figura indubtablement entre els més importants factors de la pau dels pobles i, dient això, estem segurs d'expressar una convicció general en aquesta alta Assemblea.

»Els aplaudiments unànimes que acolliren el parlament memorable de l'eminent representant de Suïssa senyor Motta, quan, l'any passat, declarà des de dalt d'aquesta tribuna «Un nou dret és nascut» mostren fins a quin punt la Societat de les Nacions està penetrada de la significació política i moral del principi de la protecció de les minories i fins a quin punt ella és curosa de preocupar-se del deure de control que els tractats li han conferit.

... ...

»Estem convençuts que és de l'interès dels Estats que han signat tractats de minories, el facilitar-ne de tota manera l'aplicació sincera, car és únicament a l'escola de la llibertat que les minories apendran el lleialisme.»

El senyor Politis, representant de Grècia, en fer un complet elogi de la tasca de la comissió greco-búlgara per a l'emigració voluntària i recíproca entre els dos països — comissió composta d'un representant de cada un del dos governs i de dos membres nomenats per la Societat de les Nacions — declarà que s'ha sabut «guanyar a tal punt la confiança que se li confiarà, espontàniament i de bon grat dels dos governs, una missió complementària extremadament útil, la de presidir la primera aplicació en les relacions respectives dels dos països, del règim de la protecció de les minories.

»Sóc de l'opinió — afegí — que aquest acord s'establirà i que la seva aplicació produirà conseqüències immillorables.

»Així serà creada una tradició. L'aplicació ulterior del règim de les minories serà facilitada per aquest acord i, per via de conseqüència, les relacions entre els dos països veïns seran millorades a tal punt que des d'aleshores hom podrà trobar en llur amistat una base sòlida del manteniment de la pau a Orient».

El professor Gilbert Murray, gran apòstol de la protecció de les minories dins el marc del que ell ha anomenat «lleialisme» envers els Estats de les quals formen part, va pronunciar un interessant discurs del qual en reproduirem alguns passatges.

«La idea de posar dins un país una minoria sota una protecció estrangera — va dir — és evidentment plena de perills. En tota aquesta qüestió, allò que no cal perdre de vista, és que la Societat de les Nacions enlloc és un Estat estranger. No és una estrangera per cap dels seus membres, sinó que ella representa el conjunt de la família de la qual, les diferents nacions en són membres. De totes maneres, la idea de protegir una minoria dins un Estat, per mitjans excepcionals, és plena de dificultats i exigeix la més gran prudència.

... ...

»Crec que des d'ara el perill terrible de les possibles conseqüències que determinava, al començament, que en algunes regions d'Europa preferien guardar el silenci i sofrir els mals actuals que no pas córrer el risc d'exposar-se a perills pel fet d'aixecar la veu, ha desaparegut en bona part. Considero que gràcies al procediment ple de tacte emprat per la Societat de les Nacions i gràcies a la manera excel·lent amb la qual els seus agents han resolt aquestes qüestions, podem estar moralment segurs que no veurem cap minoria a Europa que hagi de sofrir una cruel tirania i que temi aixecar la veu.»

Finalment el senyor Skirmunt, representant de Polònia, va donar dades interessants sobre el règim de les minories al seu país, les quals proven la importància que té el magne problema de les minories a Polònia.

«En una qüestió que interessa més especialment la Societat de les Nacions — va dir — la de les minories nacionals, voldria donar alguns exemples per ilustrar la nostra activitat.

»Pendré per exemple les escoles. L'estat de les escoles alemanyes, als territoris habitats per minories alemanyes, ha d'ésser reconegut com molt satisfactori. En 1922 hi havia 1549 escoles primàries alemanyes a Polònia amb 1908 mestres, les despeses d'entreteniment de les quals han incombit al govern polonès. En moltes d'aquestes escoles no hi ha tant sols el nombre reglamentari de 40 alumnes, ço que mostra que són quasi massa nombroses. Estaria content de poder dir que els polonesos que han quedat a Alemanya tinguessin les mateixes probalitats d'assistir a les escoles nacionals com tenen els alemanys a casa nostra, però som ben lluny d'aquí ja que quasi no hi ha escoles poloneses a Alemanya.

»Els rutens de la Galitzia tenen també llurs pròpies escoles, el nombre de les quals augmenta cada any segons les necessitats de la població. Actualment hi ha 2.426 escoles primàries rutenes a Galitzia, sobrepassant de molt les xifres de 1914.

»També els israelites tenen llurs escoles, atorgant-se'ls facilitats apropiades per a llur desenrotllament i, en cas de necessitat, se'ls dóna subsidis de diner.

»M'he permès esmentar l'exemple de l'ensenyament públic únicament per mostrar que les autoritats poloneses comprenen llur deure envers les minories i que llur objectiu és el de crear condicions en les quals tots els habitants del país tindran llurs drets i necessitats assegurats. Però, per altre cantó, és necessari que els habitants pertanyents a una minoria nacional no emitin exigències que els crearien una situació privilegiada. Cal que s'inspirin també en l'interès de l'Estat en llur activitat.»

* * *

Ha transcorregut un any des que l'Assemblea de la Societat de les Nacions, el 21 de setembre adoptava les cinc resolucions regulant el procediment i l'abast dels drets de les minories. La quarta resolució no ha rebut encara cap aplicació. I això que la seva importància i eficàcia són notòries. Diu aquesta resolució:

«L'Assemblea expressa l'esperança que els Estats que, en relació amb la Societat de les Nacions, no són lligats per cap obligació legal, pel que es refereix al tracte de llurs minories de raça, de religió o de llengua, observaran almenys el mateix grau de justícia i de tolerància que és exigit pels tractats i per l'acció permanent del Consell.»

Dels vells Estats d'Europa tal vegada sigui Bèlgica la única que ha donat una aplicació a l'esperit d'aquest prec de l'Assemblea de la Societat de les Nacions, acedint a la flamenquització de la Universitat de Gant. En els vells Estats l'obra serà més lenta però cal esperar que l'acció constant de la Societat de les Nacions en altres països els convencerà que ells tenen el deure moral d'accedir al que fan complir amb llur acció als Estats nascuts de la guerra.

Jaume CARRERA

Les Idees i les Imatges

MATI ANGELIC

Aquest clar matí de novembre, molt emboirat, és una veritable delícia.

Són les vuit.

El sol, a través la broma lleu, apar que cobreixi el paisatge d'una alba vestidura translúcida. Quelcom de flonjo de subtil. Una roba d'àngel, decididament.

Els verds dels pins, els rovells acarminats de les vinyes, les terrassades ocroses, tot esdevé trama interna i suau irisació íntima del cèlic teixit.

L'oratjol fi, un poc geliu, li comunica una preciosa gairebé imperceptible ondulació.

Una faixa ampla de calima grisa, encimbellada d'una escuma festonada de nívol, emmuralla l'horitzó de la mar.

Una mar llisa, llisa, color de plata oxidada...

JOSEP MARIA JUNOY

L'amor a l'art de la terra

Vaig visitar, fa poc, els monestirs de Poblet i Santes Creus. I em fou possible constatar un fet, sobre el qual els catalans havem de meditar una mica. Aquells bells exemplars arquitectònics, orgull de la pàtria, queien a poc a poc, sense que l'esment més feble procurant aturar o al menys atenuar l'acció del temps, es veiés enlloc. Capitells per terra, d'altres mig corcats, voltes a punt d'enrunar-se, aquest era l'espectacle que s'oferia als ulls del vianant.

I mentre, amb la indignació més desvetllada, contemplava aquella desolació, pensava que collaborava a aquests fets la manca en el nostre poble d'una fervor ben sincera pels monuments de la pàtria. En les campanyes que s'han realitzat per totes les contrades de la terra, no s'ha curat de fer sorgir aquesta consciència artística que, si de bell antuvi sembla patrimoni de selectes, hauriem de procurar que els conreadors purs de l'esperit en aquest matís específic, eixamplessin les rengleres llurs. Així, quan s'endevindrien fets d'aquesta falsó, no serien veus isolades les que s'oirien, sinó que d'arreu de la terra sorgiria el clam propugnant perquè acabés tanta de negligència en els obligats a vetllar per coses tan preades.

I és tan ineludible la formació d'aquesta consciència artística, que si no som amatents a desvetllar-la, els atemptats a aquesta cultura de la pàtria es succeiran tan reiteradament que quan voldrem guarir el mal ja cap terapèutica serà bona. A més a més, si no fossin prou els exemples esmentats, fets relativament recents proclamariem la necessitat exaltessada. Un dia, un multimilionari ianqui que, pacientment, havia anat arrepelgant veritables tresors artístics de la terra, embalava aquells objectes emportant-se'ls lluny de llur naixença; i «Mar i Cel» perdia uns riquíssims exemplars que simbolitzaven tota una història i tota una cultura. Un altre jorn, la qüestió dels terms de Sant Valeri era posada sobre la taula, i, per un simple atzar, es podia desfer la maniobra. Fa també no gaire, que de Tarragona, l'augusta, arribava el clam d'esperits escollits contra l'atac que mans bàrbres havien projectat contra les muralles ciclòpies de la ciutat. I així, d'aquesta tarannà, es podria escriure un ben nodrit memorial de greuges, adjuntant a la devastació política l'espiritual.

Davant d'aquests fets i de l'esmentada necessitat, cap justificació de quietisme i d'emmudiment tenim els catalans. Perquè si en les coses d'un caire estrictament pràctic, el silenci de vegades és el més fecund, en les de faisó espiritual ni tansols en front l'amenaça de que segueixi la devastació hem de restar impassibles. Vetllar pel patrimoni artístic, és fer de guaita actiu de les valors universals, que no poden condensar-se en una anècdota política, transitòria i inconsistent.

En la nostra pàtria, on tantes associacions s'han constituït, fins per objectius nimis, per què no se'n funda una que tingui la missió de defensar el patrimoni artístic de la terra, denunciant-ne els malversadors i que curi a la vegada, per mitjà d'una intensa propaganda, d'injectar en el nostre poble l'amor a l'art nacional i fins d'organitzar una ben estructurada ofensiva per tal de dir al món quina és la nostra cultura artística, la passada i la present? Indubtablement, una entitat que emarbarés aquesta ensenya, seria d'un eficàcia enorme.

Ara, els artistes de la pàtria, que podrien ésser els capdavanters arditz d'aquesta nova associació, la primera entitat integralment de cultura artística que existiria, tenen la paraula.

JOAN VIDAL SALVÓ

A la memòria d'En Cèsar August Torras

S'ha anunciat que per la vetlla d'avui, divendres, el Centre Excursionista de Catalunya, es cuidarà d'honorar dignament, i en una sessió solemne, la bona memòria del que fou activíssim i insubstituible expresident de la Lliga d'Entitats Excursionistes de Barcelona, l'amic de tots: En Cèsar August i Torras (A. C. R.)

L'entitat mare de l'excursionisme, sobrepassant en gentilesa, ha tingut l'atenció de convidar a tots els grupets, grups i Centres Excursionistes per tal de retre-li homenatge i associar-se a l'ideal pur, noble i humà que el malaguanyat Torras sustentava i havia defensat tota la seva vida.

Era un català acèrrim, de pregons sentiments, i de cor nobilíssim, aferrissat en tot el que era creació d'adepties per a la Santa Causa no negava jamai el seu valiós apoi, i així el veiérem sempre fent acte de presència allà on era requerit, especialment en les excursions collectives.

La seva proverbial simpatia traspuava sens dubte per la seva bondat de caràcter i degut a les seves altes qualitats i esperit de sacrifici, el feien al meu entendre, l'home únic i capaç de menar a bon terme totes aquestes generacions nascudes al racer de son ideal, que no han pogut trobar, i dubto que el trobin, el sagrat lloc on alxolugar-se dignament, i a gust, les entitats excursionistes de Barcelona.

L'iniciador dels refugis de muntanya, que són l'enveja del foraster que els visita, bé es deu merèixer que el seu nom figuri en un lloc ben visible del xalet d'Ull de Ter, perquè tots els excursionistes de banda i banda del Pireneu l'admirin, el respectin i el recordin... i així. Tu, amador de la muntanya, propagandista dels ideals de Pàtria, companyons tots, i amics íntims de tota la vida podreu indicar a les generacions futures en passar per aquell paratge incomparable del Cercle de Murens:

Aquell xalet-refugi i les Gules del Pireneu Català tenim el deure sagrat de respectar-lo i propagar-lo car seran el joiell que perpetuaran el treball, l'abnegació i l'honradesa del difunt ex-president de la Lliga d'Entitats Excursionistes de Barcelona. — Puigmal.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

Butlletí internacional

8 de novembre de 1923

LA SITUACIO D'ALEMANYA

A l'hora d'escriure aquestes ratlles no ha esdevingut a Alemanya cap fet definitiu que modifiqui essencialment la situació. Seguim en el mateix estat d'incertesa i d'inquietud que els darrers dies. Les forces de reacció i de dissolució que vénen actuant damunt el cos social germànic no han perdut ni llur íntima violència ni llur perillosa virtualitat. A qualsevol moment una convulsió comunista o una reacció imperialista pot fer desaparèixer l'Alemanya que signà l'armistici i el Tractat de Versalles.

Compliquen enormement la situació els conflictes interiors d'Alemanya, agreujats pel *moviment* separatista del Rin i del Palatinat, que alguns francesos volen estendre, segons sembla, al Ruhr. Aquest *moviment* ha fracassat absolutament, davant l'enèrgica actitud d'Anglaterra, secundada a darrera hora pel govern de Brussel·les. Tan artificial és aquest *moviment* separatista, que a la zona britànica no ha existit, a la zona belga ha desaparegut al moment de canviar l'actitud de les autoritats d'ocupació, i a la zona francesa es desenrotlla esporàdicament sota la protecció material de les baionetes estrangeres.

El Dr. Stresemann ha de lluitar contra obstacles gairebé insuperables. El govern de coalició que formà passa per una crisi contínua. Dominada la situació a Saxònia amb la destitució violenta del govern del Dr. Zeigner, subsisteix l'amenaça de Baviera, on els partidaris de Hittler i Ludendorff compten amb el concurs de la majoria del país i parlen encara de la «marxa cap a Berlín».

La causa essencial de la crisi alemanya és el caos econòmic i financier produït per la fantàstica estimbada del marc, que ha dislocat tota l'economia del país. El govern britànic, amb el concurs benèvol dels Estats Units, tracta d'arribar a un acord entre les potències aliades i associades que guanyaren la guerra per a consolidar la pau. Però, mentrestant, les errors comeses per tots, el mateix per Alemanya que pels aliats, crea una situació dificilíssima i paradoxal. L'Imperi britànic i els Estats Units volen escatir la capacitat de pagament d'Alemanya i resoldre definitivament el problema de les reparacions. I Alemanya, l'Alemanya que signà l'armistici i acceptà si us plau per força el Tractat de Versalles, viu en perill de desaparèixer.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

De la Xina estant

La situació caòtica del país

Més d'una vegada he parlat, en les meves correspondències a la VEU, de l'estat caòtic de la Xina; però, encara no n'hi ha prou. Altra vegada, i amb més fonament si cal, he de parlar-ne, principalment de ço que fa referència als ultratges comesos contra els estrangers. Em limitaré, però, a esmentar algun cas que ha vingut succeint durant una curta temporada.

L'afer de Lin-Txang (el descarrilament del tren exprés de la línia de Pu-kow, i l'empresonament dels viatgers europeus), donà peu a una protesta unànime del Cos Diplomàtic de Pequin al Govern xinès, acompanyada d'una nota, en la qual se'l feia responsable dels greus ultratges rebuts pels estrangers, i de ço que contra d'aquests en l'esdevenidor pogués succeir.

La nota anava acompanyada de la demanda d'una indemnització de vint mil duros a la família de l'anglès mort quan el descarrilament de l'esmentat tren; demés, per als estrangers que foren fets presoners, se li demanà un tant (el mínimum és de $ 100) per dia i per presoner, augmentant aquesta suma a mesura que llur captiveri s'anava allargant.

Ultra la indemnització, es demana al Govern de Pequín la destitució del «Tukium» (governador militar), de la «província» del Xang-tung, en la jurisdicció del qual s'escaigué l'atropell; i de posar la vigilància de les línies fèrries xineses sota el comandament de la policia europea.

Sembla que el Govern de Pequín s'avé a pagar la indemnització; però quant a la destitució del governador militar de la «província» de Xang-tung, i la vigilància de les línies fèrries, ja és altra cosa; el Govern, mogut sens dubte per la pressió de la premsa xinesa, no s'hi amotlla. Tals concessions significarien, diu, per a la Xina la renúncia de la seva sobirania. Demés, hi ha algun ambaixador que fa la part dels xinesos, i això és el que els envalentona encara més. Si les potències europees s'unifiquessin en un mateix criteri, el Govern xinès no tindria altre remei que abaixar la testa, davant les demandes del Cos diplomàtic, no tan exagerades, donat l'estat anàrquic de la Xina, com volen fer creure els xinesos. Amb la vigilància de les línies fèrries, els estrangers no cerquen sinó la protecció de llurs vides i interessos.

No s'ha arranjat encara aquest afer, que un altre entrebanc li surt al pas al Govern, i una róa més ve a afegir-se a favor de les potències europees, per afermar-se més en llurs peticions. Em refereixo a la captura d'un missioner francisca italià, P. Malotto, el qual, després de dos mesos i mig de captiveri, acaba d'ésser assassinat, segons conta «The North China Star» (1).

Fa poc que Mr. Weatherbe fou capturat també; però aquest, gràcies als seus propis esforços, pogué burlar la vigilància dels bandolers, i escapar-se, no pas pel que les autoritats xineses es mogueren per a salvar-lo.

Recentment, una cristianitat de la «província» del Hupe fou passada a sang i a foc; i la residència i església construïda pels missioners franciscans italians, cremada. El ministre italià de Pequín féu sabedor d'aquest fet el Govern xinès, enviant-li una ferma protesta.

A la «província» del Se-tiuen, fa poc que dos pastors protestants anglesos, segons sembla, caigueren a mans dels bandolers, que tenen infestada tota aquella fèrtil «província», essent tot seguit assassinats, no sense haver estat abans horriblement maltractats i ultratjats.

Com si tots aquests afers no fossin prou, els revolucionaris, i més d'un cop els soldats regulars, han allargat un xic més la fita de llurs malvestats, atacant els vapors estrangers que fan el recorregut de Han-Kow a I-txang, pel riu blau (Yang-tse Kiang), atacant-los sense més ni més. Dies enrera fou ferida l'esposa del capità d'un vapor americà, i una altra senyora, que es trobaven damunt de coberta, per una sobtada descàrrega feta pels soldats amagats vora el riu. Pocs dies després, una nau de guerra nord-americana es presentà al lloc de l'atac; la guarnició del vaixell féu un escorcoll per aquells indrets, donant per resultat la captura d'alguns soldats i alguns oficials, que foren lliurats a mans de les autoritats xineses per a ésser castigats.

La rancúnia i l'odi de tot el que porta el segell estranger, mai no s'ha extingit; si alguna vegada els xinesos s'han amoixat un xic, i això exteriorment, només ha estat per la por als soldats europeus. Després de l'alçament anti-estranger de 1900, dit «dels boxers», els xinesos amagaren llur odi, posant només de relleu llur diplomàcia, consistent en humils «rendez-vous» i força barretades davant dels estrangers. D'aleshores ençà han passat 23 anys, i a poc a poc tornen a posar de manifest llur rancúnia amagada sota el call. Per tot arreu es predica l'odi i l'extermini dels estrangers, essent els porta-veus d'aquesta propaganda malastruga i antipatriòtica, els estudiants, que es nomenen així mateixos els representants i capdavanters de la nova generació xinesa, i que en realitat no són més que gent de «en tot me fico», menys en allò que haurien de ficar-se, que és freqüentar amb més assiduïtat les escoles, i no promoure tants aldarulls.

Qui sembra vents collirà tempestats, i qui escampa odis collirà els fruits malastrucs de revolucions i guerres fratricides. Les conseqüències de la propaganda estudiantina, hem començat de tocar-les, i Déu N. S. faci que l'estat actual no s'agreugi, per al benestar de tothom, i principalment de la Xina.

Fr. FRANCESC PONS, O. F. M. Mis. Ap.

Likia-pin, 17 de setembre de 1923.

(1) Durant el seu captiveri escrivé una carta al seu vicari apostòlic, pregant-li de no voler esmerçar cap diner per a la seva salvació. «Pel temps que em resta de vida —li deia— seria malaguanyat; més fruit coparà esmerçat en la propagació de la fe.»

Dietari històric

9 novembre de 1383

ES DONA PER ACABADA LA VOLTA DE L'ESGLESIA DE SANTA MARIA DEL MAR, DE BARCELONA

Encara que es posà la primera pedra a aquesta església el 25 de març de 1329, es sabut que en 1379 un incendi cremà la sacristia, cor, altar i fins les voltes. A expenses de la parròquia i gràcies al zel del cardenal de Pamplona, que era rector de l'església, al qual convidà Pere III, es restaurà el temple, posant-se en aquesta data la darrera pedra.

Digué la missa en Pere Sacosta, davant del batlle de Catalunya, i es celebrà la primera missa a l'altar nou el 15 d'agost de l'any següent.

La tradició conta que de molts anys existí un temple a l'areny, però en realitat pot dir-se que la construcció és de la data fixada, encara que un terratrèmol en 1428 destruí el roseto de l'entrada, el qual fou reconstruit. A la porta, les figures dels macips evoquen l'ajut que aquell gremi féu a la reedificació, treballant gratuïtament a portar materials.

Obra dels comerciants i mariners, el temple de Santa Maria del Mar, és comparat, en sa vàlua arquitectònica, a la mateixa catedral, de forma més reduïda, però de gran bellesa i valor artístic.

Generacions posteriors l'enlletgiren amb l'altar major, que no correspon a l'estil del temple, com si els 100.000 ducats que costà volguessin ésser exhibició de gent rica, però molt apartada del concepte artístic que el temple requereix.

ESPIGOLAIRE

DARRERES INFORMACIONS

La situació a Barcelona

EL VIATGE DELS REIS

Preguntat sobre la certesa del viatge dels reis a Barcelona, va contestar el governador que en el que diuen els diaris hi ha coses de veritat i altres que són fantasia.

Confirmà la vinguda dels reis de retorn, del viatge oficial a Itàlia, però no pot assegurar-se si arribaran el dia 26 o més tard, puix això depèn de l'itinerari que segueixin els reis per terres d'Itàlia. Afegí el general Lossada que el viatge oficial acaba els dies 23 o 24, però sembla segur que els reis visitaran Florència i Venècia, amb caràcter no oficial. I del temps que es posi en aquesta visita depèn l'arribada dels reis a Barcelona.

Acabà dient el governador que tenia la convicció que no podrà fer-se en diumenge la festa que preparen els sometents, puix és molt difícil que els reis arribin en dissabte, i si vénen el dilluns o el dimarts no s'esperaran tota la setmana per a fer aquesta festa en diumenge.

SOBRE UNA INVESTIGACIO

També fou preguntat el governador si havia donat ordres a la policia per tal que els magatzems que estan tancats al públic, segons disposa el reglament de la contribució industrial, continuïn oberts per si calia fer aforaments sobre les existències de subsistències.

El governador contestà que considerava absurda aquesta ordre, i digué que aquestes visites de la policia als magatzems es refereixen a una investigació que se segueix sobre carretons i tartanes.

Sembla que aquesta investigació està relacionada amb el robatori de la joieria Layret, en el qual els lladres portaven un carretó, que deixaren abandonat, i és al jutjat, sense que ningú el reclami.

ELS DELEGATS GOVERNATIUS

El governador ha rebut un telegrama de la Cambra de Comerç de Manresa anunciant que ha acordat facilitar estatge i material per a oficines al delegat governatiu que es nomeni per aquell districte judicial.

El general Lossada digué que aquest acord era un exemple a imitar, puix tenint en compte que els pobles són els que han de pagar les despeses d'estatge del delegat governatiu, si en cada districte es trobés una entitat que el facilités, els poble s'estalviarien aquesta despesa.

LES GESTES DELS TIMADORS

A la fàbrica de productes de ciment armat del senyor Albareda, Consell de Cent, número 573, es presentaren uns individus dient que necessitaven una remesa de piles de ciment, i com que el senyor Albareda volia fer tracte sobre el preu, un d'ells va dir que el fabricant senyor Puig, que té establerta una indústria prop del senyor Albareda, era el seu nebot.

Els subjectes afegiren que aniria a recollir les piles un camió i que no renyirien pel preu.

Es va presentar el camió, carregant-hi les piles; i, com que l'encarregat sospitava dels subjectes esmentats, va ordenar a un aprenent que en bicicleta seguís el camió.

En arribar al Paral·lel, prop les Drassanes, els conductors es donaren compte que els seguia l'aprenent, i parant el vehicle davant d'una obra en construcció abandonaren les piles.

El dia següent es va presentar una senyora, vestida amb relativa elegància, a la fàbrica del senyor Albareda, demanant piles de ciment que necessitava. Fet el tracte es van portar les piles i en anar a cobrar-les a casa de l'esmentada senyora van veure allí els que s'havien emportat la remesa en el camió. Sospitant que es tractava d'una banda de timadors se'n donà compte a la policia, ordenant-se la detenció dels subjectes esmentats i la senyora.

UN DETINGUT

Ha estat traslladat des de la Cel·lular a presons militars el detingut Francesc Jiménez.

ELS DEPENDENTS D'ULTRAMARINS

La Unió Ultramarina s'ha adreçat als dependents d'ultramarins, adroguers i altres similars fent-los veure la conveniència de preparar-se per aconseguir el triomf de llurs aspiracions, treballant per la desaparició de l'internat, que ha estat demanada al Comitè Paritari.

ELS PROVEIMENTS A L'EXERCIT

El «Butlletí Oficial» publica la següent nota del Govern civil:

«La Comissió Provincial, de conformitat amb la proposta del senyor Comissari de guerra, interventor de subministres per pobles d'aquesta provincia, ha acordat assenyalar els següents preus, a tenor dels quals s'han de pagar als Ajuntaments d'aquesta provincia les espècies que hagin subministrat a les tropes de l'exèrcit i a la guàrdia civil durant el present mes d'octubre:

Una ració de pa de 700 grams, 44 cèntims.

Una ració d'ordi de quatre quilos, 1'54 pessetes.

Una ració de palla de sis quilos, 90 cèntims.

Un litre d'oli, 1'19 pessetes.

Un litre de petroli, 1'05 pessetes.

Un quilo de carbó, 28 cèntims.

Un quilo de llenya, 6 cèntims.

UN AVIO ALEMANY A BARCELONA

Ha arribat a aquest port un avió alemany, el qual ha amerritzat al port d'aeronàutica militar del port.

L'aparell ve pilotat per l'aviador Frantz, al qual acompanya, en qualitat de mecànic, Koscleiny; ambdós són alemanys.

L'aparell és tot d'aluminí, portant dos flotadors per a amerritzar, els quals poden ésser substituïts per un carro d'aterratge terrestre.

Porta un motor de 200 cavalls de força, amb sis cilindres, i disposa de sis seients; dos a la part anterior, per al pilot i el mecànic, i els altres quatre en còmoda cabina per a passatgers.

Es un aparell de modernissima construcció, de la casa alemanya Junkers, de Dessau.

L'esmentat avió va sortir de Nàpols el dia 2, a les dotze, i a les 4'30 de la tarda aterrava a Cagliari, d'on va sortir a les 5'50 del matí de diumenge, dirigint-se directament a Palma, on va arribar a dos quarts de dotze del matí del dia 4.

Dimecres passat, l'aparell, proveït d'essència i olis, va empendre novament el viatge, en direcció a Barcelona, arribant sense novetat.

A Barcelona se substituiran a l'aparell els flotadors pel tren d'aterratge terrestre, i després seguirà el viatge cap a Madrid, on estarà una temporada.

LA COMISSIO MIXTA DEL TREBALL EN EL COMERÇ

En la sessió ordinària celebrada per la Comissió Mixta del Treball en el Comerç d'aquesta ciutat s'ocupà dels següents assumptes:

Designar els adjunts i vocals que hauran de constituir durant el present mes i sota la presidència del magistrat president de la corporació, la ponència tribunal que coneix de les reclamacions de caràcter particular entre dependents i patrons.

A l'objecte que la dita ponència pugui funcionar amb normalitat s'acordà que en cas d'absència dels vocals efectius poguessin actuar els suplents corresponents.

Després d'un detingut examen, es resolgueren tres recursos de revisió contra veredictes de la ponència tribunal, en reclamacions de caràcter particular.

Donar-se per assabentada de diverses RR. OO. referents a la celebració d'eleccions parcials del Comitè Paritari V (venda a la menuda), i de dues resolucions: una del ministeri i l'altra de la Delegació Règia, no donant lloc a la tramitació de recursos interposats contra veredictes dictats per la Comissió Mixta resolent recursos de revisió en reclamacions de caràcter particular.

Concedir al vocal suplent de la Comissió Mixta, don Francesc Ribera, una llicència de quatre mesos.

Donar-se per informada d'algunes comunicacions entre altres del Bureau International du Travail de Ginebra de l'Oficina lel Treball de Santiago de Xile i dels senyors cònsols de Bèlgica i Suissa, agraint la tramesa dels «Anals» de la Comissió Mixta.

OBSEQUI

En el Majestic Hotel els caps d'Estat Major obsequiaren ahir a la tarda amb un àpat al tinent coronel del mateix cos En Ferran Alvarez de la Campa, pel seu nomenament d'alcalde d'aquesta capital.

CAUSA

En Joan Rodríguez d'Arràzola instrueix procediment contra l'ex-secretari de l'Ajuntament de Calella N'Emili Torner, per suposada desobediència a l'autoritat governativa i prolongació indeguda de funcions.

OBRA RECOLLIDA

Per ordre de l'autoritat militar, ahir, foren recollits per la policia els exemplars de l'obra «Las Juntas militares de Defensa», de la qual són autors l'ex-coronel i primer president d'aquelles juntes, En Benet Màrquez, i En J. M. Campo.

EL TREBALL DELS MENORS

Els inspectors del treball, denunciaren en el jutjat de guàrdia, que han imposat penyores a dos patrons fusters, per tenir sos tallers, infringint la llei i reglament del Treball, nois menors del que permet la llei.

FUNCIONARI DE SABADELL PROCESSAT

El jutjat d'instrucció de Sabadell, ha decretat el processament del cap de la policia municipal de la dita ciutat, senyor Joaquim Bonet, segons sembla, per facilitar aquest senyor la suspensió d'un arrest que havia de sofrir un individu condemnat pel jutjat esmentat.

En els centres on concorren persones que freqüenten els jutjats, es deia que s'exigirien responsabilitats per aquest fet a altres persones de la ciutat del Vallès.

BORSA DE BARCELONA

9 novembre de 1923

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords de 59'95 a 59'75 i a 59'80, i Alacants a 58'55.

A la tarda, a la Casa Llotja, a fi de mes: Es fa de Nords de 59'70 a 59'60 i a 60'05, Alacants de 58'60 a 58'75, Andalusos a 50'00, Rio de la Plata de 42'00 a 41'50, i Transversal de 120'00 a 118'00 i quedaven oferts.

Darrera sessió.—Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords de 60'20 a 60'70 i a 60'55, Alacants de 59'00 a 59'30, i Orenses a 14'60.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, baixen els Nords 0'15.
De la del matí a la de les cinc de la tarda d'avui, pugen els Nords i els Alacants 0'75.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 43'00; suïssos, 134'75; belgues, 37'20; lliures, 33'61; lires, 33'60; dolars, 7'635.

AL COMPTAT. COTITZACIO DE VALORS NO INSCRITS ENCARA EN EL BUTLLETI OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7 %, «1921», a 101'75.
Barcelona Traction and Light Power 7 %, pref., a 112'00.
Ferrocarrils de Catalunya 6 %, a 100'75.
Companyia Espanyola de Colonització 6 %, a 95'75.
F. C. Cremallera de Montserrat 6 %, a 99'75.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 97'75 i 98'00.
S. A. Colònia Güell 6 %, a 94'00.
Societat Gallega d'Electricitat 6 %, a 98'00.
Grans Molins Bascos 6 %, a 91'00.
Mines de Potassa de Súria 7 %, a 99'50.
Gran Metropolità 6 %, a 96'25.
General Tramvies de Barcelona 6 %, a 100'50.
Hotel Ritz 7 %, a [illegible].
Ajuntament de Sevilla 6 %, a 92'50.
Productes Pirelli 6 %, a 95'75 i 96'25.
Unió Elèctrica de Catalunya 6 %, a 92'50.

(N. de la R. — A l'hora de tancar aquesta edició encara no hem rebut el Butlletí Oficial.)

PENINSULA

EVASIO DE SINDICALISTES A SARAGOSSA

Madrid, 9, 2 tarda.

Telegrafien de Saragossa oficialment dient que no és possible que existeixi complicitat en l'evasió dels sindicalistes, semblant més cert que hagi existit a l'interior pel gran nombre de visites dels elements sindicalistes que acudiren ahir a la presó.

Això es demostra pel fet d'haver trobat un bastó i una serra de les anomenades de pèl, la qual ha servit per a tallar una viga de 15 centímetres.

S'ha telegrafiat perquè es procuri la captura dels qui han fugit a diversos pobles.

ELS TRAMVIES DE MADRID

Com que en la pràctica reconeix l'alcalde de Madrid que algunes de les regles dictades en el ban per a la circulació de tramvies no ha tingut eficàcia, aquesta tarda es proposa reunir les autoritats i el director de la Companyia per a cercar el mitjà de descongestionar de cotxes la Porta del Sol, única manera que no es produeixin dificultats en la circulació.

UN CAMPAMENT

Aquesta tarda visitarà la l'calde el campament de Les Guixeries, acompanyat del doctor Chicote, i com que

Fills de F. Mas Sardá
20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

aquest té un projecte complet de campament amb tots els progressos de la higiene, començarien les obres immediatament.

EL TRANST RODAT A MADRID

Com que demà acaba el termini per a circular carros amb dues rodes, avui han estat revisats per l'alcalde i el governador deu cotxes-automòbils destinats al transport de carns, amb una capacitat de 1.000 a 1.700 quilos.

LA «GASETA»

La «Gaseta» publica:

Reial Decret disposant que el projecte de llei penal per a la marina mercant, aprovat el 21 de juny de l'any actual, regeixi, com a llei del regne, als vint dies de la publicació d'aquest Decret.

Altre establint al ministerri de la Governació la Direcció general de Seguretat, la qual assumirà el comandament directe i únic dels cossos de vigilància i seguretat que integren la policia governativa, i determinarà les facultats que corresponen al director general.

Altre disposant que en qualsevol circumstància que s'hagi de proveir el càrrec de comissari general de vigilància de Madrid es faci amb subjecció al disposat en el Reial Decret del 29 d'agost de l'any actual.

Altre concedint un crèdit extraordinari de 300.000 pessetes al presupost de despeses del ministeri d'Estat per a pagar les que s'originin amb motiu del viatge de SS. MM. els Reis a Roma.

Reial Ordre de Governació nomenant, en la primera vacant d'ascens comissari de tercera clase del cos de vigilància de les «provincies» Balears, a don Tomàs Flores Vicente, inspectorr de primera del dit cos.

Altra disposant que amb les denominacions de director general de seguretat, sots-director general d'aquest ram i cap superior de policia governativa de Madrid i Barcelona, continuïn exercint llurs respectius càrrecs els senyors don Miquel Arlegui i Bayone, don Manuel Alvarez Caparros, don Rafel Muñoz Llorente i don Heraclit Hernàndez Malillos, actualment a la Direció general d'ordre públic, sots-director i inspector general d'ordre públic, respectivament.

Altra, circular, disposant que en el succesiu i simplement per Decret marginal, es tornin tots els oficis d'autoritats municipals i provincials respectives, salvant els recursos contra els dits governadors.

Una altra disposant que s'amortitzi una plaça de porter quart de l'Institut de Geogràfic i Estadístic per refunció del que l'ocupava.

Una altra autoritzant el tribunal d'oposicions a places del magisteri nacional primari, perquè admeti a la pràtica dels exercicis als aspirants que es troben en idèntiques condicions als de què tracta la reial ordre de 23 d'octubre pròxim passat.

Una altra disposant que s'amortitzi una plaça d'enginyer primer del cos de Camins, Canals i Ports per passar a supernumerari don Josep Lacias i Mensal.

Una altra disposant que s'estableixi com anex al Consell superior ferroviari i dependent-hi una oficina eventual i especial de tarifes.

Una altra declarant amortitzada una plaça d'oficial tercer del cos uxiliar i administratiu d'estadística.

Reial Acadèmia de Medicina. — Anunciant concurs per a l'adjudicació del premi Fasthenrad.

LA DIRECCIO GENERAL DE SEGURETAT

El decret que publica avui la «Gaceta» sobre la reorganització de la Direcció general de Seguretat, diu així, en sa part dispositiva:

Article primer.—S'estableix al ministeri de la Governació la Direcció general de Seguretat que assumirà el comandament directe i únic dels cossos de vigilància i seguretat que integren la policia governativa.

Article segon.—L'organització i execució dels serveis dels expressats cossos competirà al director general de Seguretat.

Article tercer.—La Direcció general de Seguretat serà el centre on es trametin tots els antecedents relacionats amb l'ordre públic en general i de la comissió dels delictes de tota índole, perquè l'acció de la policia governativa sia el més eficaç possible mitjançant la transmissió de dades i ordres que contribueixin a l'esbrinament dels fets punibles i detenció dels que resultin responsables.

Article quart—Els governadors civils i delegats del governador transmetran a la Direcció general de Seguretat els antecedents i noticies relacionades amb l'ordre públic i amb la prevenció i persecució de delicte sense perjudici de fer-ho també al ministeri de la Governació.

Article cinquè.—Les autoritats citades en l'article anterior i qualsevol altra que tinguin a les seves ordres personal pertanyent a la policia governativa, no hauran, sense autorització expresa del director general, disposar que presti servei per cap causa fora del punt destinat que se li hagi fixat.

Article sisè. — Correspondrà al Director general de Seguretat, amb autoritat pròpia, amb facultats de caràcter general i relacionades amb tot el Directori nacional, les següents:

Primera. — Entendrà en tot el que es refereixi a la seguretat i vigilància públiques, amb les autoritats civils, militars, administratives, diplomàtiques i consulars.

Segona. — Autoritzar amb la seva signatura les reials ordres comunicades que s'expideixin pel minister de l aGovernació en asumpte de la seva competència.

Tercera. — Formular les propos[...] d'ascensos i disposar les destinaci[...] i trasllats dels funcionaris de la [...]licia governativa.

Quarta. — Concedir llicències [...] funcionaris d'ambdós cossos per[...] ajustificada de malaltia, p[...] un mes, amb sou cada any i ser[...] qualsevol altra pròroga.

Quan les necessitats dels ser[...] ho consentin podran atorgar cada any una vacació de quinze dies, entenent-se quisevol ampliació sense sou, i distribuint-se l'import, com el de les llicències per més d'un mes, entre els funcionaris que cobreixin el servei.

Queden sotmeses a judici del director general el número de funcionaris de cada dependència que puguin fer ús de llicència i permisos.

Cinquena. — Determinar les insígnies que hagin d'usar per a acreditar la representació de l'autoritat els funcionaris dependents de la Direcció general.

Sisena. — Organitzar els serveis de la policia governativa, introduint-hi aquelles modificacions que l'interès públic requereixi.

Setena. — Dictar les disposicions que siguin necesàries per al manteniment de l'ordre públic i prevenció i persecució dels delictes, a tenor a les lleis, sense que això eximeixi les altres autoritats civils dels deures que en tals assumptes els estan imposats per les disposicions vigents.

Vuitena. — Entendre's directament amb tots els funcionaris de la policia governativa.

Article sisè. — El director general de Seguretat podrà disposar, amb subjecció al Reglament de la Guàrdia civil, dels serveis de la Comandància de Madrid, dels del primer Terç de cavalleria, dels del 14 terç i els del Mòbil.

Article setè. — Com[...]tribucions de caràcter particular [...] relacionades amb la «provincia» de Madrid, correspondrà al director general de Seguretat, amb jurisdicció pròpia.

Primera. — Tot el referent a la celebració de reunions i altres actes públics subjectes als preceptes de la Llei de 15 de juny de 1881 i altres disposicions que li siguin concordants.

Segona. — Tot el que afecti a les asociacions sotmeses a la Llei de 30 de juny de 1887 i altres disposicions vigents.

Tercera. — Resoldre el que es relacioni a espectacles públics, amb subjecció als reglaments vigents, i que sia de la competència de l'autoritat civil.

Quarta. — El concernent a la concessió de llicències per a us d'armes, destinades a la defensa personal i de caça.

Cinquena. — Expedir passaport a tenor de les disposicions vigents als espanyols que hagin a països on s'exigeixi aquest requisit.

Sisena. — Portar els registres o matrícules dels estrangers domiciliats o transeünts; avisar els passaports d'aquests i expedir les cèdules d'inscripció als internats o refugiats polítics i fer complir totes les disposicions que s'exigeixin referents a l'entrada i sortida dels estrangers del Regne.

Setena. — Adoptar les disposicions de vigilància que l'estada d'estrangers en el Regne requereixi, o proposar raonadament la seva expulsió.

ELS AVENÇOS CADASTRALS

Madrid, 9, 4'15 tarda.

En l'Oficina d'Informació de la Presidència han facilitat la següent nota del ministeri d'Hisenda:

«Amb data 31 d'octubre han estat aprovats els avenços catastrals de 384 pobles, pertanyents a les «provincies» d'Alacant, Almeria, Avila, Càceres, Castelló, Cuenca, Granada, Guadalajara, Huelva, Jaen, Màlaga, Còrdova, Salamanca, Segòvia, Sevilla, Soria, Toledo, València, Valladolid i Zamora, els termes municipals de les quals tenen una extensió de 1.853,057 hectàrees.

Aquests treballs han determinat un augment de riquesa de 30 milions de pessetes, que, amb s'havia conseguit en anys anteriors, s'eleva en total a uns 232 milions.

Des de la implantació dels treballs del catastre de la riquesa rústica, el present any és el que s'ha conseguit l'aprovació de major nombre de registres.
güent.
La progressió observada és la se-
Any 1919: 54; any 1920, 103; any 1921, 175; any 1922, 294; any 1923, 384.

Aviat es publicarà la Memòria anyal, en la qual es faran constar detalladament totes les dades que s'han recollit respecte a superfície, riquesa, agrupació de la propietat, etc.

DE MARINA

Disposant que el tinent de navili següent Reial Ordre de Marina:

En la Presidència s'ha facilitat la don Josep R. Rodríguez i Gil de Atienza embarqui en el creuer «Cataluña».

A TETUAN

Ha tornat a Tetuan el delegat de Foment a l'Alta Comissaria d'Espanya al Marroc, senyor Pérez Petinto.

ELS MAURINS

L'Agrupació Maurista té en estudi un curs de conferncies que inaugurarà el senyor Goicoechea, sobre temes de gran interès nacional.

L'EVASIO DELS SINDICALISTES DE SARAGOSSA

Saragossa. — Ahir vespre fugiren d'aquesta presó els sindicalistes Melcior Pérez, Francesc Ascaso, Antoni Mur, Pasqual Yagüez, Gregori Sobrela, Lluís La Sierra, Joaquim Vieza, Lluís Piera i Lluís Muñoz.

Per a fugir van fer un forat a la cel·la; sortiren a la teulada i passaren a les de les cases veïnes.

Avisada la guàrdia civil i la de seguretat, s'cordonaren les cases que formen illa amb la presó.

A la casa número 54 del carrer de la Democràcia foren detinguts dos dels fugitius que s'havien amagat a la comuna.

Poc després es detingué un altre dels fugitius.

Es registraren totes les cases acordonades dels carrers de la Democràcia, Infant i Avenaire.

Entre els fugats figuraven dos detinguts com a pressumptes autors de l'assassinat del cardenal Soldevila i un altre que es confesà autor de l'assassinat del periodista don Adolf Gutierrez.

Els detinguts són Melcior Pérez i Pasqual Yagüez.

Es suposa que es fugaren entre nou i deu de la nit, després de feta la requisa ordinària.

Foren vistos per les taulades, i als crits dels vigilants sortiren de la guàrdia alguns soldats al carrer i corregueren darrera dels fugitius, que ja havien aconseguit baixar i que pretengueren guanyar els punts del carrer d'Antoni Pérez, i entrant per la Porta d'Osca arribar a la Ribera de l'Ebre. Allí se'ls feren alguns dispars, però aconseguiren perdre's pels carrers adjacents a la Porta d'Osca.

EL MONUMENT DE CARTAGENA

Madrid, 9' 5'15 tarda.

Cartagena. — Amb gran solemnitat s'ha celebrat aquest matí la inauguració dels monument als herois de Santiago de Cuba i Cavite.

Assistiren a l'acte els Reis, el president del Directori, oficials i nombrós públic.

En el moment de la inauguració les bandes de marina interpretaren les mateixes marxes amb què entraren en combat els herois.

El marquès d'Altamira ha pronunciat un patriòtic discurs, enaltint els morts per la pàtria.

DE L'EVASIO DE SARAGOSSA

Saragossa. — La policia ha detingut un altre dels sindicalistes fugitius de la presó.

En un carer proper ha estat trobada una pistola i 18 càpsules que se suposa abandonaren els sindicalistes en llur fugida.

S'accentua la creença que existeixen complicacions exteriors.

El president de l'Audiència continua practicant diligències.

Intent d'assalt d'una tartana

Havent la policia tingut confidències que es preparava l'assalt d'una tartana que tot sovint va al Banc d'Espanya a buscar diners, ha muntat avui un servei especial davant l'edifici de la sucursal situada a la Rambla de Santa Mònica.

La policia ha observat que tres subjectes esperaven que la tartana marxés, per seguir-la, i els ha detingut.

Sembla que s'han fet registres als domicilis d'aquests subjectes i que en un d'ells s'ha trobat una pistola.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
17 — 9 NOVEMBRE 1923

JAUME

novel·la catalana

per

J. Pin i Soler

—No hi ha als voltants del Pont casa ni caseta, abric per humil que sigui, on soplujar-se si per cas fes un xàfec.

—D'on vol que surti el xàfec? — féu lo graciós Pepito, dirigint-se a la senyora esporucada: — Fa un sol que estova.

—Per anar a l'ombra, — replicà la de Recasens fadrina, — la senyora té raó... Francament, Borràs, si ha sigut vostè lo qui ha designat aqueix desert per a venir-hi de «recreo»... s'ha lluït.

* * *

I el Garcés, que treballava com un negre buidant paners, eixugant ganivets, ajudant a estendre tovallons per puestos plans i sense motes de farigola, intervingué dient que ell sabia un maset a quatre passes on serien ben rebuts.

Lo Jaume l'hauria ofegat endevinant que es referia al maset de son oncle on es trobava precisament sa germana.

En veritat, no per avarícia d'ombra, cadires i aigua per a beure, sinó per no mostrar aquell ser únic que fins aleshores trobava superior a tota persona coneguda: sa germana Mercè, tement que els joves no fossin prou delicats, que les jovenetes creguessin de bon to lo vendre protecció a la mig pageseta... Mes l'invit era llançat i el Quim, malgrat la mirada que li llançà son amic, no pogué desdir-se.

—Parli, parli, on és lo maset?

—Jo, miri Lluïsa, no m'hi assento per terra, — digué la baronesa.

—Tampoc em fa gràcia, — respongué la de Salvat... — Una va encotillada... i després tot són apuros.

Digui vostè, senyor Garcés... hi ha masover conegut seu?

* * *

Corregué la veu de pendre el fato i d'anar a menjar al mas... lo maset incògnit que sols lo Quim coneixia i ningú anomenava.

—Bé, per on s'hi va?—féu lo Pepito... — «parla Garcesini...»

Què havia de parlar! Aquesta mirada del Jaume, delicadet i poca cosa al costat d'ell que semblava un granader, l'havia entemenit.

Aquest, veient la gent jove corrent per broma en direccions diferentes, conduïdes pel Pepito, qui cridava: No em sabrien donar raó del maset del senyor Garcés?... — cregué grosser callar i amb sorpresa de tots digué:

—Lo Garcés no en coneix cap de mas, ni maset... Jo en sé un... hi serem ben rebuts hi tinc família.

—Ah! que callat s'ho portava!... — li féu la baronessa.

—Hi deu tenir alguna «belta divina», — afegí el Pepito... — Confessi'l Garriga... Alguna pastoreta de qui està enamorat.

—Hi tinc una germana, per qui temia indiscrecions dels tontos.

—Entre nosaltres no n'hi ha, — replicà el bon mosso, empassant-se la saliva.

—Per això els convido a tots!... Anem, hi ha mitja horeta curta.

Mentre los «comparses» comentaven l'incident, i el Jaume s'oferia «amb tota forma» a les senyores acompanyar-les al maset, on podrien reposar millor que a l'ombra dels esfullats arbres que els redoltaven, Guadalupe, sense amagar-se, en veu alta i mirar desdenyós per al Borràs, digué:

—Nos farà l'honor, veritat? a la mamà i a mi, de presentar-nos les primeres a sa germana.

I el Jaume, agraït de rèplica tan espontània, respongué somrient:

—No la intimidin sobretot, està poc avesada a societats nombroses.

Mentrestant seguien junts lo camí indicat, parlant ella, amb accents afectuosos, ell tendrament com sempre de Mercè Garriga...

Que el vol d'excursionistes esferei al poc rato, sorprenent-la damunt d'un pedrís, collint rosetes de pom

* * *

Lo Mas era «maset» de lo que el nom deia: quatre parets obertes per una portalada i dues finestres, un piset cobert de teulada a dues pendents en lo sentit de la fatxada.

Damunt la portalada, un balconet tallat en antiga finestra, de la qual es veien los muntants de pedra fins a l'alçària de la moderna barana de fusta, que don Romuald havia obrat a tall de barana suissa.

Davant la fatxada, un enrajolat d'un parell de canes d'ample, uns quants pilans a la paret, barretes de ferro damunt de les quals corria espés emparrat. Tancant aquella mena de sala verda, pedrissos de rajolots amb respatller d'obra, i, plantats darrera els pedrissos, abundants rosers enfiladors, quals branques més llargues, lligades als pilans, brotejaven ensems amb la parra, donant entre uns i altres: sombra, fruita i flors.

L'entrada del mas era el menjador tan ben pintat per don Romuald.

No parant-se en dificultats havia fet de tot: batalles, països amb força ponts i reguerons, un combat naval, fins al sostre; entre cada cabiró havia pintat uns muixonets... semblaven orenetes!

A la paret de la fatxada hi havia com un ninxo donant per dins a la cuina, que obert deixava veure una corriola i un càntir d'aram.

Era la cisterna, la peça de més mèrit del mas, segons don Romuald. No s'omplia d'aigua de penyes: d'una vena per ell descoberta i que ben acondüida servia pel regadiu i el gasto casolà.

Aigua més gustosa i fresca no n'hi havia en tot lo terme.

* * *

Lo Jaume s'avançà uns quants passos dient baixet a sa germana, en donar-li la mà per ajudar-la a saltar del pedrís: «Després t'explicaré el per què de tanta companyia». I en veu alta, los convidats arribant ja: «Mercè! la senyora de Salvat, sa filla; les senyores de Recasens; lo senyor Moreta, que ja coneixes; l'amic Garcés, etcètera, etc., tots assedegats i desitjosos de reposar a l'ombra.»

—Hauran d'ésser indulgents, la casa és petita, — féu la Mercè, — mes cercant bé potser trobarem prou cadires i gots.

Excusant-se, se n'entrà cridant la mossa, que cridà la tia Larramendi i l'oncle... i als pocs moments tots compareguaren, felicitant lo Jaume per la bona idea que havia tingut de venir amb tan bona companyia.

Lo capità fou trobat per tothom un home amabilíssim. Semblava que tingués vint anys amb la pressa que es bellugava, conduint una senyora al reconet més ombrejat, passant a l'altre un plat amb gots [...]ns de l'aigua exquisida que el [...]ir d'aram només feia que pujar [i] buidar.

Fou decidit que, els n[o] vinguts portant recapte, es parés [u]na gran taulada sota l'emparrat [...] a berenar junts, i així es féu, [...]ent-se establert, ja abans de [...]pjar, una franquesa de bon gust, [ent]re els masovers i els ciutadans.

Les mamàs enrao[...]n particularment amb don Ro[mu]ald, qui els feia molta gràcia per [la] manera de parlar català i dir-l[es c]oses fines a totes.

La Mercè, que co[ne]ixia de vista i de nom, algunes [de] les noies presents, anava de l'[un]a a l'altra oferint-los flors per [...] cabells, parlant d'amigues comun[s p]erdudes de vista en eixir de les [...]nges de l'«Ensenyança»; donant [a] totes: agulles de ganxo, fil per s[...]r un esquinç, bones paraules, [...]osos obsequis.

* * *

Lo pobre J[aum]e no sabia lo que li passava.

Havia pen[sa]t tant i tant en aquella diada, i la [...] començar de manera tan impens[...]!

Mirava, [v]eient a Guadalupe sentada al c[...]t de la Mercè, menjant juntes e[...] d'aquella taula; amb prou fe[in]es feia càrrec on era.

Corpr[és p]er l'encís, no gosava ni ésser m[és] assiduo amb Guadalupe davant [del]s testimonis, ni sabia dir res a [l]a noia; no tenint ulls més que p[er e]lla, no escoltant, de tantes conv[...]s comencades, interrompudes [...] rialles, represes i deixades, més [...] sa veu harmoniosa... «He de cui[...]es dela—que eixos «Papitus» i [...]itas» alegres no em sorpreng[...]ncantat.»

[...]re Jaume! Alguns dels joves [...]dats li parlaven per primera [...]da, i, no obstant, sense cap escrú[...] havien canviat en sa presència, mentre les senyores s'apariaven per venir a taula, observacions i ditxos que ni sosptava poguessin imaginar-se.

Uns als altres es comunicaven, amb grans rialles, detallets sobre un peu vist en baixar del carruatge, lo braç ben conservat de la senyora tal que s'havia rentat les mans a la pica de la cisterna.

Afortunadament, una mica intimidats per lo posat digne del Jaume, cap d'ells analitzà gràcies ni belleses aparents o probables de Guadalupe i la Mercè.

Prou es coneixia que el Jaume no tenia món, malgrat d'haver-ne seguit geogràficament més ell sol que els altres plegats.

Si les dones poguessin oir los comentaris que llurs amagades gràcies inspiren a la major part dels homes...!

Acabat lo berenar uns prengueren lo vol darrera la tia Larramendi que anava de ponedor en ponedor arreplegant ous, i responent sempre als qui li parlaven amb una ganyota que volia ser amable...

La bona dona, massa modesta, no parlava mai per desconfiança de sa raó.

N'hi havia, però, que asseguraven haver-la oït parlar llargament una vegada, feia temps! Ningú podia fixar la data ni recordar lo que digué.

Lo seu marit, en canvi, feia els honors del jardinet, comentant-ne totes les belleses amb escollida i abundant frase.

Era verament eloqüent parlant de la veneta d'aigua per ell descoberta i que li tenia el jardinet d'allò més verd: atapeït de boniques plantes, de virolades i oloroses flors.

La Mercè, que Guadalupe havia pres graciosament per la cintura, alabava amb brometa totes les preciositats ensenyades per son oncle, i de tant en tant les dues noies s'allunyaven, comunicant-se eixos adorables no res, tema inagotable de conversa femenina.

La una prendada de la «senyoreta», que ja havia endevinat ésser l'estimada del Jaume; l'altra carinyosa, mes, sense voler-ho, un xic analitzadora de lo que podria pervindre.

Caminant, caminant, lo Quim, qui ja s'havia fet com de casa, les hi féu empendre un senderó tan estret, que dues persones de front no hi cabien.

Guadalupe s'hi quedà seguida de la Mercè, acompanyades del Jaume, qui caminava arrossegant los peus per l'herba, dintre un regueró, precedits pel Garcés que esperava entrebancs.

—No podem caminar a la mateixa altura — digué el Jaume a Guadalupe.

—Fins caminant per siti fondo ets més alt que Guadalupe, — féu la Mercè, referint-se, naturalment, a llur alçària física.

—Prenguin tots pel regueró — intervingué el Garcés, — s'hi camina amb menys por de caure.

Al cap de pocs passos més, justament un clot d'herba, féu perdre lo equilibri a Guadalupe.

Llençà un ai! mes no fou res, involuntàriament havia estès lo braç i el Jaume la sostingué.

—Sort que m'ha aguantat; si no, queia, — féu la noia exagerant amb gràcia, i al mateix temps donà una estiradeta per separar la seva mà de la del Jaume.

La Mercè i el Garcés enraonaven ja amb l'oncle, el qual estava fent manats de dàlies.

Un accident, — digué el Jume, mirant amorosament a Guadalupe, — ha juntat les nostres mans... Qui sap si la simpatia hauria tardat molt temps?...

—Desagraït! Qui podia fer-me apoiar en mà que no em fos simpàtica?

Poc em coneix si no em creu capaç de deixar-me caure fins de siti més

Vida marítima i comercial

MOVIMENT DEL PORT

Dia 9 novembre

VAIXELLS ENTRATS

Vapor francès «Clandegallus», de Bone, amb fosfat

Vapor espanyol «Santiago López», d'Avilés, amb carbó.

Vapor anglès «Calderón», de Vigo, amb càrrec general.

Vapor espanyol «Bellver», de Palma, amb porcs

Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Palma, amb càrrega general i 152 passatgers

Vapor espanyol «Canalejas», de València, amb càrrega general i 25 passatgers

Vapor italià «Bellenden», de Trieste, amb càrrega general

Vapor alemany «Rapallo», de Málaga i escales, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor espanyol «Santa Anna», amb el seu equip, cap a la mar.

VAIXELLS SORTITS

Vapor espanyol «Vicente La Roda», amb càrrega general, cap a València i escales.

Vapor italià «Rossini», amb càrrega general i trànsit, cap a Gènova i escales

Vapor espanyol «Almanzora», amb càrrega general, cap a Vinaroç i Castelló.

Vapor alemany «Málaga», amb càrrega general i trànsit, cap a València.

Vapor alemany «Theseus», amb càrrega genera i trànsit, cap a Cartagena.

Vapor espanyol «Bellver», en lllast, cap a Palma.

Vapor espanyol «Teresa Taya», amb càrrega general, cap a Alacant i Cartagena.

Vapor espanyol «Santa Anna», amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor espanyol «Monte Toro», amb càrrega general, cap a Mahó

LES TARIFES CARRILAIRES

A la Secretaria del Foment del Treball, es troba a la disposició de totes les persones que desitgin consultar-ho un exemplar del Projecte de Tarifa Especial Combinada V. E. número 1 de P. V de la Companyia dels ferrocarrils Bascongats, per al transport de mercaderies diverses que s'ha rebut de la Direcció General d'Obres Públiques.

MERCAT I FIRA DE LES BORGES BLANQUES

Preus que han regit al mercat de les Borges Blanques el dia 3 de novembre.

Blat blanc, a 26 pessetes la quartera de quatre dobles; blat roig sec, a 29 pessetes la quartera de quatre dobles; blat roig d'horta, a 28 pessetes la quartera de quatre dobles.

Ordi, a 15 pessetes la quartera de quatre dobles

Civada, a 12'50 pessetes la quartera de quatre dobles

Faves, a 24 pessetes la quartera de quatre dobles.

Veces, a 24 pessetes la quartera de quatre dobles.

Ametlla mollar, a 00 pessetes la quartera de quatre dobles; ametlla Esperança, a 18 pessetes la quartera de quatre dobles; ametlla comú, a 16 pessetes la quartera de quatre dobles; ametlla llargueta, a 24 pessetes la quartera de quatre dobles.

Llavor d'alfals, 22'25 pessetes els 10 quilos.

Patates, a 2'25 pessetes els 10 quilos.

Alfals, a 5'50 pessetes els 40 quilos.

Palla, a 3'50 pessetes els 40 quilos.

Fulla d'olivera, a 4'50 pessetes els 40 quilos.

Aviram. — Gallines, de 6 a 9 pessetes una; galls, de 3 a 7 pessetes un; conills, de 3 a 4 pessetes un; ous, a 4 pessetes a dotzena.

Olis d'oliva. — Fruitat extra, a 31 rals el quartà de 3'900 quilos; fi a 30 rals el quartà de 3'900 quilos; corrent a 29 pessetes el quartà de 3'900 quilos.

Olis de pinyola. — Groc, a 135 duros la càrrega de 115 quilos; verd, a 125 pessetes la càrrega de 125 quilos.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMES REBUTS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	19.28	00.00	19.30	00.00		00.00
Futurs:						
Octubre	15.92	15.97	15.78	00.00		00.00
Gener	19.24	19.25	19.14	00.00		00.00
Març	19.07	19.09	18.99	00.00		00.00
Maig	18.83	18.83	18.77	00.00		00.00
Juliol	18.43	18.50	18.37	00.00		00.00

Alexandria	Desembre	Febrer	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs Ashmouni	37.15	37.00	Gener.	20.50	00.00	00.00
	Novembre	Gener	Març	20.75	00.00	00.00
» Sakellaridis	38.90	39.00				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	34.50	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Desembre	34.02	33.95	00.00	00.00
Gener	33.74	33.59	00.00	00.00
Març	33.93	33.75	00.00	00.00
Maig	33.93	33.70	00.00	00.00
Juliol	33.38	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	33.25	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Desembre	33.53	00.00	00.00	00.00
Gener	33.31	00.00	00.00	00.00
Març	33.33	00.00	00.00	00.00
Maig	33.33	00.00	00.00	00.00
Juliol	33.15	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 8 de novembre de 1923

L'actualitat esportiva

CICLISME

Campionat d'Espanya fons en carretera. — Inscripcions: Número 30: Josep Bisbal, de Barcelona. Martí Bergougnan.

Núm. 31: Miquel Garriga, de Barcelona. Garriga H. Hutchinson.

Núm. 32: Antoni Meià, de Barcelona. Salvatella. Hutchinson.

Núm. 33: Artur Casas, de Barcelona. Llàtzer López. Pirelli.

Núm. 34: Josep Riera, de Terrassa.

Núm. 35. Joan Fargas, de Barcelona. Auto-Moto. Hutchinson.

Quan aquestes ratlles vegin la llum pública, haurà quedat definitivament tancada aquesta inscripció, havent-se deixat de temps fins la reunió que celebrà anit passada el Comitè Directiu, des de la data oficial marcada per al tancament, per a les inscripcions que poguessin arribar per correu amb data vàlida.

S'estan ultimant els detalls d'organització, i ultra els controls que seran distribuïts pel recorregut, s'ha oficiat als alcaldes dels pobles del trànsit, per tal que per les forces a llurs ordres es mantingui l'ordre durant el pas dels corredors.

Han quedat fixades les següents primes que es disputaran durant el trajecte, i són les següents:

De 25 pessetes. — A la pujada de Calella, davant del pal que la U. V. E. té establert en aquell lloc.

De 25 pessetes. — A les pujades de Tordera abans d'arribar a l'esmentat poble i a uns tres quilòmetres del dit poble.

De 50 pessetes. — Per al primer que entri a Girona.

De 25 pessetes. — Per al segon que entri a Girona.

Aquestes dues darreres primes són donades per don Narcís Callicó, i estaran situades a uns cinc cents metres de l'entrada a la població.

De 25 pessetes. — A les pujades de Bàscara, abans de l'esmentat poble, a menys de dos quilòmetres.

Les primes seran assenyalades amb una cinta vermella de part a part de la carretera, collocant-se per a avís dels corredors, una bandera també vermella a uns dos cents metres abans de la prima.

A Girona s'establirà una línia de controls de la Unió Esportiva Girona, la qual indicarà als corredors el pas per la dita línia, per tal d'evitar equivocacions, situant-se, també, controls als encreuaments de la carretera que puguin oferir algun dubte.

Durant avui, divendres, i demà, dissabte, al local social de la U. V. E. es procedirà al precintatge de les màquines que hagin de pendre part en la carrera, no donant-se la sortida al corredor que deixi de complir amb aquest requisit. Per la mateixa raó es fa avinent als corredors l'obligació que tenen per a evitar la pèrdua dels premis i primes obtingudes, de signar la fulla d'arribada, així que hagin trepitjat la meta a Figueres i presentar llurs màquines al comissari encarregat per a l'examen dels preus.

ATLETIQUES

Campionat d'Espanya de pes mosca. — Definitivament ha quedat completat el programa de la gran vetllada de boxa que el dia 14 tindrà efecte al teatre de Novetats a base del combat a deu rounds de tres minuts entre en Manuel González, campió, i en Tomàs Cela, «chalanger» oficial, vencedor del campionat italià del Piemont Rafaele, finalista del campionat d'Itàlia del pes mosca.

En quatre rounds, en Puig, formidable «cherreur» del pes mosca, serà posat davant d'en Young Cicloné, un incansable batallador de desconcertant estil.

En sis rounds, En Pere Cuenca, guanyador de la Copa Parque, afrontarà a en Teodor Murall, científic i batallador boxador al qual els aficionats assenyalen com a futur campió del seu pes i en Josep Roca, un dels millors pesos plomes, «sparring partner» predilecte del formidable valencià Antoni Ruiz, «chalanger» del campió d'Espanya Alfons Cañizares, serà posat davant del científic boxador Ferran Urtasim, l'home que al ring sempre s'ha captat les simpaties del públic, hagi estat la que hagi estat la sort dels seus combats, per la noblesa del seu joc i el seu estil clàssic.

Finalment, abans del campionat, en vuit rounds, en T Thomas farà la seva reaparició en públic davant d'un home de la duresa d'en Guillem Arnau. Aquest combat és esperat amb gran interès pels aficionats, le curiositat dels quals és molt gran per saber si en Thomas ha aconseguit la fama que d'ell va fer abans una primera figura dins del nostre boxeig.

La reunió de records. — Havent de celebrar-se el partit dels primers equips Unió Sportiva de Sans-Barcelona, en el camp de Les Corts, els organitzadors de la reunió de records s'han vist obligats a celebrar-la a dos quarts de nou del matí, en l'esmentat camp.

El programa serà desenrollat amb subjecció a l'ordre següent:

Pes, 100 metres llisos; jabalina, 400 metres; disc; salts d'altura; marxa atlètica, 800 metres, 200 metres i 10 000 metres; salts amb perxa, cursa de valles, relleus 4 i 100 metres.

Els atletes inscrits per a participar en la reunió de records són:

Pajarón, Casas, Cebrian, Granados, Coll, Pont, Palau, Turmo, Llort, Batlle, E. Granados, Llobet, Alge, Piñol, Meléndez, García, Urrutia, Caldas, Alcover, Roca, Sancho, Blat, Alabart, Pineda, Bellmunt, L. Coll, Vinade, Ramos, Vallespin, Bota i Pons.

Donada la vàlua dels elements que integren la llista que hem anunciat és de presumir que l'èxit respondrà a les esperances que tenen els organitzadors en aquesta reunió.

FUTBOL

A Amposta. — Resultat de l'últim partit:

F. C. Ateneu Tortosí, 2; F. C. Amposta, 0.

A Reus. — En el camp del Reus Deportiu, avui ha tingut lloc un partit entre la Joventut Republicana de Lleyda i el Reus Deportiu, vencent els locals per 6 a 0.

S'inicià l'encontre amb un petit domini dels lleydatans, mes als deu minuts de joc, s'imposen els locals, iniat la primera part a 1 a 0.

A la segona part s'accentuà el domini absolut del Reus, entrant cinc gols més.

Tots jugaren amb entusiasme.

EXCURSIONISME

Amb un èxit remarcable, el Comitè d'Excursionisme del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria», inaugurà el curs de 1923-24, amb una excursió a les serres de Collsacabra durant els dies 23 i 24 de setembre prop passat.

Després del parèntesi obligat per les circumstàncies, el Comitè al rependre les seves tasques, posa en coneixement dels socis el següent programa per aquest mes:

Dia 11: Travessia de Sant Llorenç del Munt, baix l'itinerari següent: Terrassa, La Mata, Font del Forat, Montcau, La Mola, Santa Agnès, La Soleia, Font de la Tartana, Matadepera i Terrassa.

Dia 18: Excursió a Breda, Castell de Montsoriu, Riells i Gualba.

Dia 25: Excursió a Montserrat, per Martorell, Collbató, Vinya Nova, Sant Jeroni, Sant Joan, Monestir i Monistrol.

Pel desembre vinent hi ha projectada una important excursió d'alta muntanya al Pirineu català en el cas d'haver-hi neu, permetrà als socis fruir del bell esport amb els aparells de la secció.

Per a detalls a la Secretaria de la Secció d'Esports tots els dimecres i dijous de 10 a 11 de la vetlla.

El Centre Excursionista Barceloni efectuarà el vinent diumenge una excursió fotogràfica a Blanes, Roca, Palomera, castell de Sant Joan i encontorns de Santa Cristina i Lloret.

També pels dies 10 i 11 la Secció Muntanyenca ra organitzat una excursió a Ribes i Núria, efectuant-se l'ascensió del Pic de Torraneules. El retorn s'efectuarà per Caralps i Ripoll.

—

Per al vinent diumenge ha organitzat el Centre Excursionista Rodamón, una excursió al Montseny sota el següent itinerari:

Balenyà, El Brull, camp de Cine Sous, cim del Matagalls, coll Formic, La Mora i Alguafreda.

Pel diumenge, dia 11, el Centre Excursionista «Rafel Casanova», ha organitzat una excursió collectiva a Granollers. La Roca, i el seu castell, ermita de Sant Bartomeu, Orrius, can Boquet, Sant Mateu, Sant Pere de Premià i Premià de Mar.

Reunió: A les 5'15 del matí a l'estació de M. S. A. Retorn: Pel mateix lloc.

MARITIMES

Ahir es disputaren les anunciades regates nacionals, a la vela, organitzades pel R. C. Marítim, amb vent dur del N. E. bastanta mar.

La primera regata, de sèries internacionals, Copa Lliga Marítima, en un recorregut de set milles, virant a la vora del Llobregat, donà el següent resultat:

«Giralda V.», de N'Eusebi Bertrand i Serra, per Chillière, 1 hora 15'20", «Cigne» (del C. N.), de N'A. Guarro, pel mateix, 1-16'1", «Barandil», d'En Llaudet, per N'Amat, 1-16'27", «Mercè», de la senyoreta Bertrand, per Pere Pi, 1-17', «Rasiolu II», d'En O. Bertrand i Mata, per A. Torras, 1-17'2", «Josep Maria», d'En Giralt, per Cèsar Torrents, 1-19'34", i «Gavot», d'En Guille, per Roura 1-19'3".

De la Copa en queda detentor el «Barandil», ja que era pels sis metres.

La de sèrie «Hispània II», es ieren a les 10-50, en un recorregut de tres milles fins a Zoraya, classificant-se: «Grota», d'En A. Mas Bové, 34'46", «Garbí», de la senyoreta Mercè Bertrand, per Pius Pi, 38'48", «Rigel», de N'Amat, per N'Astell, 41'56", «Marie Louise», d'En Feraut Larrué, 43'10", el «Maria del Remei», es retirà.

Cinc minuts després es donà la sortida als «Hispànies», sèrie Z, mateix recorregut que l'anterior, quedant: «Nena», d'En Vidal, 39'41", «M. Encarnació», d'En Ferré, per Marquès, 40'15", «Culip», d'En F. Mas Bové, 40'25". El «Sigfrid», es retirà.

El diumenge vinent, a les deu continuaran les regates; a les set es faran les demostracions de boga en skiff.

BARREJA

Han cridat molt l'atenció dels sportmen i tècnics que han tingut ocasió de conèixer i examinar els darrers models «Cadillac» (4 frens), que el conegut sportmen James M. Nahon té exposats en son local de la Gran Via Diagonal, número 456.

D'aquesta bona impressió dels entesos pot augurar-se un bon èxit de negoci.

La carretera del camp d'aviació

Era cosa desagradable fer el viatge des de Barcelona al Camp d'aviació de «La Volateria», situat prop de l'estany de Remolar, al terme marítim del Prat del Llobregat. No hi havia camí i els carruatges s'enfonsaven en agulls sorrals fins al fusell de les rodes.

Es recordarà que els reis de Bèlgica en tornar de llur viatge en avió a l'Africa, varen aterrar al Camp de «La Volateria» i no s'atreviren a proposar-li la visita a la ciutat perquè no hi havia camí.

La Societat Atracció de Forasters es proposà que no pogués passar mai més tal cosa, construint-hi un camí-carretera. Mercès a les gestions particulars dels senyors Francesc Ribas i Manuel Ribé, es formà una Mancomunitat de corporacions per a fer la carretera: la Mancomunitat de Catalunya que facilità personal tècnic i brigades d'obrers; els Ajuntaments de Barcelona i del Prat i l'Escola d'Aeronàutica Naval que hi contribuïren pecuniàriament.

La carretera ja està llesta; per damunt d'un aferrat de macadam, degudament apisonat per les brigades de la Mancomunitat, es pot anar al Camp de «La Volateria».

Per a fer una recepció de la carretera, el president de la Mancomunitat de Catalunya, acompanyat de l'enginyer en cap de la secció de carreteres de la Mancomunitat, senyor Tusell, i els senyors Ribes i Ribé, de l'Atracció de Forasters, ahir anaren al Camp de «La Volateria».

El president fou rebut al Camp per tots els alumnes i forces allí destacades de l'Escola Aeronàutica Naval, formades i saludat pels caps i oficials de l'Escola. En honor d'ell, cinc avions, pilotats pels més distingits alumnes de l'Escola que han demostrat llur destresa fent arriscades evolucions a l'aire, i després ha evolucionat el dirigible d'una manera perfecta.

Els visitants foren absequiats amb un lunch i després afectuosament acomiadats. Els caps de l'Escola i oficials i alumnes exterioritzaren llur satisfacció per haver-se dut a terme una obra que, ultra ésser molt útil, per als agricultors d'aquelles planúries, era indispensable per a anar i venir del Camp d'Aviació.

L'Escola d'Aviació ha adquirit un rolen de construcció italiana per a tenir cura de la conservció del camí, a la qual cosa també contribuirà la Mancomunitat facilitant el personal tècnic.

Municipi

• VISITES

Han complimentat l'alcalde senyor Alvarez de la Campa: el president de l'Associació de la Premsa diària de Barcelona don Eugeni d'Ors, el marquès de Marianao, el secretari de la Junta per a la construcció del Palau Reial senyor Rialp, el comandant d'infanteria don Camil Lloveras, el comte de Caralt, una comissió dels alcaldes de la Llotja i de la Mercè, l'ex-senador don Emili Junoy, els senyors Maspons, Fayón i Solà, de la Junta Directiva de l'Associació Protectora d'animals i plantes, i una comissió de firaires per a sol·licitar que se'ls concedeixi permís per a la celebració de les tradicionals fires de Santa Llúcia i de Sant Tomàs.

VISITA D'INSPECCIO A LA LINIA FISCAL

Com a resultat d'una visita d'inspecció feta a la línia fiscal i dependències recaptadores la matinada del dia 6, l'Alcaldia ha imposat una multa equivalent a dos dies de sou a 28 empleats de la Secció d'Arbitris Indirectes, per faltes en el servei, i un apercibiment per negligència als sots-inspectors de la Secció del Passeig de Colomb, Sant Adrià i Verneda.

EL PRESSUPOST NOU

Sota la presidència del tinent d'alcalde senyor Par s'ha constituït la ponència de pressupostos de la Comissió d'Hisenda començant l'estudi de les orientacions econòmiques a seguir per a la formació del pròxim pressupost ordinari municipal.

MULTA ALS DIPOSITS DOMESTICS BRUTS

L'Alcaldia ha imposat una multa de 50 pessetes a cada un dels propietaris de la casa núm. 75 del carrer de Marian Agulló, i 16 del de Ludilleres, per tenir bruts els dipòsits domèstics d'aigua.

ESTADISTICA D'HIGIENE

Segons estadística facilitada a l'Alcaldia per la Direcció de l'Institut municipal d'Higiene, durant el proppassat mes d'octubre es practicaren els següents serveis:

Desinfeccions per diferents conceptes, 1.337; desinfeccions amb calç, 80, equivalents a 5.602 metres quadrats de superfície; robes desinfectades en les estufes, 489; roba rentada, 801; roba destruïda als forns crematoris, 162; serveis de desratització, 14; inspeccions practicades pel personal facultatiu als domicilis dels malalts, la desinfecció dels quals corre a càrrec de la família, 48; denúncies per malalties infeccioses registrades, 244; ordres de vacunació contra la verola, tramitades, 1.174; vacunacions pel mateix concepte practicades a l'Institut, 22; diligències per retard pel mateix concepte, 286; inspeccions practicades per distints conceptes, 1.127; reinspeccions, 62.

RASANTS NOVES

La Comissió d'Eixample ha acordat que s'exposi al públic el projecte de rasant del carrer de Navas de Tolosa, entre els de Meridiana i Ruiz de Padrón.

De les terres catalanes

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit

Programa d'un concert

El selecte concert, que l'Associació de Música dedica a l'immortal Mozart i el qual tindrà lloc el dia 13 d'aquest mes al Teatre Principal, regirà sota el següent programa:

Primera part. Sonata per violí i piano, a càrrec del solista N'Antoni Piedra, violí concertí de l'orquestra Simfònica, de Madrid i Jan Smeterling, famós pianista polonès.

Segona part. Concert per a piano, amb acompanyament d'orquestra. Solista, Jan Smeterling.

Tercera part. Representació de l'òpera còmica en un acte «Sebastià i Sebastiana», interpretada per En Teodor Ritch, tenor, Na Vera Kaonechowsky, sopran i N'Alexandre Grieff, baix.

La direcció artística ha estat confiada al mestre Rudolf Gross director de l'orquestra Konzertbersin, de Munic.

L'orquestra serà composta de 16 professors, pertanyents a la Simfònica, de Madrid.

Una ordre governativa

El governador civil ha tramès una circular, a tots els alcaldes de les terres gironines, demanant-los que trametin al govern civil, en el terme de 15 dies, una relació nominal dels periòdics que es publiquen a llurs respectives localitats, esmentant si són diaris, bisetmanals, setmanals, quinzenals, etc., els noms dels directors, propietaris, impremta on tiren, data en la qual fou publicat el primer número, fent constar, a més, si són polítics, literaris, artístics, etc.

Altres noves

A la sessió celebrada avui per l'Ajuntament, s'han pres els acords següents: l'estatge de les Escoles Normals, de concedir un permís d'obres i d'adjudicar a la casa Harris, de Barcelona, la installació de la calefacció al Teatre Principal, pel preu de 19.000 pessetes.

—Es troben vacants les places de secretari de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries, dotada de 4.000 pessetes anuals; de dipositaris de cabals municipals de Viure i de Cistella, proveint-se per concurs.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Una visita d'inspecció

El general governador ha delegat el capità afecte a la Caixa de reclutament, En Pere Martínez, per tal que, juntament amb l'oficial de secretaria de la Diputació, En Josep Monzón, efectui la visita d'inspecció a l'Ajuntament del poble d'Alguaire.

Una sol·licitud al Directori

L'alcalde d'aquesta ciutat, senyor Ramon Gran, s'ha dirigit al president del Directori militar, demanant-li que pugui ésser posat, com més aviat millor, en explotació, el tros del ferrocarril de Lleyda a Balaguer, primera secció del d'aquesta capital a Saint-Girond, per la Vall del Noguera-Pallaresa.

Altres noves

Per portar excès de viatgers, ha estat denunciat per la guàrdia civil a l'alcalde de Torà, l'automòbil número 151 d'aqueixa matrícula, el qual fa el servei d'aquella vila a Torrefeta.

— Per tal que actuï com a perit en discòrdia, en la taxació de les finques enclavades en els termes d'Escunyau, Gessa, Salardú i Tredós, les quals finques han d'ésser ocupades amb motiu de la construcció del tros quart de la secció de la carretera d'Esterri a Viella, el jutge d'instrucció d'aquest partit ha designat En Joan Forment i Sacau, veí de Viella.

— Hi han vacants les places de metge titular del poble de Donzell, i de farmacèutic titular de Llardecans i de Serós, podent-se sol·licitar la primera i la darrera en el termini de 15 dies, i la segona en el de 30, comptant des del dia 6 del mes actual.

— En Joan Castells, veí de Tàrrega, ha demanat autorització per a explotar uns serveis públics d'automòbils de passatgers, entre Tàrrega i Balaguer, Tàrrega i Montblanc, Tàrrega i Rocallaura, Bellpuig i Solivella, Tàrrega i Vallfogona, i Castellserà i Mollerussa.

VILANOVA

El vinent diumenge, dia 11, serà solemnialment inaugurat el monument que per subscripció popular s'ha erigit, dintre el pati d'honor de l'històric Castell de la Geltrú, al qui fou benemèrit compatrici i notable arquitecte En Josep Font i Gumà.

L'Ajuntament hi assistirà en corporació, presidint una manifestació que s'organitzarà a la Plaça de la Constitució, recorrent diversos carrers fins a l'esmentat Castell, on tindrà lloc l'anunciada festa-homenatge.

—Encara que no té de bon tros la importància d'anys enrera, els comerços es preparen per a la vinent fira d'hivern, la qual tindrà lloc en aquesta vila, del 10 al 14 de l'actual.

—Aquest matí, entre cinc i sis, s'ha observat una sotragada sísmica d'uns tres segons, precedit i seguit d'una remor com de tronada llunyana. Molts no ho havem apreciat però ho havem sentit assegurar a persones de tota serietat.

—El moviment de l'estalvi en aquesta vila durant el passat mes d'octubre, ha estat com segueix: Caixa de Pensions, recapitat 118.089'20 pessetes; reintegrat, 87.623'65 pessetes; llibretes noves, 20. Caixa d'Estalvis, recapitat, 21.900'00 pessetes; reintegrat, 15.134'49 pessetes; llibretes noves, 9.

— Al Teatre del Circol Catòlic s'ha representat, amb tota propietat, la formosa obreta, original d'En J. M. Folch i Torres, «La Ventafocs». El saló estava ple d'escollida concurrència, i tant pel que es refereix a la interpretació com a la direcció i detalls escènics, no es podia demanar més.

Per totes aquestes circumstàncies, les damiselles intèrprets i la companyia d'aficionats en general, reberen molts i justificats aplaudiments, esperant amb frisança el bis.

—Per l'Alcaldia, s'han imposat gran nombre de pignoracions a diferents industrials per infraccions de pesos, mesures i incompliment de les Ordenances municipals. Es d'aplaudir tan encertada gestió en bé de l'indefens consumidor.

—Sobtadament ha canviat la temperatura d'altra manera, que d'un temps veritablement estival havem passat a uns dies de cru hivern.

—El mercat de vins es nota bastant mogut, sovint es veu carregar bocois als sellers dels terratinents. El preu no es mou de 2 pessetes el grau.

La Costa

TEA. — Amb motiu de la Festa Major es jugarà a la vila de Teià, el dia 11, un partit de futbol entre els equips de la Penya Esportiva Gracienca i del Teià C. E., disputant-se una formosa copa donatiu de la Junta del Teià C. E.

Penedès

SANT QUINTI DE MEDIONA.—Ha estat molt sincera la condolença que ha causat a tota la contrada la defunció del distingit patrici En Miquel Carbó i Guarro, president del Sindicat de Regants i jutge municipal, càrrec que venia exercint fa 26 anys, amb el beneplàcit de tot el poble, per la seva tasca benemèrita de pacificació i justa concòrdia.

L'acte de l'enterrament ha constituït una de les més grans manifestacions de què es es té record, prenent-hi part tots els estaments de la localitat i nutrides representacions d'altres pobles.

Veiérem a la presidència el jutge de primera instància de Vilafranca En Lluís Jaume de Torres, el diputat de la Mancomunitat pel districte En Josep Marí, el rector reverend Enric Sacasas, el batlle En Quintí Mallofré, el jutge suplent En Escabedo, el secretari del Jutjat En Ramon Miquel, el fiscal N'Antoni Bartomeu Sabater; seguia l'Ajuntament en corporació, compost pel tinent d'alcalde En Jaume Olivella, síndic En Pere Miró, i regidors senyors Sardà, Mallofré, Gual, Coca i Santacana.

El cap de dol de la família era presidit pel Rvnd Josep M. Rovira, En Miquel Carbó Pascual, En Jaume Llopart, En Vicens Mestres i altres distingides persones.

Rebí, doncs, amb tan trist motiu la família Carbó-Pascual, el testimoni del nostre condol.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

La tasca de la Mancomunitat

Entre Falset i Bellmunt, han començat les obres de reparació de la carretera de la Mancomunitat, la qual cosa ha produït una grossa satisfacció a les poblacions interessades i veïnes, puix que es tracta d'una millora important.

Un home mort

A una barraca del terme municipal de la Cènia, ha estat trobat el cadàver de Francesc Miralles i Roca, de 80 anys, natural de Canet el Roig (Castelló). Sembla que la mort ha estat natural.

Moviment del port

Durant el mes passat, han entrat al port tarragoni 91 vapors, sumant en conjunt 124.462 tones, i 21 velers, o siguin 2.512 tones.

Nota d'exportació

L'exportació, en el nostre port, durant la setmana passada, ha estat la següent: 4.113 bocois de vi; 16 tones i mitja d'oli; 1.895 calxes i 111 sacs d'atmetlla en gra; 161 sacs d'atmetlla amb clofolla; 1.857 sacs i 300 calxes d'avellana en gra.

Altres noves

S'ha autoritzat oficialment a l'Ajuntament de la Pobla de Montornès, per tal que realitzi les obres de la conducció d'aigües de la Font de la Gavatxa al poble. Era l'únic que mancava perquè la dita població pogués gaudir d'una millora tan important, després de tants anys d'esser perseguida i d'haver costat tants sacrificis als veïns.

— Avui ha fet un temps del tot variable. Al matí ens ha bufat un mestral fort, amb una temperatura freda. Al migdia ha plogut i, després, el temps ha restat serè, sense fred, però.

— Hi ha vacant la plaça d'inspector de carns i d'higiene i sanitat pecuària, del poble de Porrera, podent-se sol·licitar durant el termini de quinze dies.

— L'alcaldia d'aquesta ciutat, ha publicat un bàndol, regulant la marxa dels automòbils, motos i bicicletes, a l'interior de la capital, comminant amb penyores els transgressors.

— Ahir, al Coliseum Mundial, assolí un gros èxit la representació de «Amores y amoríos», dels Quinteros.

Avui, al Saló Modern, serà representada l'obra «El amigo Tedy».

Notes setmanals del Cinema

EL PRIMER FILM DIRIGIT PER CHARLOT

El dia primer d'octubre fou estrenat al teatre Liric de Nova York el nou film «Una dona de París», primera producció dramàtica dirigida per Carles Chaplin. La realització d'aquest film li ha pres un any de feina. Primerament havia decidit titular-lo «Destí», nom que canvià després pel d'«Opinió pública».

Hom ha dit que Chaplin feia ja anys que havia concebut el projecte de filmar una obra dramàtica per a donar-se compte del que era capaç de fer en aquest gènere. Però el principal objectiu de filmar «Una dona de París» ha estat el «d'estrellar» finalment la seva companya Edna Purviance, els papers de la qual, en els films còmics, eren poc importants aquests últims anys. Chaplin havia d'estar agrait a aquesta artista sollicitada diverses vegades per les companyies de Califòrnia. Mes ella preferí sempre interpretar papers mediocres al costat del gran còmic anglès que no pas convertir-se en una veritable estrella fora de la seva companyia. I heu's ací que el temps ha arribat de fer-la estrella Chaplin mateix. La creació emocionant que fa Erna Purviance de «Una dona de París», serà recordada per molt de temps.

L'argument d'aquesta obra ha estat escrit pel mateix Chaplin. S'atribueix la inspiració d'un dels episodis de la vida d'una actriu franco-americana molt coneguda i que actualment està triomfant en un dels principals teatres de Broodway. I també s'assegura que aquesta actriu ocupà un lloc preponderant al cor de Charlot durant alguns mesos....

Són nombroses les escenes d'aquest film que passen a Montmartre i als grans cafès i dancings parisencs. El millor protagonista del films és indubtablement l'actor francès Adolf Menjou, secundat excellentment per Edna Purviame i per Carles Miller. El llarg temps que ha destinat Chaplin per a compondre les sis parts del film li dóna execució molt acurada, apartant-se dels tipus de films realitzats en dues o tres setmanes.

Com en tots els films de Charlot les decoracions són senzilles, un xic pobres i fins poc clares. El film compta més escenes burlesques que no pas dramàtiques i tot sovint la intensitat de l'acció es veu tallada per un accident còmic que Chaplin hi ha posat perquè li ha agradat i l'ha divertit. Un crític parisenc resident a Nova York nota algunes exageracions i fantasies en diverses escenes, malgrat haver-se assessorat de dos francesos.

Però tot això és molt americà, i, com que està ben realitzat, passa sense prot esta, inclòs a París mateix.....

El públic nombrós i selecte que assistí a la presentació trobà excellent el film i al final Charles Chaplin sortí a l'escena i pronuncià un petit parlament que fou molt aplaudit.

NOTICIARI

El dia 23 d'octubre va començar a París el Congrés Internacional dels directors cinematogràfics, assistint-hi representants americans, anglesos, belgues, espanyols, italians, noruecs, polonesos, portuguesos, suecs i suïssos. La inauguració es va efectuar al Palau de les Festes pronunciant un discurs d'obertura el president del Congrés senyor Brezillou.

Es constituïren després les diferents comissions, de les quals són ponents els senyors Bernheim, Boolisky, Flostroy, Verdier i Carré.

El darrer número de la revista francesa «Cinemagazine» publica una extensa informació de la inauguració del «Coliseum» de Barcelona, fent-ne grans elogis. Acompanya la ressenya un gravat de la façana i el retrat del gerent senyor Josep Solà i Guardiola.

—

El celebrat actor espanyol Ramon Navarro ha signat un contracte amb el director de la Metro Rex Ingram en el qual l'esmentat actor es compromet a continuar solter en el terme dels quatre anys que durarà el contracte.

No deixa d'ésser un contracte original.

En Navarro fou presentat per primera vegada a Barcelona en la pel·lícula «Mullers frívoles» de la marca Metro, i aviat el veurem en una nova gran producció titulada «El presoner de Zenda», la qual serà presentada per les Seleccions Capitoli.

Mary Pikford s'ha encarregat de argument de «La vall del llop», nouica producció interpretada pel seu germà Jak. La majoria de les escenes han estat preses en llocs deserts i tenen per fons les muntanyes selvatges del «Far-West» de Califòrnia.

Dintre d'un mes Douglas Fairbanks acabarà el seu nou film «El lladre de Bagdad», del qual porta impressionades més de dues mil escenes.

Ja és sabut que amb aquest film Douglas vol batre el record de «Robin dels Boscos».

—

Després d'haver acabat la producció especial «Rosela la cantant de carrer», Mary Pikford ha començat la realització del segon film extraordinari «Dorothy Vernou de Haddon Hall». S'han construït per a aquesta obra 40 decorats diferents, havent-hi entre ells tres magnífics castells de l'època d'Isabel d'Anglaterra. Dirigeix aquest film el jove director Marshall Neilan.

—

Mae Murray està obtenint actualment als Estats Units un nou gran èxit amb el film «La nina francesa», en el qual porta vestits per valor de més de 100.000 dòlars i joies per valor de 500.000 dòlars.

Aquesta obra ha estat dirigida pel seu marit i durant la seva projecció tots aquests valors foren assegurats de robatori i incendi.

—

Pola Negri ha acabat dues produccions als Estats Units. La primera és treta de l'obra francesa «Mon homme», fent de galant l'actor francès Carles de Rochefort. La segona porta per títol «La dansarina espanyola» i està treta de l'obra «Don César de Bazan». Antoni Moreno interpreta aquest personatge i Wallace Beery, l'excellent intèrpret del «Cor de Lleó» de «Robin dels Boscos», interpreta la figura de Felip IV.

—

D. W. Griffith ha començat de filmar la producció històrica «Amèrica», la qual fou sollicitada amb molta insistència per «Les filles de la Revolució», organització considerable i molt influent als Estats Units.

En el plebiscit que es va obrir entre les associades més del 90 per 100 dels vots foren per «Amèrica» i la quasi totalitat dels altres per «L'ànima del 66». Les persones que varen participar en aquesta votació han estat convidades a pendre part a les batalles i a les escenes de gran gernació.

Camions i Omnibus

Hispano-Suiza

15-20 HP. 30-40 HP.
i 40-50 HP.

per a remesa immediata

Accessor's per a automòbils al major

Vallet i Bofill, S. en C.

BARCELONA

La Festa Major de St. Martí

L'Ateneu Obrer Català de Sant Martí, plaça del Mercat, 2, celebrarà la festa major de la barriada amb els actes següents:

Diumenge, dia 11, a dos quarts de deu de la nit, companyia Mercè Nicolau, primer actor i director, Enric Giménez. L'obra de Charles Mere, traducció de Joan Marquet, «La flama». Començarà la funció representant-se el diàleg de M. Folch i Torres, «Extrems que es toquen».

Dilluns, dia 12, a dos quarts de sis de la tarda, escollida audició de sardanes a càrrec de la «Joventut. Cobla: La Principal Barcelonina. Queden invitats els amants de la nostra dansa.

A les deu de la nit, ball per l'orquestrina que dirigeix el mestre Puig.

Dimarts, dia 13, a les cinc de la tarda i a les deu de la nit, ball per l'orquestra «La Moderna», de Granollers.

Dimecres, dia 14, a les cinc de la tarda, ball de rigorosa invitació personal, a les deu de la nit, ball Orquestra: «La Moderna», de Granollers.

Dissabte, dia 17, a les deu de la nit, i diumenge dia 18, a les cinc de la tarda i a les deu de la nit, balls amb motiu de la Cap-vuitada per l'orquestra «La Catalana», de Granollers.

Dijous, dia 22, a les deu de la nit, organitzat per la Penya «Camel-Trot», ball continu i d'obsequi als socis, amb balls moderns. La sala estarà ricament guarnida. Orquestrines Jazz-Bands: Cervera i Sellés, aquesta darrera amb la cooperació de cinc distingides senyoretes.

Tribunals

ASSENYALAMENTS PER A DEMA

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera

Nord. Major quantia. Joaquim Jimenez contra Josep Brugarolas.

Universitat. Incident. L. Otero contra Filatures Guixà i un altre.

Sala segona

Girona. Menor quantia. Francisca Poch Llavaneras contra Joan Poch Llavaneras, avui el seu hereu Daniel Poch Carreras.

Drassanes. Menor quantia. Agustí Mesquida contra Companyia Tramvies.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera

Drassanes. Tres orals per injúries, i un altre per excitació a la rebel·lió contra Angel Pestaña.

Drassanes. Robatori. Francesc Soto.

Secció segona

Oest. Homicidi. Josep Grau.

Secció tercera

Llotja. Tres orals per furt, lesions i estafa.

Secció quarta

Tres judicis per furt, prolongació de funcions i danys, procedents del Jutjat de Sant Feliu.

TRIBUNAL INDUSTRIAL

Per a demà s'han fet els següents assenyalaments:

Antejudicis a les nou

Núm. 1.285; per reclamació de salaris de l'obrer Josep Manzanares contra el patró Joan Balada.

Núm. 1.286; per reclamació de salaris de l'obrer Gregori Isidoro contra el patró Josep Ubach.

Núm. 1.287; per accident del treball de l'obrera Concepció San Nicolás contra el patró senyor Virgili i Mútua General.

Núm. 1.288; per reclamació de salaris de l'obrer Manuel Masferrer contra el patró Isidre Canals.

Judicis a les deu

Núm. 921; per accident del treball de l'obrer Ramon Balaguer contra el patró L'Abeille i Ferrocarrils Catalans. Jurats: patrons, Serra, Casas i Tarrach; obrers, Busquets, Corbí i Garcia.

A dos quarts d'onze

Núm. 1.091; per accident del treball de l'obrer Salvador Lerma contra el patró Indústries Metal·lúrgiques i Mútua General. Jurats: patrons, Banús, Costa i Casajuana; obrers, Gómez, Andreu i Rodríguez.

A les onze

Núm. 1.096; per reclamació de salaris de l'obrer Angel Garcia contra el patró Joan Vila. Jurats: patrons, Casajuana, Mestre i Ruiz; obres, Gallinat, Corbí i Andreu.

A un quart de dotze

Núm. 1.097; per recamació de salaris de l'obrer Josep Granell contra el patró Gran Metropolità, S. A. Jurats: patrons, Casals, Jeremias i Carbonell; obrers, Canut, Castell i Redondo.

DELS JUTJATS

La cristalleria Cinvadell, del carrer de Balmes, ha denunciat un subjecte que ha fugit cometent una estafa en gèneres, evaluada en 27.000 pessetes.

—

Frederic Watemberg, ha denunciat que al seu domicili del carrer de Calabria, 140, li han robat una màquina d'escriure marca A. E. G.

—

El Banc de Bilbao ha presentat una denuncia per estafa, contra J. Munera, el qual portà lletres al descompte, per valor de 8.000 pessetes, esteses a noms imaginaris.

—

Al carrer de Pelayo foren detingudes Lutgarda Ballester i Pilar Fort, les quals havien robat a Lluïsa Amigó un maletí que contenia 400 pessetes.

—

Francesc Torres ha denunciat un individu que va vendre 30 sacs de farina, evaluada en 1.800 pessetes, i es nega a pagar-los.

—

Joan Miret ha denunciat un subjecte que li va fer remesa d'un xec fals, estès a nom del Banc Alemany Transatlàntic, en pagament de gèneres, per valor de 243 pessetes. El Miret li tornà aquest xec, i aleshores el denunciat n'hi va remetre un altre, estès a nom del Banc Hispano Americà, el qual també era fals.

—

El jutge ha decretat la llibertat provisional, sota la fiança de 5.000 pessetes, de Joaquim Moley, últim detingut que quedava de la denúncia d'una estafa per valor de 50.000 pessetes, comesa a Ramon M. Sagarra.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Temporada d'hivern de 1923-24. Companyia d'òpera de primíssimo cartello. Continua obert l'abonament a la Comptaduria del teatre (carrer de Sant Pau, 1 bis, entresol), de deu a una del matí, de dos quarts de quatre de la tarda a set, i de dos quarts de deu a onze de la nit.

Principal Palace

En compliment d'un acord de l'AUTORITAT, queda suspesa l'estrena de la pel·lícula

Santa Isabel de Ceres

fins a nou avís.

L'empresa

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A

Avui, divendres, dia 9, al vespre. Butaques a 2 pessetes. El magnífic espectacle en cinc actes i deu quadros, d'En Santiago Rusiñol,

L'auca del senyor Esteve

Decorat dels mestres Vilumara, Alarma i Junyent. Magnífica interpretació. Triomf d'aquesta companyia. — Demà, dissabte, a la tarda, a preus populars, L'AUCA DEL SENYOR ESTEVE. Nit. Estrena de la comèdia en tres actes, d'En Carles Soldevila, VACANCES REIALS, i el sainet d'En Rusiñol, EL PINTOR DE MIRACLES. — Diumenge, a dos quarts de quatre de la tarda. La més interessant de les obres d'En Folch i Torres, L'INFANT QUE NO SAP SON NOM. Preus populars. A dos quarts de sis. VACANCES REIALS i DON PAU DELS CONSELLS. Nit. DON PAU DELS CONSELLS d'En Vallmitjana, i VACANCES REIALS.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Novetats

Circ Eqüestre

Avui, divendres, no hi haurà funció. — Demà, dissabte. 2 extraordinàries funcions, 2. Tarda, a dos quarts de cinc, matinée econòmica. Nit, a les deu.

COLOSSAL EXIT DE LA COMPANYIA Els aplaudits artistes HIGGINS, saltador; MISS EULALIA, alambrista; THE SANZYS, cèlebre parodista; MISS VENTUR, amb els seus savis gossos domptats; TRIO BRYANTES, dues senyoretes i un senyor; CABALLERO FABRA, imitador original; TRIO MORANDI, acròbates saltadors; CRISTENSEN, campió pedestre; TRIO OSNOTOS, trampolí americà; THE ESAS (SON), troupe japonesa; NAVAS i GEROME, divertidíssima parella de clowns; SILVA i NINCHI, augustos de soirée. — Diumenge, tarda i nit, extraordinàries funcions.

Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI

Empresa: Francesc Delgado

Companyia de varietats i grans espectacles

VELASCO

Director artístic: MARIUS VITORIA

Avui, nit, a tres quarts de deu. La formosa revista en tres actes dividits en 14 quadros, de

GRANDIÓS ÈXIT

original de Tomàs Borràs i Marius Vitoria, música dels mestres Aulí i Benlloch,

ARCO IRIS

Posada en escena per **Eulogi Velasco** i prenent-hi part **tota la Companyia.**

PRESENTACIO ESPLENDIDA

Decorat d'En CASTELLS de Barcelona, GARI de Madrid i GERMANS TARAZONA de Nova York. Vestuari de la casa GRAND GERARD. Agenç d'En CASTELS de Barcelona i En BENEDICTE de València. Director d'orquestra: JULIA BENLLOCH.

BELLESA : LUXE
RIQUESA : ART

Grandiós conjunt de

FORMOSISSIMES SENYORETES

Demà, dissabte, matinée a tres quarts de cinc, i nit, i diumenge, tarda i nit: ARCO IRIS.

Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Companyia de sarsuela de
JOAN VILA

en la qual figuren els populars artistes Roser Leonis, Maria Lacalle, Francesc Gallego, Marian Ozores. — Avui, nit, a les deu. El divertit sainet en un acte, lletra de Garcia Alvarez i Muñoz Seca, música del mestre Alonso, LA REMOLINO. Segona representació de la sarsuela en dos actes, el segon dividit en dos quadros, d'Antoni Paso i el mestre Guerrero, LA LUZ DE BENGALA, magnífica presentació. Decorat nou de Bulbena i Girbal i J. M. Iglesias. Sastreria de l'acreditada casa Paquita. — Demà, dissabte, a la tarda, EL BARBERILLO DE LAVAPIES. Nit LA REMOLINO i LA LUZ DE BENGALA.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil
SANTPERE BERGES

Avui, divendres. Nit, a les deu. ESTRENA de EL BARO DE LA RABASSADA. — Demà, dissabte, tarda, a un quart de cinc. ES LLOGA UN PIS i LA SENYORETA MAMÁ. Nit. PER TRES PESSETES i EL BARO DE LA RABASSADA.

TEATRE COMIC

Avui, divendres, a dos quarts de deu de la nit. La joguina en un acte, EL SEXO DEBIL, i estrena en aquest teatre del drama en tres actes, de l'immortal Pitarra, BATALLA DE REINES.

TEATRE NOU

GRAN COMPANYIA D'OPERETES
i REVISTES de
PEP VIÑAS

Avui, divendres, 9 de novembre. Nit, a dos quarts de deu. Debut del colossal tenor Gaietà Peñalver. Primer: EL ILUSO CAÑIZARES. Segon: l'èxit de la temporada, LOS MOSQUETEROS DEL REY, cantada pel colossal tenor Gaietà Peñalver, molt volgut del públic de Barcelona. — Demà, dissabte. Reaparició de l'eminent divo Emili Vendrell. Tarda, gran vermut popular. Nit. LA MONTERIA, per Gaietà Peñalver. Segon. LOS MOSQUETEROS DEL REY, amb la qual obra reapareixerà l'eminent divo Emili Vendrell. — Diumenge, tarda i nit, programes monstres. Fixeu-vos en els cartells.

Gran Teatre del Bosc

EMPRESA SINDICAT MUSICAL DE CATALUNYA

Demà, dissabte, 10 de novembre. A les deu en punt de la nit. Representació extraordinària de la famosa sarsuela en tres actes del mestre Chapí, LA TEMPESTAD, per les senyores Idel i Lastra, i els senyors Taxés, Chomon, Torrijos i Benítez. 32 professors d'orquestra. Nodrit chor.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdies

Avui, divendres, dia 9 de novembre. Nit, a les deu. Popular. Butaca platea amb entrada, 2 pessetes. Estrena a Barcelona de l'episodi còmic en tres actes, dels senyors Paradas i Giménez,

La copa del olvido

Avís. — En aquesta obra els actes primer i tercer estan dividits en dos quadros, però es faran seguits, sense intermedi. — Demà, dissabte, tarda, a les cinc. Matinée popular. MILITARES Y PAISANOS. Nit, a les deu. Popular. LA COPA DEL OLVIDO.

Diumenge, tarda, a les tres en punt Primera secció. MILITARES Y PAISANOS. A les sis, secció especial, i nit, a les deu. Gran Moda. LA COPA DEL OLVIDO.

Es despatxa a comptaduria.

TEATRE GOYA

ALTA COMEDIA
Companyia DIAZ-ARTIGAS
Director
MANUEL DIAZ DE LA HAZA

Avui, divendres, nit, a les deu. ESTRENA de la graciosa comèdia en tres actes, EL TIMBRE DE ALARMA. Immens èxit a París. 450 representacions consecutives al Teatre Athenée. — Demà, dissabte, tarda, LAS HERMANAS DE AMOR.

Teatre Barcelona

Gran companyia de comèdia
ALBA-BONAFE

Avui, divendres. Nit, a un quart d'onze. Sisena vetllada de Gran Moda. Estrena de la comèdia en tres actes, de Guillem Hernàndez Mir, EL PAN NUESTRO. — Demà, dissabte, a la tarda. EL GRAN TACAÑO. A la nit. EL PAN NUESTRO.

Avís. — Per a donar compliment a l'ordenat per l'autoritat, les funcions començaran puntualment a l'hora anunciada.

COLISEUM

Corts 595 al 599 - Telèfon 3535 A

Avui, nit, a les nou. EXIT EXTRAORDINARI de la SELECCIO EMPIRE. Primer. ACTUALITATS GAUMONT. Segon: CORRUPTELES POLITIQUES drama de l'Oest, interpretat per Perc Pembroke. Tercer: EL SEGELL DEL SILENCI, formós drama de la marca «Universal», notable creació de TSURU ACKI, la muller de SESSUE HAYAKAWA. Quart: Intermedi musical per l'orquestra, formada per 28 professors i dirigida pel mestre don Josep Cumellas Ribó. Cinquè: la formosa comèdia dramàtica del Programa Ajúria, EL QUE POT UNA FILLA, genial creació de ENID BENNETT.

PREUS. — Inclosos tots els impostos: Butaca platea o amfiteatre amb entrada, 2 pessetes. Entrada general, 1 pesseta. Llotges de quatre a deu entrades, a raó de 2 pessetes per entrada.

Diumenge, a la nit, RENOVACIO DEL PROGRAMA, estrenant-se, entre altres pel·lícules, la gran exclusiva Gaumont: OH, LA CULTURA FISICA! admirable creació del lleuger RICHARD TALMADGE.

NOTA. — Per a la funció especial de diumenge, es despatxen localitats numerades a la taquilla, d'onze a una del matí, i de cinc a set de la tarda.

PALACE CINE

GRAN SALO DE MODA

Avui, divendres, nit, programes estupends. Projecció de les pel·lícules extraordinàries: CONTRA LA LLEI HUMANA. EL LLAPIS VERMELL, pel cèlebre artista japonès de fama mundial, HAYAKAWA, i represa de la colossal pel·lícula còmica, MAX LINDER EN SET ANYS DE MALA SORT. — Aviat, estrena de la colossal pel·lícula ELS MISTERIS DE PARIS, de 15.000 metres.

Saló Catalunya

Gran cine de moda

Notables sextet Torrents i trio Rosés

Avui, divendres. Moda selecta. Grandiós èxit MACISTE PRINCEP AVENTURER (Repertori M. de Miguel), pel gran atleta Maciste, escenes de gran sensació, presentació luxe. LA VERGE DE LES NEUS, drama sentimental, per Mia May. ELS PERILLS DE FER-SE RIC, per l'Altre, gran broma. — Demà, dissabte, gran esdeveniment, estrena: PROBLEMA RESOLT, per Ortas, Leonís i Gallego. A riure! — Dimarts, presentació de l'intrèpid i simpàtic artista Albertini, amb la pel·lícula sensacional JULI L'APATXE. — Aviat, 3 grans exclusives, 3. — Preus corrents.

EXPOSICIO INTERNACIONAL DEL MOBLE

PARC DE MONTJUICH

DIUMENGE dia 11 A LA TARDA

GRAN FESTIVAL POPULAR

A les cinc, concert per la

BANDA MUNICIPAL

dirigida pel mestre

LAMOTE DE GRIGNON

PUTXINEL·LIS

Traca xinesa amb pluja de joguines Focs japonesos. Elevació de globus aeostàtics imitant Zepelins.

Preu de l'entrada: UNA PESSETA

Totes les entrades portaran un numero que dóna opció a un dels 25 premis del sorteig.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA
ORQUESTRINA SUÑE

Saló de reunió de famílies distingides

Avui, divendres, selecte programa. Exit sorollós de la superba producció «Metro», EUGENIA GRANDET (exclusiva), interessant assumpte dramàtic segons la cèlebre obra de l'immortal Honorat de Balzac, sublim creació dels eminents i volguts artistes del públic, Rodolf Valentino i la ideal estrella Aliza Terry. La divertida cinta DESCANS DOMINICAL, de gran broma. Exit de la formosa i sentimental comèdia EL MES VALENT DE LA VILA, magistralment interpretada per la ingènua artista Larf Hanfon, i ACTUALITATS GAUMONT.

Avui, divendres, i demà, dissabte, de sis a vuit, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis de diumenge.

El propvinent dilluns, grandiós esdeveniment: LA SENS VENTURA (exclusiva), segons la cèlebre novel·la de l'insigne i conegut autor «El Caballero Audaz».

Cine Princesa

Telèfon 1371 A

Avui, dia 9. PITJOR QUE UNA SOGRA. LA LINIA DE LA MORT. LA FILLA DEL RAVAL. FATTY EN DIA DE CAMP. EN NICOMEDES ARBITRE. PARTIT DE FUTBOL ENTRE F. C. BARCELONA I VALENCIA. — Diumenge, estrena de DON JOAN TENORIO.

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Diumenge, 11, a les tres de la tarda

SABADELL - ESPANYOL (Camp Sabadell)

BARCELONA - U. S. DE SANS (Camp Barcelona)

MARTINENC - EUROPA (Camp Martinenc)

BADALONA - ATLETIC (Camp Badalona)

TERRASSA - AVENÇ (Camp Terrassa)

JUPITER - GRACIA (Camp Júpiter)

Per entrades i localitats, als camps de joc.

Per al partit Barcelona-U. S. de Sans, des d'avui, divendres, a les taquilles del Teatre Principal.

COLISEUM

Corts Catalanes, 595 al 599.-Tel. 3535 A

Orquestra Pau Casals

Diumenge, 11 de novembre, a les onze del matí.

Concert popular matinal

Programa: BEETHOVEN, WAGNER

Preus econòmics. Despatx cada dia a la taquilla del COLISEUM.

Exposició Internacional del Moble

PARC DE MONTJUICH

GRANS PRESENTS

SORTEIG DE 25 MOBILIARIS A FAVOR DEL PUBLIC

Fins el dia 15 del corrent

Totes les entrades donen opció a un dels premis.

Preu d'entrada amb número: 1 pta.

Els mobiliaris que es sortegen són els que figuren a les instal·lacions del Concurs de la Casa Modesta, convenientment assenyalats.

Els dits mobiliaris han estat adquirits pel Comitè per a correspondre al favor del públic, havent-los dividit, per als efectes del sorteig, en els següents lots:

1. un menjador (casa Gimbert). — 2. Un dormitori (casa Gimbert). — 3. Un dormitori lacat (casa Gimbert. — 4. Un menjador (casa Gimbert. — 5. Un menjador (Col·legi d'Artífexs). — 6. Un recibidor (Col·legi d'Artífexs). —7. Un dormitori (Col·legi d'Artífexs). — 8. Un menjador (Domingo & Sabaté). — 9. Un dormitori (Domingo & Sabaté). — 10. Un despatx Domingo & Sabaté). — 11. Una sala família (Foment de les Arts Decoratives). 12. Un menjador (Foment de les Arts Decoratives). — 13. Un dormitori (Foment de les Arts Decoratives). — 14. Un dormitori («El Siglo») .— 15. Un menjador («El Siglo»). —16. Un dormitori («El Siglo»). — 17. Un menjador (R. Vayreda. — 18. Un recibidor (Busquets). — 19. Un menjador (Busquets). — 20. Un menjador (Comas).—21. Un saló (Comas). — 22. Un dormitori (Comas). — 23. Un menjador (Thonet). — 24. Un recibidor (Thonet). — 25. Un dormitori (Thonet).

Cada posseïdor d'abonament tindrà dret a 16 números, que podrà recollir a les oficines del Palau d'Art Modern, des del dia 8 al 15 d'aquest mes, de deu a una i de tres a set.

FUMADORS!

Fumeu tant com vulgueu, mes tingueu conte d'inmunitzar sempre vostra gola prenent amb constància

TABLETES GABA

refrescants, desinfectants, sobiranes contra la TOS i afeccions de la gola.

Catarro dels nois

L'Anti-catarral BORBOLLT, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat. Rambla de les Flors.

Para quitarse ese grillete...

Lo mejor es beber en cada una de sus comidas la mejor agua mineral que se prepara usted mismo vertiendo en un litro de agua un paquete de

Lithinés del Dr Gustin

Asi se curará rápidamente todas las afecciones dolorosas que tengan como origen este veneno : el ácido úrico.

REUMATISMOS, GOTA, PIEDRA.

La caja de 12 paquetes para hacerse 12 litros de agua mineral. 1 pta 50

Dipositaris generals: Establiments **Dalmau Oliveres, S. A.**, Passeig Indústria, 14. - Barcelona.

Aixarop del professor GIROLAMO

Polvos i Catxets Pagliano (de Florencia)

El millor depuratiu i refrescant de la sang

65 anys d'èxit creixent són sa millor recomanació

Exigiu sempre el nom del professor GIROLAMO

Se ven en les principals farmacies i drogueries

Únics agents a Espanya:

J. Uriach i Cª : Bruch, 49 : Barcelona

Fàbrica de Flors, Corones Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15 pral.

Joan Puntí i Collell, Prev.

Manera d'escriure el Català

75 cèntims

«Foment de Pietat Catalana» i principals llibreries

Bombèta "OPALINA" RAY ½ WATT

LLUM DIFUSA

MOLT DECORATIVA

GRAN ECONOMIA

ÚLTIMA NOVETAT

Rbla de les Flors, 16

Ofertes

S'ofereix jove

coneixent el ram de decoració pràctic en obres o per auxiliar d'escriptori. Escr. a F. R. C., Rambla Flors, 16 (Anuncis).

Còpies a màquina

Escriptures, sobres, circulars, etc. TRADUCCIONS espanyol, anglès, francès. GIRONA, 31, quart, primera

Vendes

Torra a Gràcia 3.000 pams de baixos i pis sense gravàmen, preu 50.000 pessetes.

Casa de 3 pisos i botiga molt espaiosa, terreny 20.000 pams en poble prop d'aquesta. preu 21.500 pessetes.

Casa torre gran, en poble pròxim Barcelona amb jardí i hort, es ven per 4.500 duros.

Auto esport arrancada elèctrica, cinc seients, a tota prova, es ven per 9,000 pts.

A Gràcia tocant carrer Salmeron es ven casa de 10 pisos i 2 botigues, renda 11.536 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Torre es ven, peu tranvia, aigua, gas, electricitat, i confort moderu. baratíssima. 15.000 ptes.

Bar fonda als afores de Barcelona molta parroquia, preu 6.000 pessetes.

Auto «Martini» 18|22 set seients, estat nou, venc a tota prova, per ptes. 11.500, molt bon estat.

Bar casa de menjar i fonda amb 23 llits, lloguer barato als afores de Barcelona. Preu 9.000 pessetes.

Se venen tres torres a Santa Coloma amb jardí per 5 mil duros cada una.

Se ven en c. Mallorca casa de 6 pisos i botiga, renda al mes 955 pessetes, per 25.000 duros.

Casa carrer Salmeron superfície 6.000 pams edificats, bona renda, preu 35.000 duros.

Dues cases de 20 pisos cada una i 2 botigues al Poble Sec. prop Arenes, preu 18 mil duros cada una.

Se ven en c. Mallorca casa 12 pisos i botiga renda l'any 8 % per 38.500 dures.

Barraca d'obra amb hort i 2 habitacions a Montjuïc, lloguer del terreny, 15 pts. mes. es ven per 1.500 ptes.

Set Barraques a l'Hospitalet se venen totes juntes o per separat, renda set duros cada una. Es venen totes per 1.000 duros.

Bar molt cèntric al Poble Sec de molt despatx i ben situat. Es ven per 4.000 doros.

URGEIX: Xalet

al Guinardó de molt bona situació, edificació moderna i sòlida. Es ven per 36.000 pessetes lliure de càrregues.

Ocasió veritat

Terreny a les «Tres Torres» peu baixador tren Sarrià. Urgeix vendre, preu molt baix.

Venc terreny

a Santa Coloma de Gramanet, de 13.919 pams a 65 cèntims pam

Venc 16 mil pams

de terreny cobert en part en la esquerra Aixampla, a sis pessetes el pam.

Indústria casolana

Se venen totes les existencies i fórmules patentitzades,

Raó: Empresa Ideal d'Informació. Rambla Flors, 16, baixos De 11 a 1 i de 4 a 8 vespre.

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, i pes. Compro or plata, platí, brillants i perles.

Joieries de J. Mañes
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8.

PELLS

Venc Exarpes elegants a baix preu. pells per a ornaments, Villarroel, 42. pis segon. Taller.

Venc 10.000 pams

terreny esquerra Aixampla. R.: Rbla. Flors, 16. baixos.

Traspassos

Pis de 35 duros traspasso amoblat prop Plaça Universitat amb set habitacions, menjador i sala. traspasso per 3.500 pessetes.

Botiga cèntrica tocant Plaça Catalunya amb molt bona instal·lació propia per a qualque indúustria, traspasso per 1.500 pessetes.

Pis de 18 duros

prop Plaça Urquinaona. traspasso per 3.000 pessetes.

Pis de 30 duros

a la dreta Aixampla prop Ronda Sant Pere, amb 8 balcons i ascensor. Traspasso amo mobles de luxe o sense mobles.

Pis de 32 duros

a l'esquerra de l'Aixampla moblat traspasso per 8.500 pessetes

Empresa Ideal d'Informació : Rambla de les Flors, 16, baixos De 11 a 1 i de 4 a 8 vespre

Traspasso botiga

Carrer Comte Asalto, Lloguer 75 pessetes.

TRASPASSO PIS, Comte Asalto, baix preu.

Raó: Rda. St. Antoni, 55, pl. 1.ª

Piano noguera estrang.

sordina, Carrer Angels, 4, 2.º-2.ª

PIS 10 DUROS

amb set habitacions, prop Rambles propi per artistes. Traspasso moblat 6.000 pessetes. Raó: Rambla Flors, 16, baixos.

Lloguers

Torra a Horta per a llogar nova, peu tramvia 15 cts. Lloguer 150 ptes.

Botiga amb baixos 1.000 ptes.; lloguer 300 ptes. mes.

Cafè-concert prop Barcelona compost de café, taules tot el mobiliari pel mateix i 2 pisos abitables, lloguer 300 pessetes mes.

Torra a Horta per a llogar, fa poc construida amb 6000 pams, jardí, lloguer 130 pts. peu tramvia.

Casa de planta baixa pròpia per a indústria, composta d'una quadra de 6.000 pams, i un'altra de 5.000 pams pis esplèndid, i un'altra pels porters, se lloga pel primer de gener.

Traspasso pis tocant car. Fernando. 1.000 ptes. lloguer 150 mes.

Torre a Santa Coloma se lloga per 25 duros, te sis habit. i jardí davant i darrera.

Pis pral., lloguer 28 duros a la dreta de l'Aixample, 4 habitacions, menjador i casa nova

Raó: Empresa Ideal d'Informació. Rambla Flors, 16, baixos De 11 a 1 i de 4 a 8 vespre

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78. entressol. C. BIEGER.

Urgeix pis

per a despatx cèntric per dreta Aixampla o dues sales grans, lloguer fins 50 duros. Escr. 2002. Rbla. Flors, 16. (Anuncis).

PISOS

disponibles per a llogar sense traspàs de 15, 16, 20, 23, 25, 26, 28 i 30 duros cèntrics i Aixampla. R.: Pl. Josep Oriol, 10, primer. 1.ª (abans Pl. Pí). De 10 a 1 i de 4 a 8.

Urgeix piset

prop Pla. Universitat. lloguer 30 ds. gratificaré amb 700 ptes. Esc. 2002, Rbla. Flors, 16. Anuncis.

Compres

TORRE

compraria pels vols de Barcelona, el preu de la qual no ha de excedir de 10.000 pessetes. Detalls a LA VEU, núm. 1631.

Urgeix: Compraré o arrendaré terreny esquerra Eixample d'uns 10.000 pams Raó: Rambla Flors 16 Anuncis

Dispeses

PER A MENJAR BÉ

LA PENSIÓ TAFANER
14 MENJARS, 25 PTES.
UN MENJAR 2'50 PTES
Cardenal Casañas, 17 pral

Boniques habitacions

per a senyor tot estar. Carrer ample, 31, segon. primera.

Habitació

exterior a 2 amics a tot estar. Carme, 12, segon, segona.

Professor de piano i solfeig

s'ofereix: Consell de Cent, 331.

Casa particular

desitja 1 o 2 dispesers tot estar R.: València, 250, tercer, segona

Matrimoni sense fills

desitja mig pis dret cuina. Escriure 7096, Rambla Flors, 16, Anuncis.

Comandes

La Casa Marinette

necessita bones oficiales preparadores per a capells. Presentar-se: DIAGONAL, 458, PRINCIPAL

Anuncis

Compra-venda de finques

i

Administració

Anticipem lloguers

Consulta de franc

Empresa Ideal d'Informació
Rambla Flors, 16 baixos

PER A
ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIO estalviareu temps molèsties i diner - 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4863 A

DOLOR

del periode i ses molèsties, de cap i de tota mena; neuràlgia i reuma. Cura instantània: SEGLLOS RHAM. Per correu: 2'50 ptes. Lab. Suaña, Escudellers, núm. 8.

ULMARIOL

calma a l'acte i cura en pocs dies tota classe de

DOLOR

Medicament per ús extern. Laboratoris MORATO - Pala tordera

XALET

a la Bonanova per estrenar. Rodejat de jardí. Junt a tramvia. Baixos i dos pisos. Calefacció central. Lliure de censos. Facilitats de pagament. Venc per 16.500 duros. També canviaré per casa vella o terreny a l'eixampla. Raó, al mateix propietari: Portal de l'Angel, 12, pral., 2.ª, de 6 a 8. Telèfon 4428 A.

Edat crítica

Epoca perillosa per a les Dones

En molts casos la persona sofreix calor a la cara, sufocament, migranyes repetides, estrenyiment, debilitat, angúnia o neurastènia. Les pèrdues són irregulars, blanquinoses, de vegades molt abundants, podent arribar fins a l'hemorràgia. Quan s'acosta el moment de la seva aparició els fenòmens congestius augmenten d'intensitat i originen greus inquietuds. La sang pertorbada demana que se l'ajudi, i s'ha d'escoltar el seu prec. S'imposa un regulador de les funcions uterines i a aquest efecte el cos mèdic recomana sempre l'empleu del

DEPURATIU RICHELET

l'ús regular del qual durant aquest període crític restableix normalment les regles fins al moment que aquestes cessen a poc a poc, desapareixent totalment a la fi i sense deixar cap pertorbació ni malestar. L'eficàcia d'aquest medicament s'exerceix encara amb més rapidesa i amb seguretat absoluta en el tractament de les crisis reumàtiques i gotoses, manifestacions varicoses (varices, úlceres varicoses i flebitis), malalties de la pell, impètig, granallades, herpes eczema, psoriasi, etc.) que constitueixen el trist acompanyament de les dones en aquests momenetes crítics.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. Es ven a totes les bones farmàcies i drogueries Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayonne (França.)

Resultat segur

Laboratori especial de **ANALISIS MODERNS D'ORINA**

Demani's el follet il·lustrat

Dr. VELLVE, Professor Aux. de la Facultat de Farmàcia, Ferlandina, 20.